

Gorenjski Glas

PETEK, 24. JULIJA 2015

LETO LXVIII, št. 59, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Vročinski val segrel tudi jezera

Vročinski val, ki naj bi svoj konec dočakal konec tedna, zahteva skok v vodo, pa naj bo to na naravnih ali divjih kopališčih.

TJAŠA STERLE POLAK

Kranj – Ob tako visokih temperaturah, pri katerih se posameznik sprašuje, ali sme na vrvi sušiti perilo, ki zahteva pranje pri 30 stopinjah Celzija, je mrzla voda več kot dobrodošla. A segrela se nista le Blejsko in Bohinjsko jezero, temveč tudi večno mrzla voda v Šobčevem bajerju.

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, na Območni enoti Kranj, nam je Franc Ribnikar posredoval podatke o temperaturi vode na urejenih naravnih kopališčih. Pred vročinskim

valom je imelo Bohinjsko jezero pri Ukancu 21,5, pri gostišču Kramar pa 21,1 stopinje Celzije. Zdaj se je jezero segrelo že na 25 stopinj Celzija, kar pomeni, da vas čelo zagotovo ne bo zabolelo, če se boste v vodo pognali brez ustavljanja. V Šobčevem bajerju je imela voda 14. julija 21,3 stopinje Celzija, vrhunec vročinskega vala pa jo je dvignil na od 23 do 24 stopinj Celzija, so nam pojasnili v Kampu Šobec.

Franc Ribnikar je navedel, da je imelo Blejsko jezero 15. julija okoli 24,6 stopinje Celzija: v Mali Zaki in Veliki Zaki 24,7 stopinje Celzija,

pod vilo Bled 24,6 stopinje Celzija, pri Grand hotel Toplice 24,5 stopinje Celzija in na Grajskem kopališču 25,3 stopinje Celzija. Jezero se je zdaj segrelo že na 26 stopinj Celzija, dnevno pa privabi tako turiste in domačine, ki takoj po končani službi skočijo na pomol ohladit vsaj noge. »V smislu primerčnosti kopalne vode za kopanje je po zadnjih podatkih v urejenih naravnih kopališčih voda primerna za kopanje,« je še potrdil Ribnikar.

Občina Kranjska Gora je letos uredila okolico jezera Jasna.

▶ 3. stran Vročinski val je segrel tudi vodo v naravnih kopališčih; na sliki Bohinjsko jezero. / Foto: Gorazd Kavčič

Z Gorenjske štirje podpisniki

Med prvimi 47 podporniki projekta o odpisu dolga najšibkejšim, v okviru katerega bodo upniki najkasneje do konca januarja prihodnje leto dolžnikom odpisali dolgove, nastale do leta 2014, so bili na Gorenjskem Občina Jesenice, Komunala Kranj, Gorenjska banka in Elektro Gorenjska.

MATEJA RANT

Kranj – Državni zbor je pretekli petek soglasno sprejel zakon o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov, ki upnikom in dolžnikom omogoča, da bodo sporazumno odpisali dolg brez davčnih posledic. Na podlagi tega je 47 podpornikov projekta o odpisu dolga najšibkejšim v ponedeljek podpisalo sporazum, v okviru katerega bodo upniki, med njimi so elektro, energetska in komunalna podjetja, zavarovalnice, banke, upravniki, občine in tudi država, dolžnikom odpisali dolgove. Med podpisniki so tudi

Občina Jesenice, Komunala Kranj, Gorenjska banka in Elektro Gorenjska.

»Za ta korak smo se odločili predvsem zaradi družbene odgovornosti javnega

Najrevnejšim bodo odpisali dolgove, ki so nastali do leta 2014. / Foto: Tina Dokl

podjetja Komunala Kranj, ki zagotavlja izvajanje storitev obveznih gospodarskih javnih služb, kot so oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter ravnanje z odpadki. Obenem pa tudi zaradi podpore skupnemu dogovoru na državni ravni, v katerem sodelujejo vlada, občine, banke in druge institucije,« so v Komunali Kranj pojasnili odločitev, da pristopijo k podpisu sporazuma. Kot so dodali, pa že zdaj pri rednih postopkih izterjave zaradi neizterljivosti na leto odpišejo približno za 25 tisoč evrov terjatev fizičnih in pravnih oseb.

▶ 2. stran

Ruski premier pod Vrščem

Nedeljske slovesnosti pri Ruski kapelici se bo udeležil doslej najvišji predstavnik Rusije, predsednik vlade Dmitrij Medvedjev.

▶ 4. stran

MEGA POPUSTI NA EKO OKNA

-20% SUBVENCIJA EKO SKLADA
+8%
=50% SUBVENCIJA EKO SKLADA

jelovica-okna.si

AKTUALNO

Izjemna vročina tali tudi Triglavski ledenik

Nadpovprečno visoke dnevne temperature zraka v teh julijskih dneh ne prizanašajo niti Triglavskemu ledeniku, ki se pospešeno tali.

3

GORENJSKA

Malo vode za veliko zabave

Čukov bajer na Kokrici v teh dneh privablja množico kopalcev, ki se namakajo v več kot trideset stopinj topli vodi, mažejo z zdravilnim blatom ali zgolj hladijo v senči. Lastniki napovedujejo nove investicije.

5

KRONIKA

Heroin dostavljali v Celovec

V skupni preiskavi so gorenjski kriminalisti in njihovi kolegi z avstrijske Koroške odkrili dobro organizirano združbo, ki je iz Slovenije v Avstrijo tihotapila predvsem heroin.

12

GG+

V Ameriki je drugače

V začetku julija se je za mesec dni na dopust v domače Begunje iz Amerike, kjer je profesor na Univerzi Wyoming, vrnil 29-letni doktor elektrotehnike Domen Novak.

20

VREME

Danes in jutri bo večinoma sončno, popoldne spremenljivo oblačno. V nedeljo bo pretežno oblačno z občasnimi padavinami.

18/32 °C
jutri: spremenljivo oblačno

9 7770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Letno kopališče Kranj

Vsako mesto je ponosno in vsaj poleti kar nekako več vredno, če ima zunanji bazen, ki nudi prijetno osvežitev in sprostitvev krajanom in drugim obiskovalcem. V Kranju letno kopališče sestavlja niz bazenov, od otroških do takega, v katerem se da dodobra naplavati. Če tudi vi iščete vodno ohladitev, naj vam povemo, da desetim naročnikom omogočamo enkratno obisk Letnega kopališča Kranj za dve osebi. V žrebanju za vstopnici boste sodelovali tako, da odgovorite na nagradno vprašanje: Naštetje vsaj tri tehnike plavanja. Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 29. julija, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Darilo
iz žrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme MARIJA KOS iz Poljan nad Škofjo Loko.

Štipendije za deficitarne poklice

Z novim šolskim letom bodo lahko dijaki in udeleženci izobraževanja odraslih pridobili štipendijo za deficitarne poklice. To naj bi spodbudilo vpise na programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Novi zakon o štipendiranju prinaša novo vrsto štipendije za dijake in udeležence izobraževanja odraslih, štipendijo za deficitarne poklice. Štipendije bo možno pridobiti za srednje poklicno in tehniško izobraževanje (deficitarna področja) na programih s področja računalništva, strojništva, elektrotehnike, kemije, pa tudi na področju gostinstva in v drugih programih, opredeljenih v politiki štipendiranja.

Skupna višina razpisanih sredstev za šolsko leto 2015/2016 znaša 1,2 milijona evrov, kar omogoča dodelitev do tisoč štipendij. Štipendija za deficitarne poklice znaša 100 evrov mesečno. Dijak oz. udeleženec izobraževanja odraslih mora za pridobitev štipendije izpolnjevati splošne pogoje in biti vpisan v izobraževalni

program, opredeljen kot deficitarni. Štipendijo za deficitarne poklice je možno združevati z nekaterimi štipendijami, npr. z državno, Zoisovo in drugimi štipendijami, ne pa tudi s kadrovsko štipendijo. Na ministrstvu za delo zato priporočajo vlagateljem, ki prejema druge štipendije, da se pred vložitvijo vloge pozanimajo o združljivosti obstoječe štipendije s štipendijo za deficitarne poklice pri obeh štipenditorjih. Sicer pa ministrstvo želi s temi štipendijami doseči, da bo na trgu dela ustrezen kader glede na povpraševanje delodajalcev, da bi se več mladih vpisovalo na tista področja izobraževanja, ki pospešujejo gospodarski razvoj in izboljšujejo zaposljivost, spodbuditi želijo vpise v izobraževalne programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter promovirati poklicno in strokovno izobraževanje.

Z Gorenjske štirje podpisniki

◀ 1. stran

Ta čas ima pri njihovem podjetju odprte terjatve, ki so nastale do 31. decembra 2013, 108 fizičnih oseb. Skupna višina njihovih terjatev znaša skoraj 33 tisoč evrov. Pri tem pa še nimajo podatka, koliko od teh oseb bo lahko uveljavljalo odpis dolgov po novi zakonodaji. »Največje število dolžnikov, tako po številu kot tudi po znesku, je zaradi neplačanih osnovnih komunalnih storitev, ki so obračunane skupaj na eni položnici,« so še razložili pri Komunalni Kranj.

Sistemijski pristop k odpisu dolga

Tudi v Elektru Gorenjska so poudarili, da v njihovi skupini vseskozi podpirajo družbeno odgovorne projekte, zato je bila lahka tudi odločitev, da pristopijo k projektu odpisa dolgov socialno najšibkejšim. »Že doslej smo tako v Elektru Gorenjska kot

naši hčerinski družbi Elektro Gorenjska Prodaja znali prisluhniti vsem, ki so se v težavah obrnili na nas, in skupaj z njimi poiskali ustrezno rešitev, ki je bila v obojestransko korist,« so pojasnili in dodali, da odpis dolgov zato zanje ni nekaj novega. »Se je pa prvič k reševanju tovrstnih težav pristopilo sistemsko, kar nam bo seveda v pomoč.« Doslej so namreč vse dolžnike obravnavali enako in zoper njih vodili sodne postopke, saj niso poznali ekonomsko-socialnih razmer posameznih dolžnikov. »Da so posamezniki brez premoženja ali dohodkov, se je pokazalo šele v samih sodnih postopkih.« Ta čas še ne morejo oceniti, v koliko primerih bi bilo možno izvesti odpis dolga oziroma koliko znaša njihov skupni dolg. Zato bodo najprej počakali na vzpostavitev registra oziroma spiska vseh upravičencev, ki bodo vključeni v ukrep odpisa dolga. »V skupini Elektro

Gorenjska se bomo potrudili, da bomo vsem upravičencem do odpisa dolga postopke čim bolj poenostavili,« so še poudarili.

Razbremenitev socialno najšibkejših do jeseni

Na odpis dolgov najšibkejšim so se odzvali tudi v kranjski in škofjeloški organizaciji stranke SD. »Pri odpisu dolgov v Mestni občini Kranj smo sodelovali tudi v SD Kranj in veseli nas, da je med podjetji, ki bodo odpisala dolgove, tudi Komunalna Kranj kot eno največjih občinskih podjetij v Kranju,« so poudarili v kranjski SD. Prepričani so, da je prostovoljna priključitev občinskih podjetij k temu projektu in čim hitrejši postopek sklenitve sporazumov o odpisu dolgov z dolžniki izrednega pomena, saj je treba olajšati oziroma razbremeniti socialno najbolj ogrožene do jeseni, ko se začne nova kurilna sezona in

novo šolsko leto, ki staršem nalaga velike finančne obremenitve. V občinski organizaciji SD Škofja Loka pa z obžalovanjem ugotavljajo, da med podporniki projekta odpisa dolga najšibkejšim in med podpisniki sporazuma o izvedbi odpusta dolgov ni Občine Škofja Loka in Loške komunale. »Iskreno upam, da to ni znak, da občina ne podpira projekta,« je dejala predsednica območne organizacije SD Mirjam Jan-Blažič. Zato župana in direktorico Loške komunale Matejo Žumer poziva, da v najkrajšem možnem času pristopita k podpisu sporazuma, v okviru katerega bi lahko v skladu z zakonom upravičnim dolžnikom odpisali dolgove. »S tem bo občina pripomogla k izboljšanju kakovosti življenja socialno najbolj ogroženih državljanov in državljanov v naši lokalni skupnosti in jim pomagala izstopiti iz začaranega kroga revščine,« je še dodala Mirjam Jan-Blažič.

Okrepiti čezmejno sodelovanje

Na povabilo slovenskih Socialnih demokratov se je v ponedeljek na Bledu odvijalo bilateralno srečanje partnerskih strank, delegacije slovenske SD na čelu s predsednikom Dejanom Židanom z delegacijo koroške SPÖ na čelu s predsednikom dr. Petrom Kaiserjem.

MATEJA RANT

Bled – Obe delegaciji, tako SD kot koroško SPÖ, so sestavljali številni vidni predstavniki omenjenih strank. Kot so skupaj ugotavljali po srečanju, je zdaj pravi čas, da okrepijo sodelovanje čezmejnih strank, saj to med drugim prinaša boljše možnosti za pridobitev sofinanciranja čezmejnih projektov. Avstrijci so slovenski delegaciji predstavili tudi svojo davčno reformo in stanovanjsko politiko, z njihove strani pa so zanimanje pokazali zlasti za naš projekt

Na srečanju so ugotavljali, da se je splošna klima na avstrijskem Koroškem za slovensko manjšino izboljšala, odkar je deželni glavar Peter Kaiser. Zdaj je tudi pravi čas, da okrepijo sodelovanje čezmejnih strank, saj to med drugim prinaša boljše možnosti za pridobitev sofinanciranja čezmejnih projektov.

V ponedeljek se je na Bledu odvijalo bilateralno srečanje partnerskih strank, delegacije slovenske SD z delegacijo koroške SPÖ. / Foto: Tina Dokl

odpisa dolgov najšibkejšim, ki ga je predstavila ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak.

Na srečanju so spregovorili tudi o spodbujanju perspektivnega poslovnega okolja, manjšinah in drugih možnostih sodelovanja pri projektih obeh strank. Dotaknili so se še nekaterih aktualnih vprašanjih in

begunske krize, glede česar so se strinjali, da je treba čim prej pomagati ljudem v stiski. Slovensko delegacijo je posebej zanimala avstrijska davčna reforma kot primer dobre prakse, so poudarili v SD. »Z omenjeno reformo so razbremenili srednji in nižji sloj, a ne na škodo višjega.« Predstavniki avstrijske delegacije pa so se priporočili za

podrobnejše informacije v zvezi s projektom odpisa dolgov najrevnejšim. Na srečanju so ugotavljali, da se je splošna klima na avstrijskem Koroškem za slovensko manjšino izboljšala, odkar je deželni glavar Peter Kaiser. Dogovorili so se še, da stranki okrepita sodelovanje tudi prek lokalne mreže županov na obeh straneh meje.

Izjemna vročina tali tudi Triglavski ledenik

Nadpovprečno visoke dnevne temperature zraka v teh julijskih dneh ne prizanašajo niti Triglavskemu ledeniku, ki se pospešeno tali. Vse kaže, da bodo vrhne plasti snežne odeje preteklih redilnih dob izginile še pred koncem letošnje talilne dobe.

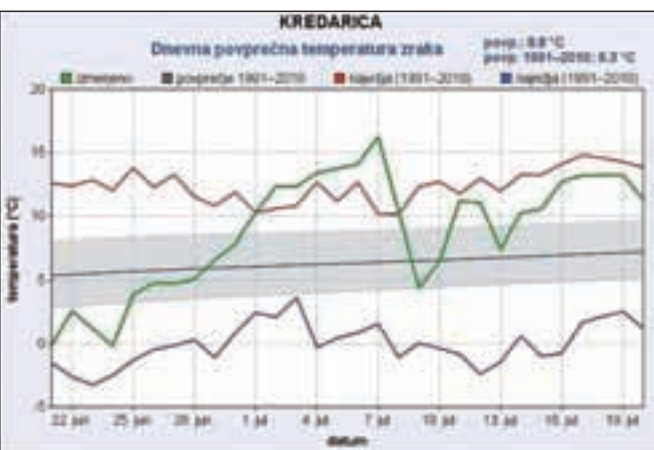
JASNA PALADIN

Kranj – Triglavski ledenik, ki leži na višini med 2400 in 2500 metri v neposredni bližini naše najvišje meteorološke postaje na Kredarici, že vse od leta 1946 budno spremljajo in merijo sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, in tako je tudi letošnje vroče poletje.

Ledenik je ob začetku meritev skupaj z obrobniimi snežišči meril več kot petnajst hektarjev, ob koncu lanske talilne dobe pa le še 3,6 hektarja. Najmanjšo površino 0,7 hektarja so izmerili po do sedaj rekordno vročem poletju leta 2003, kot kaže pa od ledu kaj dosti ne bo ostalo tudi po letošnjem poletju. »Po višini snega precej podpovprečna je bila že zadnja redilna doba. Vse kaže, da bodo vrhne plasti snežne odeje preteklih redilnih dob izginele še pred koncem letošnje

talilne dobe, zato si bo moč že kmalu ogledali razgaljeno ledeniško površje, kar se ni zgodilo vse od talilne sezone leta 2007,« pravi Miha Pavšek iz Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU in dodaja, da razmere na ledeniku od začetka letošnjega leta lahko spremljajo tudi prek spletne kamere Triglavski ledenik (<http://ktl.zrc-sazu.si/>), ki so jo namestili v okviru projekta Preučevanje slovenskih ledenikov na pomožni objekt Triglavskega doma na Kredarici. Prav s pomočjo fotografij s spletne kamere je hitrost taljenja ledu še toliko bolj razvidna. V manj kot treh tednih se je površina ledene zaplate občutno zmanjšala.

Sodelavci ARSO so ugotovili, da sta bili prvi dve julijski dekadati letos daleč najtoplejši v merilni zgodovini postaje na Kredarici (podatke imajo na voljo od leta 1955), in sicer za

Da so minule tedne temperature zraka res izjemno visoke, kaže tudi graf dnevne povprečne temperature zraka na Kredarici (2515 m) med 21. junijem in 20. julijem (zeleni črta). / vir: ARSO

Kako hitro se tali ledenik v letošnjem juliju, kažeta fotografiji s spletne kamere na Kredarici, posneti 1. julija

20. julija oziroma v časovnem presledku nekaj manj kot treh tednov. / Foto: Arhiv Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU

1,5 °C toplejši od prej rekordnega leta 2010 ter kar za 5 °C toplejši od dolgoletnega povprečja. »V 61-letni zgodovini meritev na Kredarici so bila le tri dvajsetdnevna obdobja podobno topla kakor letošnjih prvih dvajset julijskih dni. To se je zgodilo v letih 1983, 1992, 2003 in 2013, vsakokrat na prehodu

z julija v avgust. Med letoma 1983 in 2003 beležimo tudi najhitrejšo krčenje ledenika, ki pa se je v zadnjem desetletju zaustavilo. Ali gre le za prehodni trend ali pa se bo ledenik v prihodnje še zmanjšal in postopoma izgubil, se bo pokazalo že v naslednjih letih,« še pravijo na geografskem inštitutu.

Vročinski val segrel tudi jezera

◀ 1. stran

Vanj je – vsaj tako kaže posnetek na spletu – v modrih kopalnih z navdušenjem večkrat skočil tudi župan Janez Hrovat. Točnega podatka, koliko ima stopinj voda, nismo dobili pri nobenemu od vpletenih pri urejanju (še vedno divjega) kopalnišča, zaradi velike pretočnosti pa naj bi imela okoli 16 stopinj Celzija. Hladna,

a osvežilna, je voda v Planšarskem jezeru na Jezerškem – okoli 20 do 21 stopinj Celzija – v katerega se najraje potopijo turisti, pravijo na TIC Jezerško. V Preddvoru pa ima jezero Črnava okoli 20 stopinj, popoldne pa se segreje tudi do 25 stopinj Celzija, so nam pojasnili v hotelu Bor. A za razliko od Planšarskega jezera se v Črnavi raje kot turisti z vodo škropijo domačini.

Pripravljajo se na Pisano Loko

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Zadnjih deset dni v avgustu bo v Škofji Loki spet potekal festival Pisana Loka, sklop poletnih javnih prireditev s področja kulture, turizma, otrok in mladine. Z javnim razpisom je Občina Škofja Loka za izvajalca izbrala Zavod O, zavod škofjeloške mladine. Pripravili bodo koncerte kakovostnih glasbenih skupin

različnih zvrsti glasbe in vsakodnevni pester spremljevalni program za vse generacije, od najmlajših do tistih mladih po srcu.

V tednu Pisane Loke pa bodo na vrtu Sokolskega doma znova pripravili tudi Bralnico, kjer bodo za branje na voljo knjige in revije iz Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka, vrstile pa se bodo tudi različne spremljevalne prireditve.

Šole bodo poleti obnovili

V času počitnic na kranjskih šolskih stavbah načrtujejo za okoli 123 tisoč evrov investicij, najbolj obsežna dela pa bodo opravili na šoli v Stražišču.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V času poletnih počitnic so se tudi v kranjski občini lotili tekočega in investicijskega vzdrževanja. Vrednostno bodo najbolj obsežna dela opravljena na osnovni šoli v Stražišču, saj bodo za to namenili okoli štiri-deset tisoč evrov. Obnovili bodo namreč električno napeljavo, uredili okolico starega dela šole in popravili fasado.

V podružnični šoli v Besnici bodo zamenjali štedilnike in dotrajan kotel v kuhinji, kar bo stalo okoli deset tisoč evrov, za manjša dela pa bodo v letošnjem letu porabili še pet tisoč evrov. Ocenjujejo, da bodo do konca leta za manjša popravila porabili še približno pet tisoč evrov.

Na Osnovni šoli Matije Čopa so se odločili za pre-novo garderob in nakup garderobnih omaric ter urediti igral in opreme za otroke, za kar bodo porabili okoli 18 tisoč evrov. Dvajset tisoč evrov bo vreden nakup računalnikov in računalniške opreme.

Tudi na Osnovni šoli Franceta Prešerna bo potrebnih precej manjših popravil. Od

sanacije izliva vode na matični šoli, obloge sten, zidar-skih del v enem od kabinetov, popravil vodovodne napeljave na več mestih v stavbi, menjave kotličkov in školjk v mali telovadnici do namestitve aluminijastih dvokrilnih vrat v telovadnici ter pregleda in čiščenja kanalizacije. Trenutno popravljajo pohištvo, pregledujejo stole in mize, zategujejo vijake ter brusijo okrušene robove. Za vzdrževalna dela bodo namenili nekaj manj kot 12 tisoč evrov.

V Osnovni šoli Predoslje bodo postavili ograjo nad stopnicami pred šolo, zamenjali vrata v učilnicah na višji stopnji in obnovili ene sanitarije. Stroški so ocenjeni na koli sedem tisoč evrov. V okviru vzdrževanja električne napeljave bodo na Osnovni šoli Staneta Žagarja popravili in zamenjali svetila, izvedli pleskarska dela, do konca letošnjega leta pa načrtujejo tudi posodobitve računalniške opreme. Stroškov naj bi bilo za okoli štiri tisoč evrov.

Prenove so potrebni tudi prostori Glasbene šole Kranj, prav tako pa pri Ljudski univerzi Kranj še letos nameravajo zamenjati okna.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Kruh bi radi služili z umetnostjo

Od umetnosti se je pred tridesetimi leti dalo preživeti, danes pa v družbi že skoraj velja prepričanje, da je to lahko samo še hobi.

TJAŠA STERLE POLAK

Lancovo – »A skupaj lahko naredimo več,« je pojasnila Brigita Požegar Mulej, ki je skupaj z Izidorjem Kunšičem, Špelo Oblak, Andrejo Pogačar, Meto Šolar in Leo Svrzikapa organizirala razstavo Periferija (Felix), ki bo na ogled do 10. avgusta. V Galeriji Brigita na Lancovem je vsak razstavil samo eno sliko, povezoval pa jih je strip o dečku, ki umetni-

Pozornosti obiskovalcev v galeriji Brigita na Lancovem so bile deležne po samo ena slika izpod rok akademskih slikarjev.

ka hoče prepričati o nesmiselnosti risanja s čopičem in enostavnosti uporabe modernih medijev. »Vsak je razstavil samo eno sliko, da se lahko osredotočimo samo nanjo in njeno vrednost. Vsak ima dovolj slik za samostojno ali pet razstav, a v času novih medijev, ki nas preplavljajo, je nujno, da se osredotočimo samo na eno,« je odločitev komentirala lastnica galerije in akademska slikarka Brigita Požegar Mulej.

Druga izjava, ki so jo želeli dati s svojo razstavo, se je dotikala periferije. »Periferija je tisti plus, ki nas napa in ne odtuja od centrov, s katerimi smo tako ali drugače neprestano v stiku. Omogoča nam večjo zbranost in nam daje večjo moč pri ustvarjanju. Prav tako nam omogoča, da se pri

nas vedno kaj dogaja, da gostimo druge umetnike ali dogodke in se povezujemo tudi s turizmom,« je še pojasnila Požegar Mulejeva, ki vidi težavo tudi v zapiranju prodajnih galerij po Sloveniji. Njihov cilj je imeti razstavo vsak mesec, se prijavljati na razpise v Sloveniji in nato čim prej v tujino.

KUD Velika narava je nastal kot »odgovor sistemu, ki nas umetnike sesuva« in tudi kot nasprotovanje pasiv-

nemu odnosu slovenskih galerij do umetnikov. Brigita Požegar Mulej se spominja, da se je do pred 20 ali 15 leti še dalo preživeti od umetnosti, danes pa morajo biti umetniki izredno iznajdljivi. »Prijatelji, ki so bili zaradi razmer prisiljeni zapustiti Slovenijo in se odseliti v tujino, pravijo, da tam zadeve tečejo. Stanje tukaj ni normalno,« je pojasnila Požegar Mulejeva. »Pred 15 leti, ko je bil srednji razred še močan, so bili zdravniki in učitelji moji glavni kupci. Danes jih ni več. In tudi mladi, ki si stežka ali celo nikoli ne morejo kupiti svojega stanovanja, ne razmišljajo o tem, da bi stene okrasili z umetniškimi deli,« je še dodala. Pozornosti obiskovalcev v galeriji Brigita na Lancovem so bile deležne po samo ena slika izpod rok akademskih slikarjev.

Rdečo nit razstave predstavlja strip o dečku, ki želi umetnika prepričati o nesmiselnosti risanja s čopičem.

Ruski premier pod Vrščem

Nedeljske slovesnosti pri Ruski kapelici se bo udeležil doslej najvišji predstavnik Rusije, predsednik vlade Dmitrij Medvedjev. Varnostni ukrepi bodo poostreni, cesta na Vršič bo popolnoma zaprta.

URŠA PETERNEL

Kranjska Gora – V nedeljo ob 10. uri bo pri Ruski kapelici pod Vrščem tradicionalna spominska slovesnost, s katero se vsako leto spominjo tragedije ruskih vojnih ujetnikov, ki jih je leta 1916 ob gradnji ceste na Vršič zasul snežni plaz. Letošnja prireditev bo še posebej slovesna, saj se je bo udeležil najvišji predstavnik Ruske federacije doslej, predsednik vlade Dmitrij Medvedjev. Ta na dvodnevni delovni obisk v Slovenijo prihaja s številno, več kot stočlansko delegacijo. V sklopu obiska se bo srečal s predsednikom slovenske vlade Mirom Cerarjem in drugimi visokimi predstavniki.

Miro Cerar bo tudi častni pokrovitelj slovesnosti pri Ruski kapelici, v imenu Društva Slovenija Rusija pa bo zbrane nagovoril nekdanji predsednik Republike Slovenije in častni član društva Milan Kučan. Nastopil bo Slovenski oktet, sledila bo pravoslavna cerkvena slovesnost – panihida.

Kot poudarja predsednik Društva Slovenija Rusija Saša Geržina, so se slovesnosti ob Ruski kapelici v minulih letih v javnosti uveljavile predvsem kot pomembna referenčna točka v meddržavnih slovensko-ruskih odnosih s poudarjeno gospodarsko dimenzijo. »Pri zadevamo si, da bi vsakoletna srečevanja pod Vrščem – poleg nedvomne državniške in poslovne dodane vrednosti – ohranila svoj občečloveški oziroma civilno-družbeni značaj, kar je vseskozi posebnost in največja dragocnost tega dogodka,« dodaja Geržina.

Vsako leto se slovesnosti udeležijo tudi visoki predstavniki Ruske pravoslavne cerkve. Dvanajstčlanska delegacija bo vodil prvi

Z lanske slovesnosti pri Ruski kapelici pod Vrščem / Foto: Gorazd Kavčič

Zaradi spominske slovesnosti bo v nedeljo cesta med Kranjsko Goro in prelazom Vršič od 9.30 do 10. ure popolnoma zaprta. Prav tako bo v času slovesnosti onemogočeno parkiranje na parkiriščih pri Ruski kapelici, Koči na Gozdu in na prelazu Vršič. Onemogočeno bo tudi parkiranje od Kranjske Gore do Ruske kapelice ob cesti na Vršič. Brezplačni avtobusi bodo izpred Hotela Kompas v Kranjski Gori popeljali obiskovalce do Ruske kapelice ob 8. uri, 8.30, 8.45 in 9. uri, po slovesnosti pa nazaj v Kranjsko Goro.

namestnik Upravitelja Moskovske patriarhije, škof Sava Voskresenski. Spremljal ga bo zbor Novospaskega moškega samostana.

Zaradi spominske slovesnosti bo v nedeljo cesta med Kranjsko Goro in prelazom Vršič od 9.30 do 10. ure popolnoma zaprta. Prav tako bo v času slovesnosti onemogočeno parkiranje na parkiriščih pri Ruski kapelici, Koči na Gozdu in na prelazu Vršič. Onemogočeno bo tudi parkiranje od Kranjske Gore do Ruske kapelice ob cesti na Vršič. Brezplačni avtobusi bodo izpred Hotela Kompas v Kranjski Gori popeljali obiskovalce do Ruske kapelice ob 8. uri,

8.30, 8.45 in 9. uri, po slovesnosti pa nazaj v Kranjsko Goro.

Spominski slovesnosti bo ob 12.15 sledilo družabno srečanje v Kranjski Gori v šotoru nasproti hotela Larix, obogatili ga bodo nastopi Slovenskega okteta, Državnega ansambla Rus iz mesta Vladimir, zbor Novospaskega moškega samostana, vokalne skupine Talisman in nagovori častnih gostov. Kuharji hotelov skupine HIT iz Kranjske Gore bodo obiskovalce pogostili s piroski, golažem s pečeno polento, gobovo rižoto ter osvežilno sadno pito.

V sklopu Ruskega vikenda bo že drevi ob 19.45 v

Frančiškanski cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani potekal koncert ruskih duhovnih pesmi, ob 21. uri pa nastop Državnega ansambla Rus v Križankah. Jutri, v soboto, bodo na trgu pred cerkvijo v Kranjski Gori nastopili pevci mešanega pevskega zbora Odmev iz Kranjske Gore in pevci Ruske pravoslavne cerkve. Ob 18.30 bo katoliška spominska maša s pravoslavno molitvijo v kranjskogorski župnijski cerkvi Marijinega vnebovzvetja. V dvorani Vitranc v Kranjski Gori pa bo ob 20.30 koncert Državnega ansambla Rus iz mesta Vladimir, ki izvaja mešanico tradicionalne ruske, klasične in rokofske glasbe.

Slovesnosti letos nadgrajujejo še s srečanjem visokih predstavnikov slovenske katoliške cerkve, ruske pravoslavne cerkve, srbske pravoslavne cerkve, evangeličanske cerkve v Sloveniji, grkokatoliške cerkve v Sloveniji ter predstavnikov slovenske judovske in islamske skupnosti. Srečanje bo jutri, v soboto, na Bledu, gostila pa ga bo družina Škrabec.

Z videonadzorom nad vandale

Jesenice – Občina Jesenice se je po nekajkratnih večjih poškodbah kolesarskega sistema JeseNICE bikes odločila, da vzpostavi videonadzor kolesarnic. Kot so povedali v kabinetu župana, so kamere postavljene pri kolesarnicah pred Občino Jesenice in na Hrušiči, ki sta bili doslej največkrat poškodovani. Po potrebi bodo videonadzor vzpostavili tudi pri tretji kolesarnici, to je v bližini TIC Jesenice. »Ob tem občane ponovno vljudno pozivamo, naj kolesa in sam kolesarski sistem uporabljajo v skladu z navodili in namenom, v primeru vsakega namernega poškodovanja pa bo Občina Jesenice video posnetke predala pristojnim organom v nadaljnjo obravnavo,« pozivajo na Občini Jesenice. Izposoja koles je sicer lepo zaživel, na voljo je petnajst navadnih in šest električnih koles, za letoletno registracijo je treba odšteti deset evrov, v tem letu dni pa si je mogoče vsak teden brezplačno izposoditi kolo za 840 minut oziroma štirinajst ur. Po podatkih TIC Jesenice so doslej izdali okrog štirideset kartic za uporabo koles.

Jeseniški kolesarski sistem je lepo zaživel, na voljo je petnajst navadnih in šest električnih koles. / Foto: Gorazd Kavčič

Malo vode za veliko zabave

Čukov bajer na Kokrici v teh dneh privablja množico kopalcev, ki se namakajo v več kot trideset stopinj topli vodi, mažejo z zdravilnim blatom ali zgolj hladijo v senci. Lastniki, ko so že začeli urejati okolico, v naslednjih letih napovedujejo tudi nove investicije s športnimi površinami in kampom.

VILMA STANOVNIK

Kokrica – Že vrsto let je Čukov bajer na Kokrici eno najbolj obiskanih naravnih kopalšč v Kranju, na drsanje pozimi in ohladitev v vročih poletnih dneh pa prihajajo tako domačini kot drugi kopalci iz sosednjih krajev, ki jih je v teh dneh vsak dan res veliko.

»V tej vročini z možem prihajava skoraj vsak dan, prejšnji teden sva bila tudi z vnukom. Navadno prideva zjutraj in ostaneva dve do tri ure. Mož zelo rad plava, voda pa je letos zadosti topla že od začetka junija. Otroci zelo uživajo, skačejo v vodo in se zabavajo. Morda nekateri,

ki so tukaj cel dan, pogrešajo ponudbo pijače in hrane, midva pa ne, saj kaj malega prineseva s seboj,« je povedala Olga Pajk iz Strahinja.

Seveda so bili nad čofotanjem navdušeni otroci. »Danes sem prišel z dedijem, atijem in sestro Niko, saj je vsem zelo všeč. Meni je všeč celo bolj kot na morju, saj tudi, če je malo vode, je veliko zabave. Skačem, se tunkam in plavam, ko postanemo lačni, pa gremo domov, saj nam babi naredi super kosilo,« je povedal sedemletni Nejc iz Stražišča, ki na kopanje v Čukov bajer z domačimi prihaja skoraj vedno, ko je lepo vreme.

Lepega vremena in vročine je bilo v minulih tednih res na pretek, zato je bila veliko vredna že senca dreves. »Sem prihajam že petdeset let, všeč mi je lepa narava, pa tudi voda je čista in topla. Merili smo jo prejšnji dan in imela je 31 stopinj, danes jih ima gotovo že vsaj 33. Morda malce pogrešamo ponudbo hrane in pijače, tako da sedaj vse prinesemo s seboj,« je povedal Maks Babšek iz Škofje Loke, ki se je z družbo hladil v senci.

Čukov bajer poleg zabave v vodi in sence ponuja tudi zdravje, saj mnogi prisegajo na zdravilni vpliv blata na kožo in sklepe. »Tukaj so kopali ilovico, sedaj pa se

z ilovico mažem, ker verjamem, da pomaga pri artritisu,« je prepričana Majda Stare iz Praprotnice. Prav tako se je z blatom zdravil Janez Jeglič s Križev.

Na Čukovem bajerju, ki je sicer zaščiten naravna posebnost, vstopnine pa ni treba plačati, se trenutno kaj dosti drugega ne dogaja, so pa lastniki letos začeli urejati okolico.

»Sedemnajst let je že, odkar smo po denacionalizaciji lastniki okoli deset hektarjev velike površine. Želeli smo urediti Čukov bajer in okolico, toda šele zdaj smo prišli do potrebnih dovoljenj oziroma dokumentacije. Sporazumeli smo se z

Majda Stare iz Praprotnice je na Čukov bajer prišla zlasti zaradi zdravilnega blata, z njim pa se redno namaže tudi Janez Jeglič s Križev. / Foto: Tina Dokl

Zavodom za varstvo narave, prav tako smo se dogovorili z ministrstvom za okolje in tisti del, kjer je to mogoče, bomo lahko uredili po svojih načrtih. Te že imamo, vendar smo letos najprej začeli z urejanjem okolice. Prav tako je že moč dobiti dovolilnice za ribolov, v prihodnje bomo uredili pomol,

športne površine, naredili manjši gostinski lokal in kamp. Del površine bo namenjen ogledom skupin, zlasti vrtcem in šolam. Seveda vsega ne bo mogoče narediti v enem letu, toda začeli smo in upam, da bomo zadovoljni tako mi kot obiskovalci,« je povedal Metod Zabret.

Nejc, ki z dedijem, atijem in sestro Niko skoraj vsak dan pride na Čukov bajer, pravi, da je plavanje celo zabavnejše kot na morju. / Foto: Tina Dokl

Tudi hlajenje v senci je ob vodi čisto drugačno kot v mestu, zato na Čukov bajer z družbo že petdeset let prihaja tudi Maks Babšek iz Škofje Loke. / Foto: Tina Dokl

PREJELI SMO

Spoštovano uredništvo Gorenjskega glasa

V naš dom prihaja tudi Gorenjski glas, zato vljudno prosim, da na kakem vidnem mestu, kot o meni pišete slabo in še nepravdomočno in enostransko preverjeno, sporočite gorenjski javnosti naslednje: »Sodba Pavlu Kodru, nekdanjemu podpredsedniku uprave Elana, izrečena 3. novembra 2014, je bila 13. maja 2015,

s sklepom Višjega sodišča v Ljubljani, s številko V. K II KP25774/2010, razveljavljena. To se je zgodilo že drugič, prvič je bila sodba v isti zadevi razveljavljena na istem sodišču 16. junija 2013. Vprašamo se, ali je tako sodstvo še verodostojno, kaj šele pravično in zavezano etiki, ki bi moralo biti temeljno pravilo in zaveza vsakega sistema.«

Več o tem bom pisal v Demokraciji, ki je o razveljavitvi sodbe edina obvestila javnost.

S spoštovanjem

PAVEL KODER
Tržič, 16. julija 2015

Jutri slovesnost pri Češki koči

Jezersko – Jutri, 25. julija, bo ob 11. uri pri Češki koči osrednja slovesnost ob 115-letnici postavitvi Češke kočice. Pripravljajo jo jezerski, slovenski in češki planinci. Že prejšnjo soboto so ob jubileju pripravili tek do Češke kočice.

25. okarina festival
Bled, Slovenija
Bled • 17. julij – 9. avgust • 2015

www.festival-okarina.si

ZAVOD ZA KULTURO BLEJ • Gorenjski Glas

Promenada Park

- 17. 7. / 20.00 • SMAAL TOKK • NECA FALK • KONTRABANT Slovenija
- 24. 7. / 20.30 • ORQUESTA MERCADONEGRO Kuba, Peru, Brazilija
- 29. 7. / 20.30 • ABAVUKI Južna Afrika

Blejski Grad

- 30. 7. / 20.30 • VOLOSI Poljska
- 31. 7. / 20.30 • TENORES DI BITTI Sardinija • FRANKIE LANE & PAUL KELLY Irska
- 1. 8. / 20.30 • LOTUS ENSEMBLE Vietnam • BIG DADDY WILSON ZDA

Promenada Park

- 2. 8. / 20.30 • JOSIPA LISAC Hrvaška
- 3. 8. / 20.30 • GORJANSKA GODBA Slovenija
- 4. 8. / 20.30 • CARA DILLON Severna Irska
- 5. 8. / 20.30 • CARMEN PARIS Španija
- 6. 8. / 20.30 • SIMANGAVOLE Reunion
- 7. 8. / 20.30 • CALIMA Katalonija
- 8. 8. / 20.30 • ESTER RADA Izrael
- 9. 8. / 20.30 • GISELA JOÃO Portugalska

Jeseni še drugi del odločb

Še drugi del gospodinjstev v občini Preddvor se bo lahko kmalu priklopil na novo zgrajeno kanalizacijo in čistilno napravo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V občini Preddvor je del naselij že priključen na kanalizacijo in novo zgrajeno čistilno napravo. Občani Preddvora, Nove vasi in Hriba so se priključili in lansko jesen tudi dobili odločbe o plačilu komunalnega prispevka in ga v prvem obroku tudi že odplačali. V občinah, kjer se prebivalci priključujejo na novo zgrajeno komunalno infrastrukturo, izražajo tudi nezadovoljstvo z višino komunalnega prispevka. Kakšne izkušnje pa imajo v Preddvoru?

»Ko smo odmerjali komunalni prispevek, smo najprej v registru nepremičnin preverili vse podatke, nato pa obvestili občane o informativnem izračunu. V občinski upravi smo se odločili, da bomo občanom mesec dni na voljo za morebitne pripombe, kar se je izkazalo kot dobro, saj smo pred izdajo odločb razrešili marsikateri zaplet,« je povedal direktor občinske uprave Marko

Bohinec. Izdali so okoli 350 odločb. Občanom so v izračunu priznali tudi 30-odstotni popust glede na minula vlaganja in jim obenem omogočili odplačilo na tri obroke: prvega so plačali februarja letos, drugega plačujejo ravno v tem mesecu, tretjega bodo novembra. S komunalnim prispevkom bo v občinski proračun prišlo 417 tisočakov. »Prvi obrok je že vplačan. Kar ne bo plačano do drugega roka, bomo začeli opominjati in izterjevati,« dodaja Bohinec.

Kmalu bo še drugi del občine dobil kanalizacijo, in sicer Breg, Tupaliče in vse tri Bele, prav tako okoli 350 gospodinjstev. Dela pri tem evropsko sofinanciranem projektu bodo končana avgusta letos, nato se bodo lahko ponovili postopki, ki so jih opravili z lanskimi obvezniki za priključitev na javno kanalizacijo: preverjanje v registru nepremičnin, informativni izračun, možnost usklajevanja z občinsko upravo, izdaja formalnih odločb.

V občini Preddvor potekajo še zadnja dela pri ureditvi kanalizacije v petih naseljih. / Foto: Tina Dokl

Najvišje plače še vedno v Cerkljah

ANA ŠUBIC

Cerklje – Po najnovejših podatkih statističnega urada daleč najvišjo povprečno plačo še vedno prejema v občini Cerklje. V aprilu je ta znašala 1438,25 evra neto, medtem ko je povprečna mesečna plača v državi znašala 1005,52 evra. Najnižjo povprečno mesečno plačo pa prejema zaposleni v občini Kostanjevica na Krki, kjer znaša pol manj kot v Cerkljah – 682,59 evra.

Po besedah cerkljanskega župana Franca Čebulja so podatki o višini povprečne plače lahko varljivi, saj dajejo

vtis, kot da so bogata občina. »V Cerkljah je povprečna plača tako visoka predvsem zaradi brniškega letališča, naša občina pa še posebej odstopa, odkar je na Brnik sedež preselila tudi Kontrola zračnega prometa. A na letališču zaposleni večinoma niso naši občani, tako da Občini Cerklje tudi ne plačujejo davkov,« je razložil. Kot je še dodal, v njihovi občini živi tudi blizu 800 oseb, predvsem v visokogorju, ki imajo v Cerkljah prijavljeno le začasno bivališče, in tudi njihovo dohodnino prejmejo občine, v katerih imajo prijaveno stalno bivališče.

Kranfest za vse generacije

Danes in jutri se v Kranju obeta vrhunec poletja, saj Kranfest s 33. Kranjsko nočjo s svojo bogato in raznoliko ponudbo vabi v mesto vse generacije obiskovalcev.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Številni obiskovalci od blizu in daleč so vajeni, da vsaj delček zadnjega julijskega konca tedna preživijo v Kranju. Tako bo tudi letos, saj se znova obeta zabava za vse generacije, ki se je večeraj že začela s tekmovanjem v odbojki na mivki. Na ploščadi pred občinsko stavbo bo tekmovanje potekalo še danes med 10. in 22. uro, jutri ob 15. uri se bodo začeli polfinalni dvoboji, ob 20.30 bo finale državnega prvenstva za ženske, uro kasneje pa še za moške. Med polfinalnima in finalnima tekmama bo ob 19.45 promocija tenisa na mivki.

Največje prizorišče Kranfesta bo na Slovenskem trgu, kjer se obetajo nastopi številnih glasbenih skupin. Danes se bo program začel ob 19.30, po vrsti pa bodo nastopile skupine Made in Yugoslavia, Avtomobili, Šank Rock in Tabu. Tudi jutri dobre glasbe ne bo manjkalo, saj bo zabava

Slovesno odprtje Kranfesta, 33. Kranjske noči, bo danes ob 21. uri na Glavnem trgu v Kranju.

Za najmlajše obiskovalce Kranfesta bodo tudi letos pripravili program na Pungertu.

začela s skupino 3fakta, nadaljevala s K-Rocks, Maraayo, Pop Designom, za konec pa se obeta nastop skupin Crvena Jabuka in Djomla KS.

Na Glavnem trgu bosta danes med 20. in 24. uro natopila Ansambel Dori in Oto Pestner, jutri pa klapi Šufit in Leut.

Na Maistrovem trgu bo danes ob 21. uri Tiporenesansa – Tricikel, pred Prešernovim gledališčem pa bosta ob 22. in 23. uri ognjeni predstavi Luchiyu v temni deželi in Šola za zmaje. Ognjeni predstavi Šola za zmaje in Sodruga

bosta tudi jutri zvečer ob 22. in 23. uri.

Pred Prešernovim gledališčem bo jutri med 8. in 12. uro ter med 19. in 22. uro predstavitev dejavnosti AMD Kranj.

Prijetna večera se obetata na Plečnikovem stopnišču, kjer bo KUD Kiks danes ob 21. uri pripravil impro predstavo, jutri pa še stand up. V Cafe galeriji Pungart bo danes ob 21. uri jazz večer s Starimi mački, jutri pa salsa.

Tako danes kot jutri zvečer se obetajo prijetni glasbeni dogodki v kavarni

Bazen, Klubaru, Rock baru Down Town, Baru Mitnica, po ulicah starega Kranja pa bo danes zvečer in jutri potekal tudi Kranjski smenj.

Za mlade vseh starosti je na ploščadi na Slovenskem trgu postavljen lunapark, najmlajšim pa se zabava obeta na Pungertu in v stolpu, kjer bo današnji program potekal od 16. ure naprej, jutri pa otroke in starše vabijo po 10. uri dopoldne, ko bo na sporedu Doodle Art.

Jutri med 10. in 15. uro bo na Glavnem trgu tudi Kranjska kuhna.

Ne bodo nam iz Kranja določali cene vode

Eden od članov Vodovodne zadrage Preddvor je na občinski spletni strani izrazil protest nad tem, kako se v Preddvoru določa cena vode.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Člani Vodovodne zadrage Preddvor, ki z vodo oskrbuje več kot polovico gospodinjstev v občini, in sicer vasi Nova vas, Preddvor, Hrib, Breg in vse tri Bele, so v preteklosti plačevali nižjo ceno vode kot tisti, ki so bili priključeni na javni vodovod, ki ga upravlja Komunala Kranj. Odslej ni več tako: cene vode so po vsej občini enotne.

»V Zadrugo smo se združili zaradi samostojnega vodenja in vzdrževanja vodovoda v svojem kraju in zato, da bomo sami določili ceno vode v Preddvoru, ker smo vodovodno omrežje zgradili sami – lastnoročno! In sedaj nam bi nekdo iz Kranja določal ceno vode in nam zraven zaračunal

še omrežnino za vodovod, ki smo ga sami zgradili,« je zapisal. Zadruga ni javna služba, je prepričan, zato jim javno podjetje ne more določati cene vode in zaračunavati še omrežnino.

Kako to pojasnjujejo na Občini Preddvor, kjer so lani v zvezi s tem sprejeli več odlokov in za oskrbo s pitno vodo podelili tudi koncesijo. Koncesionar je Vodovodna zadruga Preddvor.

»Vodovodni sistem, ki ga upravlja tudi Vodovodna zadruga Preddvor, je javni in zanj prav tako veljajo določila državne uredbe, ki zadevajo pitno vodo,« je povedal direktor občinske uprave Marko Bohinec. »Ceno pitne vode določa državna uredba po metodologiji za oblikovanje cen pitne vode in storitev obveznih občinskih

gospodarskih javnih služb. O tem govori 16. člen uredbe, ki določa, da je predračunska cena oskrbe s pitno vodo sestavljena iz omrežnine in vodarine. Omrežnina je torej obvezni sestavni del cene.«

Vodovodno omrežje, s katerim razpolaga zadruga, so v tridesetih in štiridesetih letih prejšnjega stoletja v Preddvoru resda gradili sami, a amortizacijska doba takega omrežja je okoli trideset let in se je že iztekla. Razumljivo je, da se ljudje jezijo, ker morajo plačevati za stvari, ki so jih v preteklosti denimo gradili s samoprispevkom. Današnji predpisi pa določajo drugače.

»Tudi upravljanje vodovoda mora biti pravno urejeno, s čimer smo se v občini ukvarjali precej časa. S

pomočjo Inštituta za lokalno samoupravo smo lani sprejeli take odloke, da se lahko Vodovodni zadruga Preddvor kot lastnica omrežja neposredno podeli koncesija za ravnanje s pitno vodo. V okviru teh priprav je bil pripravljen elaborat o ceni in omrežnina, določena na podlagi ocenjene vrednosti s strani sodno zaprizeženega cenilca. Opravljena je bila namreč cenitev vodovoda Vodovodne zadrage,« pojasnjuje Bohinec odločitev, ki je bila sprejeta na občinskem svetu. Prvega januarja letos je zadruga na podlagi njihovega elaborata predlagala povišanje cen, prilagojeno cenam Komunale Kranj, tako da od letošnjega januarja veljajo enake cene pitne vode na celotnem območju občine. V omrežnino, ki je tudi zaračunana na položnici, je vključena amortizacija, zavarovanje infrastrukture, stroški odškodnin, obnove vzdrževanja priključkov ... Denar od omrežnin gre lastniku, v tem primeru torej Vodovodni zadrugi Preddvor, ki pa jo je dolžna vlagati v vzdrževanje omrežja, pravi Bohinec.

Živahno na puštalskem kopališču

Večina kopalcev ga najpogosteje obiše ob sobotnih in nedeljskih popoldnevih, nekateri pa so tako rekoč že redni obiskovalci obujenega kopališča v Puštalu.

NASTJA BOJIC

Puštal – Potem ko je puštalski kopališki turizem zamrl, ga je škofjeloška občina v sodelovanju z zasebnim investitorjem Nedeljkom Rodičem pred dvema letoma ponovno začela oživljati: poglobili so strugo Poljanske Sore, obnovili podnice na jezcu ter postavili gostinski objekt z otroškimi igrali. V vročih dneh se tu zbira vedno več kopalcev, ki jih izvajajoča se gradbena

dela ne motijo. Po besedah Nedeljka Rodiča se objekt – kot načrtovano – uspešno razvija, razširili so gostinski del in popestrili kulinarčno ponudbo. Želijo, da kopališče v Puštalu postane prijeten kraj za druženje, zato z veseljem sprejemajo predloge o raznolikih družabnih dogodkih.

Obiskovalci so večinoma občani, z obnovljenim kopališčem so zadovoljni in so veseli, da si lahko v Puštalu ponovno privoščijo

osvežitev, sprostitvev in druženje. Damjan Jurčič pravi, da kopališče predvsem zaradi otrok obiskuje kar pogosto, in sicer tako med tednom kot tudi ob sobotah in nedeljah. Lansko leto se zaradi slabega vremena niso kopali, letos pa se na tem območju dogaja vedno več, kar mu je zelo všeč, pogreša pa le odbojarsko igrišče. Podobno meni tudi Aleš Pogačnik: »Kadar so lepi dnevi, kopališče obiščem kar vsako popoldne.

Dobro je, da je kopališče vedno bolj urejeno, prej smo namreč najbolj pogrešali stranišča. Za otroke je lepo poskrbljeno, saj se igrajo in družijo, manjka pa morda samo kakšno športno igrišče. Voda je super, vendar v teh dneh, ko so temperature visoke, postaja že pretopla.« Zvonka Furlan kopališče obiskuje že od nekdaj, ne glede na dan v tednu. Pred obnovo ji je bilo tu bolj všeč, ker je bilo manj ljudi, novosti, ki so zdaj na voljo, pa tudi ni pogrešala. Voda, ki jo preverjajo dvakrat letno, se ji zdi zelo primerna za kopanje.

Da je Poljanska Sora odlična, pa potrjuje tudi Aleks Marič, ki se ne samo kopa v njej, temveč vanjo tudi skače: »Skačem že od dvanajstega leta. Treba je paziti na skale in ljudi, kadar je gneča, sicer pa ni težav. Najboljši je adrenalin, ki ga občutiš, ko skočiš z mostu. Puštalski, s katerega skačemo, je visok šest metrov, skakal pa sem že z višje ležečih mostov, tudi s petnajstih metrov.« Skakalcu je kopališče, ki ga, če ima čas, obiše vsak dan, všeč, saj je ne samo za objekt, pač pa tudi za ljudi dobro poskrbljeno.

Skačete lahko, kolikor in kakor želite, saj se nihče ne pritožuje. / Foto: Tina Dokl

Na puštalskem kopališču so dobrodošli prav vsi – odrasli, najstniki in otroci. / Foto: Tina Dokl

Zelo priljubljeno je skakanje z mostu, skal in drevesnih debel. / Foto: Tina Dokl

Vročina ni ustavila krvodajalcev

V Škofji Loki je ta teden potekala krvodajalska akcija, ki je kljub vročinskemu valu privabila ljudi, ki so pripravljeni darovati kri za dober namen.

KLAVDIJA RUPAR

Škofja Loka – Krvodajalsko akcijo je organiziralo Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka, v prvih treh dneh pa je kri darovalo malo manj kot 400 ljudi. Po besedah Fani Mikš, sekretarke območnega združenja, obisk zaradi vročine ni bil manjši. »Malo se pozna, ker smo imeli prej akcijo že v Žireh, Železnikih in Gorenji vasi, ampak vseeno udeležba ni bila manjša od pričakovane. Vsi prostovoljci, ki so pri akciji pomagali, delujejo v eni od osemnajstih krajevnih organizacij. Poleg prostovoljcev je zraven tudi zdravnik, če se slučajno komu kaj zgodi, vendar letos večjih problemov nismo imeli,« je dejala sekretarka.

Večjih težav sicer niso imeli, so pa nekaj ljudi zavrnilo. »Nekaj ljudi smo

Vročina ni razredčila krvodajalcev v Škofji Loki / Foto: Tina Dokl

zavrnilo zaradi pomanjkanja železa v krvi in zdravstvenih težav, največkrat pa so razlogi za zavrnitev v prenizkem hemoglobinu, razna potovanja v malarična območja, sladkorna bolezen ali pa jemanje kakšnih zdravil,« je povedal Primož Poženel, specialist transfuzijske medicine, ki je dodal še, da je bila včasih meja za

darovanje krvi 50 kg, sedaj pa merijo predvsem krvni volumen, seveda pa ljudi s prenizko težo zavrnejo.

Kljub vročini se je akcije udeležilo kar lepo število ljudi, večina teh je kri darovala že večkrat, novih so zabeležili bolj malo. Po besedah specialista vročina niti ni problematična, če se ljudje ustrezno pripravijo na

odvzem krvi in pijejo dovolj tekočine. S tem se strinjajo tudi darovalci. Jelka Jenčko, ki kri daruje že od 18. leta, pravi, da se je za darovanje odločila predvsem zaradi človekoljubnosti, daruje pa jo tudi večkrat na leto. Vročina je ni ustavila, vendar pa prizna, da je res precej vroče. Z njo se strinja tudi Eva Trojar: »Vročina me ni ustavila pri darovanju krvi, saj sem si že od nekdaj želela tudi sama darovati, ker sta to počela tudi oba starša.« Nataša Krnec pa je dodala, da kri daruje trikrat na leto. »Začela sem v srednji šoli, saj sem želela pomagati drugim.«

Krvodajalske akcije drugače potekajo na štiri mesece, ženske lahko kri darujejo na štiri, moški pa na tri mesece. Vsak darovalec je po odvzemu krvi povabljen na malico, kjer dobi čaj ali kavo in nekaj sladkega.

Kamfest
7.-16. avgust
Kamnik
Festival z razgledom

KULTURNO DRUŠTVO PRIDEN MOZIK, POGLUMBARSKA POT 4, KAMNIK
producent: Priden mozik

kamfest.org

KRATKE NOVICE
Na Sovodnju odslej pogodbeno pošta

Sovodenj – V začetku maja je Pošta Slovenije svojo enoto na Sovodnju preoblikovala v pogodbeno, s prvim avgustom bodo na ta način preoblikovali tudi pošto v Poljanah. Pošto na Sovodnju so po novem tudi preselili, in sicer v tamkajšnjo Mercatorjevo trgovino. Poštno dejavnost tako zdaj ob svojem delu v trgovini opravljajo tri prodajalke iz omenjene trgovine, potrebna izobraževanja in izpite pa so sicer opravile štiri prodajalke. Na pogodbeni pošti, zagotavljajo pri Pošti Slovenije, lahko uporabniki poštnih storitev opravijo večino storitev na enak način kot do zdaj, delovni čas pošte pa je po novem celo daljši. Prej je namreč pošta obratovala zgolj dve uri na dan, so še dodali pri Pošti Slovenije.

Praznik žetve na Žirovskem vrhu

Žirovki vrh – V Turističnem društvu Žirovski vrh bodo jutri in v nedeljo pripravili Praznik žetve. Jutri ob 19.30 si bo mogoče ogledati domačo kmečko igro S taščo pod eno streho avtorice Antonije Oblak, potem pa bo sledila zabava s Strmino in Ravbarji. V nedeljo so za obiskovalce pripravili bogat etnološki in kulturni program, ustvarjalne delavnice ter razstavo likovnih del. Že od 12. ure dalje si bo mogoče ogledati bogato ponudbo na stojnicah z domačo in umetnostno obrtjo, ob 15. uri pa se bo začel kulturni program z žetvijo. Ob 19. uri bodo ponovili igro S taščo pod eno streho, za glasbeno popestritev pa bo od 17. ure dalje skrbel Trio Šubic. Oba dneva se bo mogoče pridružiti tudi sprehodu do mahovite medvedke v Zali.

Planinska zabava na Ratitovcu

Ratitovec – Planinsko društvo za Selško dolino Železniki to nedeljo vabi na tradicionalno, že 61. planinsko zabavo Ratitovec raja. Po 10. uri bosta zbrane pri Krekovi koči zabavala ansambel Dor Ma Cajt in Folklorna skupina Bohinj.

Daljnovid bo zgrajen do konca leta

Gradnja devetnajst kilometrov dolgega daljnovoda Železniki–Bohinj poteka skladno z načrti in bo predvidoma končana do konca leta, pravijo na Elektru Gorenjska.

ANA ŠUBIC

Železniki – V Elektru Gorenjska napovedujejo, da bodo gradnjo 110- in 20-kilovoltnega daljnovoda med razdelilnima transformatorskima postajama Železniki in Bohinj, ki bo Selški in Bohinjski dolini omogočil zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo, zaključili do konca letošnjega leta, tako kot so načrtovali.

Gradnja se je začela po pridobitvi gradbenega dovoljenja avgusta 2013. Poseku drevoja na trasi, ki poteka preko Soriške planine, so junija lani sledila gradbena dela, v sklopu katerih so vgradili nožne dele jeklenih predalčnih stebrov, konec leta pa so nadaljevali z montažo vrhov jeklenih stebrov, ki so bili zaključeni in postavljeni v začetku tega meseca. Trenutno potekajo elektro-montažna dela. Kot pravijo, so bile vse faze gradnje daljnovidne povezave zelo zahtevne, saj imajo z vidika umeščanja elektroenergetskih prostorov v okolje zelo posebne specifikke: »Daleč najbolj

Foto: Andrej Tarflia

Med 115 stebri na trasi daljnovoda so štirje še posebej opazni, saj so jih na zahtevo Javne agencije za civilno letalstvo označili z belo in rdečo barvo. Na sliki steber nad Železniki.

zahtevna pa je bila izgradnja 115 stebrov na 19 kilometrov dolgi trasi daljnovoda, saj gre za zelo razgiban in sem in tja težko dostopen teren med Železniki in Bohinjem.«

Nekaj stebrov na trasi, tudi nad Železniki, je zaradi boljše vidnosti obarvanih z rdečo in belo barvo, kar je opazno že od daleč. Kot so pojasnili v Elektru Gorenjska, so to storili na zahtevo soglasjedalca Javne agencije za civilno letalstvo: »Zaradi varnosti

letalskega prometa, predvsem preletov helikopterjev za potrebe zaščite in reševanja, je zahtevala, da so štirje stebri daljnovidne povezave označeni z rdečo in belo barvo, s pomočjo katerih se bo zagotovila ustrezna vidnost stebrov. Gorske nesreče in podobni dogodki se namreč ponavadi zgodijo v slabšem vremenu, posledično pa je nujno potrebno poskrbeti za ustrezno vidnost takih objektov v naravi.«

Poudarili so še, da je 13,5 milijona evrov vreden projekt daljnovoda Železniki–Bohinj, s katerim bodo sklenili gorenjsko energetske zanko, z vidika zagotavljanja zanesljive oskrbe in kakovostne napetosti distribucijskega omrežja izjemnega pomena tako za Gorenjsko kot tudi za slovensko energetiko, saj brez podlage v elektrifikaciji razvoj drugih infrastrukturnih objektov ni mogoče.

Brez soglasja ni priključka

Bralec iz Martinj Vrha se zaradi nasprotovanja sorodnika, ki ne da soglasja za hišni priključek, ne more priklopiti na optično omrežje, čeprav so ga zgradili tudi z evropskimi sredstvi.

ANA ŠUBIC

Železniki – V občini Železniki so v letih 2009 in 2010 zgradili glavne trase optičnega omrežja in ga pripeljali tudi v bolj oddaljene vasi, opredeljene kot bele lise. V zadnjih letih je podjetje Tritel zgradilo blizu 700 hišnih priključkov, do optičnega omrežja pa bi že več let rad prišel tudi bralec iz Martinj Vrha, kjer so, pravi, na optiko večino vaščanov priključili že pred tremi leti, njemu pa to preprečujejo neurejeni družinski odnosi, saj njegov sorodnik ne soglaša z izgradnjo hišnega priključka iz priključnega jaška na njegovem zemljišču. Primeri, ko sosedski spori otežujejo gradnjo optične in tudi druge infrastrukture, niso redki, ob tem pa se postavlja vprašanje, ali, glede na dejstvo, da je občina za gradnjo optičnega omrežja pridobila

evropska sredstva, ni potrebno priklopa omogočiti vsakomur, ki si to želi.

Kot je pojasnil direktor Tritela Miran Mihačević, je vse služnosti za vse glavne trase pridobilo njihovo podjetje, kar je bila tudi njihova obveznost, ker je bil ta del omrežja zgrajen z evropskimi sredstvi. Pri gradnji posameznih naročniških priključkov pa ne gre za nujno potrebno ali bistvene dele omrežja, zato tu ne gre za obveznosti katerega koli soudeleženca pri gradnji priključka (izvajalca, naročnika ali tretje osebe, ki lahko zagotovi pridobitev soglasja), pač pa o neizpodbitni obveznosti pridobitve soglasja. »Če ima stranka normalne in urejene odnose s sosedi, je pridobitev soglasja samoumevna, če pa gre za sporne in neurejene odnose, ki segajo daleč v preteklost – kot med omenjenima družinama, pa

je takšno soglasje težko pridobiti. Mi ga nismo uspeli, prav tako ne predstavniki občine s svojim posredovanjem, sam naročnik pa tega ni hotel in niti ni stopil v stik s sorodnikovo družino,« je povedal.

Po Mihačevićevih besedah je sorodnik našega bralca v času gradnje hrbteničnega dela optičnega omrežja dal služnosti in soglasja za gradnjo k delu glavne kableske trase omrežja in postavitev kableskih jaškov na devetih parcelnih številkah njegovega zemljišča. Na eni od njegovih parcel sta tudi kableski jašek in optična spojka, iz katere je predvidena gradnja naročniških tras in priključkov, tudi do našega bralca. »V času gradnje in ob pridobitvi služnosti naše podjetje in projektant nismo bili seznanjeni z neurejenimi razmerami med družinama, zaradi česar je

bila predvidena takšna in edina možna upravičena tehnična rešitev. Ko je za gradnjo optičnega priključka interes izkazal tudi vaš bralec, ki nam takrat ni razkril ozadja odnosov s sorodnikom, smo z njim sklenili pogodbo o gradnji naročniškega priključka v dobri veri, da pridobitev soglasja za gradnjo naročniškega dela omrežja in poseganje v kableski jašek ne bosta problematična, nakar smo kmalu ugotovili dejansko stanje med družinama.«

Našega bralca je nedavno razjezilo še dejstvo, da je Tritel na optiko priključil njegovega najbližjega sosedo, medtem ko sam na soglasje in priključek še vedno čaka. Kot pravi Mihačević, so soglasje za gradnjo naročniškega dela trase od kableskega jaška do omenjenega sosedo pridobili, istočasno pa ne bodo zgradili priključka do hiše našega bralca, ker za to še vedno ni soglasja. Vsekakor pa brez slednjega naš bralec do optičnega omrežja ne bo mogel priti, saj po Mihačevićevih besedah druge tehnične rešitve, ki bi bila tudi ekonomsko upravičena, ni.

Sirup & nektar
iz sadja, cvetov in zelišč

Georg Inneholder

V priročniku je poleg že poznanih receptov veliko novih, izdelanih iz na prvi pogled nenavadnih sestavin in kombinacij. Izbira sadja, zelišč in cvetja sega od akacije, vrtnic, vseh glavnih sadnih rastlin do ožepka, regrata, trpotca. Opisani so mnogi uporabni načini pridelave in pravilnega shranjevanja.

Cena knjige je

15
EUR

* poština

Gorenjski Glas

Uživajmo v doma pripravljenih sokovih!

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narocnine@g-glas.si

Obnova bo prinesla prihranke

V Kamniku poteka obnova dotrajanega toplovodnega omrežja, ki ogreva predvsem šole in druge javne zavode.

JASNA PALADIN

Kamnik – Obnovo izvajata družba Petrol, ki je lastnica nekdanj Svilanitove kotlovnice za proizvodnjo toplote in obstoječega toplovodnega omrežja dolžine približno 1300 metrov postala julija lani, temeljito obnovo več kot trideset let starega toplovodnega omrežja pa so napovedali že marca ob odprtju prenovljenega sistema daljinskega ogrevanja.

Te dni se gradbeni stroji nahajajo na območju Novega trga, od obvoznice do zdravstvenega doma in v okolici srednje šole. Nove izolirane cevi polagajo po trasi starega vodovoda, le na dveh odsekih so zaradi tehničnih pogojev od obstoječe trase nekoliko odstopili. »V sklopu prenove toplovodnega omrežja v Kamniku je poleti predvidena obnova okoli 460 metrov nadzemnega in 1075 metrov podzemnega cevovoda. Prenova je del večje investicije, ki zajema tudi prenovu kotlovnice, vgradnjo SPTE (soprodukcija toplote in elektrike) naprave ter prenovu oz.

Dela na območju Novega trga bodo predvidoma zaključena še v tem tednu.

vgradnjo toplotnih postaj pri vseh odjemalcih. Vse skupaj poteka v dveh koledarskih letih. Predvideno je zmanjšanje toplotnih izgub iz starega dela sistema daljinskega ogrevanja v višini 10 do 15 odstotkov, ki pa so bile že upoštevane pri oblikovanju cen toplote za odjemalce pri podpisovanju pogodb v lanskem letu,« so nam

odgovorili iz Petrola, kjer so nove pogodbe o dobavi toplote sklenili ob začetku lanske kurilne sezone, in sicer za dobo petnajstih let.

Njihovi največji odjemalci so javni objekti: OŠ Toma Brejca, OŠ Frana Albrehta skupaj s športno dvorano, Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik, Vrtec Antona Medveda Kamnik,

ZZZS, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, Glasbena šola Kamnik in Srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik, poleg tega pa tudi dva poslovno-stanovanjska objekta na Šutni in Novem trgu.

Dela na območju Novega trga bodo predvidoma končana še v tem tednu, celotna obnova toplovodnega omrežja pa do konca avgusta.

Obnovili dve lokalni cesti

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V Škofji Loki bodo prihodnji teden namestu uradno predali dva obnovljena cestna odseka, in sicer Groharjevo naselje–Sv. Duh in Škofja Loka–Crngrob, kjer so z vgradnjo nove meteorne kanalizacije celovito uredili odvodnjavanje občinskih cest in zalednih voda s celotnega prispevnega območja.

Odsek Škofja Loka–Crngrob je stal nekaj manj kot 120 tisoč evrov. Z gradnjo so rešili problem odvodnjavanja območja »Gavžnik« v Škofji Loki. Zgrajena

je meteorna kanalizacija, meteorne vode so speljali v Starološki potok in tako razbremenili obstoječ sistem mešane sanitarne (fekalne) in meteorne vode ter odpravili nekontrolirano poplavljanje nižje ležečih objektov ob večjih nalivih. Hkrati so na tem območju uredili tudi lokalne ceste. Rekonstruirali pa so tudi lokalno cesto Groharjevo naselje–Sveti Duh (s Cesto talcev) v vrednosti 254 tisoč evrov. Na obeh cestnih odsekih so izvedli ukrepe za umirjanje hitrosti, posodobili javno razsvetljavo, urejena je tudi kabelska kanalizacija za optiko in elektriko.

Ljubljansko cesto so začeli prenavljati

Kamnik – Pred dnevi se je začela prenova Ljubljanske ceste na odseku od Mercatorja do Pošte na Duplici. Gre za odpravo napak, h kateri so pozvali prvotnega izvajalca, Cestno podjetje Ljubljana, ki pa se na poziv ni odzval, zato so se na občini odločili za unovčitev bančne garancije za odpravo napak v garancijskem roku v celotnem znesku 110 tisoč evrov. Kot pravijo na občini, je na več odsekih prišlo do večjih razpok, posedanj in drugih poškodb cestišča ter kolesarske steze in pločnika, pa tudi komunalne infrastrukture. Za gradbena dela so izbrali novega izvajalca, družbo CVP inženiring, strošek prenove pa je ocenjen na 67 tisoč evrov.

Zaradi del je na omenjenem odseku postavljenih več delnih zapor.

Poletje v Hiši keramike

V Hiši keramike uresničujejo svojo vizijo in prostor na Šutni spreminjajo v središče lončarske in keramične dejavnosti na Kamniškem in širše.

JASNA PALADIN

Kamnik – Hiša keramike, ki so jo člani KUD Hiša keramike, zakaj pa ne majolika kot odprti atelje v središču Kamnika odprli ob koncu lanskega leta, tudi poleti ne sameva.

Zgodbi znamenite kamniške majolike, ki so se ji odločili posvetiti vso zasluženo pozornost, se vseskozi pridružujejo različni lončarji in keramiki s svojimi tradicionalnimi ali sodobnimi izdelki, na ogled je še

vedno razstava Od vrča do majolke, ki so jo pripravili v sodelovanju z Medobčinskim muzejem Kamnik, z različnimi dogodki pa člani društva Kamnik vztrajno spreminjajo nazaj v mesto keramike. »Hišo keramike

želimo razviti v prostor družjenja. Želimo si, da se Kamničani in obiskovalci od drugod navadijo, da je to atelje, kjer lahko sami poskusijo oblikovati glino, kupijo izdelke, si ogledajo razstavo ali dobijo najrazličnejše informacije v zvezi z glino. Te dni smo zanimivi tudi za tuje turiste, saj predstavljamo tudi slovensko kulturno dediščino,« nam je povedala predsednica društva Tatjana Hlačer.

Poletne sobote so v Hiši keramike namenili predstavitvam lončarjev in keramikov. Minulo soboto je tako svoje delo in tehnike poslikav predstavila kamniška keramičarka Nives Ratkajec Wenigerl, jutri, 25. julija, med 10. in 13. uro pa bo izdelovanje drobnih stvari iz gline predstavila keramičarka Tatjana Gomboc Jerman iz Radomelj. Od konca julija do prve polovice avgusta se bodo v Hiši keramike odvijale tudi počitniške delavnice za otroke, in sicer od ponedeljka do petka od 10.30 do 12. ure. Člani društva pa svojo energijo usmerjajo tudi že v organizacijo Dnevo keramike in lončarstva, ki jih bodo organizirali v okviru Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine v začetku septembra.

Tatjana Hlačer pred Hišo keramike na kamniški Šutni, kjer je pestro tudi poleti.

Izvedeli boste, da za pripravo večine odličnih domačih omak, prelivov in namazov ne rabimo veliko časa, dovolj so kakovostne sestavine, še najboljše so tiste z domačega vrta, in kuharska domišljija, ki jo lahko obogatimo s pestrim izborom receptov iz novega priročnika in s tem postavimo piko na mnogim znanim jedem.

Cena priročnika je

12⁵⁰ EUR
* poština

Če tudi vi večkrat uporabljate vnaprej pripravljene kupljene omake, lahko to navado spremenite s pomočjo tega priročnika.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasju, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narcnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

OGLEJ SI FILM PIKSLI IN SODELUJ V NAGRADNI IGRI

PIXELS ©2015 CTMG. OTHER IP TM & ©2015 OF APPLICABLE PROPERTY OWNERS. ALL RIGHTS RESERVED.

CINEPLEXX
PODARJA
SONY
MOBILE
NAGRADI:

1 x PAMETNI TELEFON
XPERIA E1

1 x STEREO
BLUETOOTH® SLUŠALKE
SBH60

VEČ INFORMACIJ NA BLAGAJNI KINA
ALI WWW.CINEPLEXX.SI.

CINEPLEXX
NAŠ SVET KINA.
OD LETA 1967.

Akustična idila na otoku

Kranj – Danes, 24. julija, ob 21. uri bosta na Savskem otoku ob Bazenu nastopila Marjan in Melisa Spruk. Oče in hči preko zvokov kitare, basa in vokalov ustvarjata prijetno, raznoliko glasbo.

Stari mački na Pungertu

Kranj – Danes, 24. julija, ob 21. uri bo na Pungertu nastopila zasedba Stari mački. Izvajajo program, ki sloni na popularnih uspešnicah, izvirnih južnoameriških plesnih melodijah in tradiciji bluesa, soula, gospela in predvsem dixielanda.

Koncert Državnega ansambla Rus

Kranjska Gora – V soboto, 25. julija, ob 20.30 bo v Dvorani Vitranc koncert Državnega ansambla Rus iz mesta Vladimir.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 25. 7.

14.50, 17.00, 19.00 PIKSLI

19.20 ANT-MAN

21.30 ZASVOJENA S SEKSOM

21.00 TERMINATOR: GENISYS

15.00 JURSKI SVET

17.20 VRVEŽ V MOJI GLAVI, sinhro.

Nedelja, 26. 7.

14.50, 17.00, 19.00 PIKSLI

19.20 ANT-MAN

21.30 ZASVOJENA S SEKSOM

21.00 TERMINATOR: GENISYS

15.00 JURSKI SVET

17.20 VRVEŽ V MOJI GLAVI, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 25. 7.

14.10, 15.40, 17.50, 20.00, 22.10

PIKSLI

14.00, 16.10, 18.20, 20.30 LAŽNA MESTA

14.15, 18.00 ANT-MAN

20.20, 22.40 ANT-MAN, 3D

18.40 TERMINATOR: GENISYS

18.45, 21.00, 22.45 VROČI MIKE XXL

16.30, 21.15 TED 2

16.15 JURSKI SVET, 3D

14.00, 16.00 VRVEŽ V MOJI GLAVI

Nedelja, 26. 7.

14.10, 15.40, 17.50, 20.00 PIKSLI

14.00, 16.10, 18.20, 20.30 LAŽNA

MESTA

14.15, 18.00 ANT-MAN

20.20 ANT-MAN, 3D

18.40 TERMINATOR: GENISYS

18.45, 21.00 VROČI MIKE XXL

16.30, 21.15 TED 2

16.15 JURSKI SVET, 3D

14.00, 16.00 VRVEŽ V MOJI GLAVI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Koncepti sodobne umetnosti

V Sokolskem domu je do 12. avgusta na ogled pregledna slikarska in kiparska razstava članov Združenja umetnikov Škofja Loka.

SAMO LESJAK

Škofja Loka – Pregledne razstave umetniških del večjega števila ustvarjalcev vedno tvegajo, da bodo v svoji raznolikosti tako konceptualnih motivov kot izraznih tehnik gledalca zmedle s svojo navidezno anarhično neurejenostjo. Pa vendar tovrstne razstave v najmanj dveh smislih predstavljajo pomembno, celo nujno kulturno-umetnostno sintezo.

Umetniška dela namreč gledalca nagovarjajo onkraj skupne rdeče niti in na ta način poudarjajo sam individualističen proces ustvarjanja, obenem pa napotijo gledalca k samostojnemu razmišljanju o tem, kar vidi. »Sleherno umetniško delo je koncept, načrt, z nekimi globljimi hotenji in sporočili. In od gledalčeve sposobnosti vživljanja v umetnino je odvisno, ali mu razstava nudi kaj ali nič. Umetniška resnica posameznega umetnika je včasih skrita in zahteva nekoliko več truda, da jo dekodiramo. Razstavo smo gledalcu poskušali približati tako, da smo ji dali naslov Novejša slikarstvo in kiparstvo na Loškem, s tem pa tudi skupno vsebino,« je ob odprtju razstave, na kateri se s

Umetniška dela gledalca spodbujajo k razmisleku o sodobnem svetu: umetnica Agata Pavlovce. / Foto: Primož Pičulin

svojimi deli zadnjega obdobja predstavlja dvaindvajset članic in članov združenja, dejal umetnik Herman Gvardjančič.

Razstava pa je poleg individualne paradigme pomembna tudi s perspektive kolektivnega, saj na enem mestu združuje in predstavlja kakovosten raznovrsten umetnostni presek ustvarjalcev celotne loške regije. Vrhunski domet dokazujejo tudi njihova mnoga uspešna sodelovanja ter prejete nagrade na razstavah doma in po svetu. Tako je Tina Dobrajc prejela Jakopičevo priznanje,

Mito Gegič je imel samostojni razstavi v Carigradu ter v Indiji, Berko je prejel nagrado za grafiko v Majdanpeku, Sanela Jahić na razstavi mladih v Kostanjevici, medtem ko je Marjan Žitnik prejel nagrado za brezčasno slovensko oblikovanje. Škofje-loški umetniki, denimo Barbara Demšar, Irena Dimovska, Boge Dimovski, Rado Dagarin in Franc Novinc so v zadnjem obdobju sodelovali na razstavah v Vidmu, na Dunaju, v Zagrebu, Ljubljani, Ajdovščini in Kranju. Seveda niso manjkale niti razstave in projekti v Škofji Loki, kjer so se nedavno

odzvali vabilu ob 10. obletnici pobratenja Škofje Loke s Freisingom, tudi sicer pa so loški umetniki odprti za aktivno sodelovanje s tovrstnimi društvi iz ostalih regij.

Združenje umetnikov med drugim nadaljuje tudi s projektom zbiranja del najboljših sodobnih loških slikarjev, ki bodo na ogled na stalni razstavi. Mnoga od trenutno razstavljenih del bi si zaslužila uvrstitev v to še nastajajočo zbirko, ki bo prav gotovo postala pomemben člen v loški umetniški tradiciji v najvišjem domačem pa tudi mednarodnem merilu.

Monokromatski univerzumi

V Galeriji Atrij v Trzinu se z razstavo Črno in belo – Zvok zapis slika predstavlja akademska umetniška ustvarjalca Breda Sturm.

SAMO LESJAK

Trzin – Magistrica umetnosti Breda Sturm je po izobrazbi arhitektka, ima status samostojne ustvarjalke na področju kulture, aktivno se posveča delu ilustracij, opreme in oblikovanja knjig, notranje opreme in arhitekture. Študijsko se je izpopolnjevala v Italiji, Španiji ter na Art Students League of New York v ZDA. V Galeriji Atrij Občine Trzin je na ogled izbor slikarskega ciklusa, ki je nastal ravno v času študijskega izpopolnjevanja v Ameriki.

Avtorica se je podala v raziskovanje monokromatskih barv črne in bele, v izhodišče pa je vključila določne ekvivalente v likovni artikulaciji svojih slik, ki se izražajo v barvi, barvnih odtenkih, liniji, znakih, zvoku in zapisu. Navkljub navzočnosti preprostih znakov in osnovnih elementov črte, pike in kroga, ki ustvarjalkino

slikarstvo vpeljuje na področje svobodnega in raziskovalnega načina dela, je ustvarila izrazito ponotranjeno simboliko slike, ki vzbudi občutek za materialno in duhovno razsežnost črne in bele. »Slikarski svet Brede Sturm ni samo preučevanje in preigravanje možnosti monokromnega likovnega jezika, kontrastnih barv, prekrivanja barvnih plasti, prepletanja likovnih vzorcev in uravnoveženih razmerij tako na ozadju črnega ali belega polja, ampak gre tudi za dajanje občutka, da gre za skupek likovnih elementov, po površini organiziranih tako, da drug drugega podpirajo v izgradnji avtoričine zamisli in enovitega doživljanja lastne notranjosti. Pri tem je bistveno, da ne gre zgolj za individualno stališče, saj vzgibov ni črpala zgolj iz osebne izkušnje, temveč prav nasprotno iz tiste izkušnje, ki je blizu nam vsem,«

Kreativnost, ki izvira iz polj črne in bele: Breda Sturm v Galeriji Atrij / Foto: Luka Renar

je avtorico predstavila kustosinja Janita Košir.

»Monokromatske slike so svoje lastno vesolje, v katerem se lovimo in izgublamo, zato morda potrebujemo neko orientacijo. Med zvokom, zapisom in sliko nastane prostor iskanja ritma, se pravi nekega vzorca (ritma srca, življenja), iskanja ritma skozi odnose detajla do celote, enote do

neskončnosti ... Monokromatske podobe se utelešajo na platnu kot znakovna polja v mešanici barve, teksture in misli. Prek elementov Morsejeve abecede in Braillove pisave se razkrivajo nove dimenzije in transformacije taktile, slušnega in vidnega, in nam pokažejo pot iz labirinta,« je o svojem delu dejala Breda Sturm.

Junaki prihajajo na Planino

Slovenska moška košarkarska reprezentanca, ki je v Kranjski Gori že začela priprave na septembrsko evropsko prvenstvo, se bo jutri predstavila v dvorani na Planini v Kranju, kjer bo potekal Telemachov dan odprtih vrat.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Telemachov dan odprtih vrat Košarkarska zveza Slovenije organizira vsako leto, tokrat pa so se odločili, da ga pripravijo v Kranju. Prireditev se bo začela ob 11. uri, nanjo pa so vabljeni vsi košarkarski navdušenci, ki jih zanima, kako pod vodstvom Jureta Zdovca trenirajo naši košarkarski junaki.

V dvorani Planina, kjer sicer domujejo KK Triglav, KK Stražišče in ŽKK Triglav, si bo namreč moč ogledati trening slovenske moške članske reprezentance, po koncu treninga pa bodo za avtograme in fotografije z navijači na voljo vsi igralci in člani strokovnega štaba.

V Kranj bo selektor Zdovc pripeljal ekipo, ki se je sicer na pripravah v Kranjski Gori zbrala že minulo soboto. Prvi dan je treniralo trinajst

Jure Zdovc je že zbral večino kandidatov za nastop na letošnjem evropskem prvenstvu, jutri pa se bodo predstavili v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

igralcev, nekateri so se pridružili kasneje, nekaj jih bo prišlo na zbor šele v ponedeljek, ko bodo priprave nadaljevali v Zrečah.

»S pripravami smo mislili začeti nekoliko prej, a se je izkazalo, da nekaj igralcev na začetku ne bo z nami, zato smo izkoristili priložnost in vpoklicali nekaj mladih

košarkarjev, za katere želim videti, ali lahko konkurirajo za mesta v prvi ekipi. Naši cilji za prvenstvo morajo biti visoki in vsako tekmo moramo iti na zmago, saj le tako lahko iz sebe in igralcev potegnemo največ, kar se da,« je ob začetku priprav povedal Jure Zdovc, ki je kot zadnjega v ekipo minulo sredo

vpoklicala domačina iz Kranjske Gore Miho Zupana, ki se je treningom priključil po odpovedi Gašperja Vidmarja. Zupan že vadi z izbrano vrsto, odsoten bo le nekaj dni v naslednjem tednu, saj bo od torka dalje častni gost na svetovnem kongresu gluhih v Carigradu, kjer bo predstavljal svojo košarkarsko in poslovno kariero.

Pred EuroBasketom Slovensko reprezentanco čaka tudi kar nekaj prijateljskih tekem, ki jih bodo odigrali pred domačimi navijači. Prva bo že v četrtek z Novo Zelandijo v Krškem. Sledili bosta tekmi z Avstralijo 3. avgusta v Laškem in 4. avgusta v Ljubljani. Na pokalu Adecco v Koprju se bodo naši košarkarji predstavili med 21. in 23. avgustom, Telemachov spektakel pa bo 27. avgusta v Ljubljani, kjer bodo naši igrali z ekipo Srbije.

Odbojkarji na nove preizkušnje

Naša odbojcarska reprezentanca, ki si je minuli konec tedna na dveh tekmah evropske lige pred domačimi navijači priigrala dve novi zmagi, je včeraj odpotovala na nove tekme v Belorusijo in nato v Romunijo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Slovenska moška odbojcarska reprezentanca si je na prvih štirih tekmah evropske lige priigrala štiri zmage. Naši odbojkarji so bili po dvakrat boljši od Turkov in Hrvatov ter po dveh krogih tekmovanja zasedajo prvo mesto v skupini B. V tretjem in četrtem krogu jih čakata obračuna z Belorusijo in nato še z Romunijo.

»V Belorusiji in Romuniji nas čakajo štiri težke tekme, a se jih veselimo. Potrebujemo tekme proti ekipam, ki nas lahko spravijo v težave, saj le na ta način lahko napredujemo,« je pred četrtkovim

Slovenska moška odbojcarska reprezentanca si je na dveh tekmah evropske lige proti Hrvaški v Mariboru minuli konec tedna priborila dve zmagi in pomembne točke v boju za nastop na zaključnem turnirju najboljših četverice avgusta na Poljskem. / Foto: OZS

odhodom dejal novi slovenski selektor Andrea Giani.

Giani je s pristopom odbojkarjev zelo zadovoljen, prav tako z njihovo igro

na dosedanjih tekmah. »Slovenska reprezentanca ima odlične igralce, ki se dokazujejo tako na treningih kot tudi na tekmah. Zame

je pomembno, da imamo v ekipi štirinajst odbojkarjev, na katere se lahko v vsakem trenutku zanesem. Svoje igralce skušam navaditi na to, da ko stopijo na igrišče, enostavno zaigrajo, kot najbolje znajo. Za zdaj jim gre dobro in na ta način gradimo ekipo, ki jo bomo skušali pripeljati v vrh evropske odbojke,« dodaja Giani, ki bo najbrž v Romuniji moral pogrešati korektorja slovenske reprezentance in enega naših najboljših odbojkarjev Mitjo Gasparinija, ki se bo po dveh tekmah proti Belorusiji po vsej verjetnosti vrnil domov, saj pričakuje naraščaj, njegova morebitna odsotnost pa bo priložnost za dokazovanje prinesla drugim reprezentantom.

»Delo z vsakim trenerjem je svoje poglavje, in če nisi v začetni šesterici oziroma sedmerici, vedno čakaš na svojo priložnost. Ko se pokaže, jo moraš kar najbolje izkoristiti in si pridobiti zaupanje trenerja. Delamo dobro, na treningih nam gre dobro in to potem na tekmah tudi pokažemo. Vsi znamo dobro igrati, vsi smo si lahko enakovredni in to je tisto, kar največ šteje,« je povedal Jan Klobučar.

Veslači na SP v Plovdivu

Letošnje svetovno prvenstvo za člane do triindvajset let poteka v Plovdivu v Bolgariji.

VILMA STANOVNIK

Bled – Na svetovnem prvenstvu do 23 let v Bolgariji nastopa šest slovenskih veslačev v treh posadkah, dvojnem četvercu, enojcu in lahkem enojcu. V dvojnem četvercu veslajo Matej Ostanek (VK Nautilus Koper), Matej Grobelnik (VK Dravske elektrarne Maribor), Borut Rebolj (VK Ljubljana) in Gašper Ferlinc (VK Dravske elektrarne Maribor). Posadka se je oblikovala po mednarodni regati na Bledu in je po tem opravila nastop na mednarodni regati v Račicah, kjer je bila četrta oziroma druga v konkurenci do 23 let.

V enojcu nastopa Vid Pugelj (VK Ljubljana), ki je bil lani v mladinski konkurenci tretji na MEP, četrti na MOI in peti na MSP.

Med lahkimi enojci nastopa Aleš Jalen (VK Bled), ki je bil lani član mladinskega dvojnega četverca, ki je osvojil bron na MEP in peto mesto na MSP. Z letošnjo sezono je vstopil v konkurenci do 23 let med lahke veslače. V lahkem enojcu je uspešno nastopal že skozi celotno sezono, na mednarodni regati v Essnu je tudi zmagal. Posadke na prvenstvu vodita trenerja Miloš Janša in Jan Ilar, reprezentanco vodi Darko Golob, v njej pa je še maserka Metka Roner.

Hokejisti končujejo počitnice

Bled, Jesenice – Te dni je delovno na blejski ledeni ploskvi, kjer poteka Mednarodna poletna hokejska šola Bled. Prav tako je živahno v klubih, kjer sestavljajo ekipe za novo sezono. Na Jesenicah so se ta teden za sodelovanje dogovorili z branilcem Luko Tosičem. Poleg njega naj bi v novi sezoni kot branilci v jeseniškem moštvu igrali Damir Ejup, Marko Tarman, Gašper Cerkovnik, Luka Kraigher in Aleš Jelkič. Že nekaj časa so znani vratarji jeseniškega moštva, to pa so Jure Pavlič, Žan Us in Grega Vilman. Kot napadalci bodo v novi sezoni v rdečem dresu nastopali Marjan Manfreda, Aleš Remar, Sašo Rajsar, Miha Brus, Miha Pesjak, Urban Sodja, Tadej Čimžar in Gašper Glavič. Na novo sezono v ligi NHL se že pripravlja tudi naš hokejski as Anže Kopitar, ki je minuli petek na Blejskih dnevih navijače razveseljeval s podpisi. Med 3. in 8. avgustom bo v Gozdu - Martuljku pripravil tudi 1. hokejski kamp.

Anže Kopitar je ob druženju z navijači na Bledu delil tudi podpise. / Foto: Tina Dokl

V nedeljo gorski tek na Grintovec

Kamniška Bistrica – Člani Kluba gorskih tekačev Papež v nedeljo, 26. julija, pripravljajo že 17. gorski tek na Grintovec, ki s proga v dolžini 9,8 km in višinsko razliko 1959 metrov velja za enega najbolj ekstremnih tekov v Evropi. Start bo ob 9. uri na Piknik centru pri Jurju v Kamniški Bistrici. Tek bo hkrati tudi 3. tekma Svetovnega pokala v gorskih tekih, 4. tekma Pokala Slovenije v gorskih tekih in državno prvenstvo navkreber za otroške kategorije (proga za otroške kategorije in mladince je krajša). Proga bo kot vsa leta doslej skrbno trasirana in označena z neprekinjenim rumenim trakom do vrha Grintovca. Limitni čas teka je dve uri in pol. Nujne so predprijave do 24. julija preko spletne strani prijavim.se. Slovensna razglasitev rezultatov s podelitvijo nagrad bo v Kamniški Bistrici ob 15. uri.

Janja in Anže evropska prvaka

Kranj – Na evropskem mladinskem prvenstvu v balvanskem plezanju, ki je v začetku tega tedna potekalo v francoskem Argentieru, je slovenska mladinska reprezentanca osvojila dve zlati medalji. Kadetinja Janja Garnbret (Šaleški AO) je po junijskem naslovu evropske prvakinje v težavnostnem plezanju osvojila še balvansko lovoriko, zmage med mladinci pa se je veselil Anže Peharc (AO PD Kranj). Slovenski uspeh je dopolnilo še šest finalistov, ki so nastopali pod vodstvom selektorja Anžeta Štremflja.

Ljubitelji odbojke na mivki lahko te dni uživajo v spektaklu v Kranju, kjer se je že začelo državno prvenstvo v odbojki na mivki. Danes do 22. ure bodo na ploščadi pred občinsko stavbo potekale tekme četrtfinala, jutri popoldne polfinalni obračuni, ob 20.30 finale žensk, ob 21. 30 pa še finale moških.

Gorelo v seniku sredi vasi

SIMON ŠUBIC

Selca – Le hitremu posredovanju gasilcev se imajo v Selcih zahvaliti, da se ponedeljkov požar v gospodarskem poslojpu kmetije Pri Blazon sredi vasi ni razširil tudi na sosednje objekte in tako postal neobvladljiv. Tako je bil naslednje jutro prepričan tudi gospodar kmetije Boštjan Demšar: »Gasilci so mi rekli, da so odločale minute. Če bi se požar povsem razvil, bi lahko ogenj hitro zajel tudi sosednje stavbe.« Zagorelo je okoli 20.30, ko je Demšar prišel v senik po seno. »Ob vstopu sem prižgal luč in domnevam, da je pri tem razneslo žarnico, saj ko sem pogledal v prostor za hrambo sena, luč ni gorela, zato pa se je iz sena že močno kadilo. Takoj sem pograbil gasilni aparat in ga v hipu

izpraznil, vmes pa je že prišel sosed in poklical gasilce. Lahko bi rekel, da so prišli v nekaj sekundah,« se spominja Demšar, ki je zelo hvaležen vsem gasilcem in vaščanom, ki so takoj prihitali na pomoč.

Po besedah vodje intervencije in poveljnika Občinskega gasilskega poveljstva Železniki Matjaža Podrekarja je v intervenciji sodelovalo skoraj 90 članov vseh gasilskih društev v občini in iz sosednjega PGD Bukovica. »Triurna intervencija je bila zahtevna, saj gre za strnjeno naselje in smo morali pred požarom varovati tudi vse sosednje objekte. Težavno je bilo tudi kasnejše spravilo sena, preko noči pa smo postavili še požarno stražo,« je razložil. Poleg sena je v požaru zgorel tudi del ostrejša gospodarskega poslojpa.

Po ukrotitvi požara je gasilce čakalo še zahtevno opravilo odstranjevanja sena. / Foto: OGP Železniki

Mladoletnik z avtomobilom v hišo

Puštal – Škofjeloški policisti so v sredo nekaj pred 2. uro zjutraj obravnavali prometno nesrečo v Puštalu, ki jo je povzročil starejši mladoletnik, ki je po poročanju Policijske uprave Kranj v predzorni vožnji izgubil oblast nad avtomobilom, trčil v stanovanjsko hišo in se prevrnil na streho. V nesreči se je poleg voznika lažje poškodoval še sopotnik. Povzročitelj vozniškega dovoljenja ni imel, avtomobil pa naj bi staršem vzel brez njihove vednosti. Vozil je v vinjenem stanju (0,29 mg/l). Podoben primer so sicer policisti obravnavali že prejšnji mesec, ko je mladoletni Tržičan zaradi neprilagojene hitrosti povzročil nesrečo in poškodoval tri avtomobile. »V takih primerih gre običajno za postavljanje in dokazovanje pred vrstniki ter izkoriščanje zaupanja staršev,« ugotovljajo policisti.

Torkova nesreča v Puštalu se je za mladoletnega voznika in sopotnika k sreči končala le z lažjimi poškodbami. / Foto: PU Kranj

Izogibal se je trčenju

Dolenja vas – V sredo se je pri Dolenji vasi poškodoval motorist, ki je moral zaradi umikanja sivemu avtomobilu, ki je nepravilno prehitel v smeri Selc, zapeljati s ceste. Policisti prosijo, da priče podatke o nesreči sporočijo na 113 ali 080 1200.

Heroin dostavljali v Celovec

V skupni preiskavi so gorenjski kriminalisti in njihovi kolegi z avstrijske Koroške odkrili dobro organizirano združbo, ki je iz Slovenije v Avstrijo tihotapila predvsem heroin.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so v sodelovanju s koroškimi kolegi konec prejšnjega tedna z več hišnimi preiskavami končali obsežno in dalj časa trajajočo mednarodno kriminalistično preiskavo zoper dobro organizirano kriminalno združbo, ki se je več let intenzivno ukvarjala s preprodajo in tihotapljenjem prepovedanih drog, predvsem heroina, kokaina in marihuane, iz Slovenije na avstrijsko Koroško. Obe kriminalistični policijski sta 16. julija izvedli skupno 17 hišnih preiskav v obeh državah, pri tem zasegli tudi kilogram heroina in nekaj druge droge, pri nekaterih slovenskih osumljencih tudi predmete, ki najverjetneje izvirajo iz premoženjskih kaznivih dejanj, njihov izvor pa še ugotavljajo. K preiskovalni sodnici Okrožnega sodišča v Kranju so pripeljali tri osebe, za dve je bil odrejen pripor, dve osebi sta bili istočasno priprti tudi v Avstriji. V celotni preiskavi so gorenjski kriminalisti obravnavali devet oseb, ki naj bi storile najmanj 26 kaznivih dejanj s področja prepovedanih drog, avstrijski kriminalisti pa okoli 40 oseb.

V preiskavi so kriminalisti po besedah vodje Sektorja

Vodji koroških in gorenjskih kriminalistov (z leve) Gottlieb Türk in Primož Donoša / Foto: Primož Pičulin

kriminalistične policije PU Kranj Primoža Donoše ugotovili, da so se osumljenci, stari med 20 in 30 let, v vseh primerih gre za brezposelne osebe in večinoma povratnike, z drogo oskrbovali pri 29-letnemu Ljubljancu, ki je s 27-letnim Tržičanom vodil kriminalno združbo. Organizatorja sta za prevoz droge uporabljala člane svoje družbe, vsi so državljani Slovenije, ki so drogo preko meje prevažali z avtomobili nižjega in srednjega cenovnega razreda. Gorenjski kriminalisti so se v preiskavo vključili marca, ko so avstrijski kriminalisti v Celovcu zaradi prodaje enega kilograma heroina prijeli slovenskega in avstrijskega državljanca.

Avstrijca, ki je bil naročnik droge, so tedaj priprli, a je s kriminalnimi aktivnostmi nadaljeval kar iz zapora in se s slovenskimi organizatorji dogovarjal za nove pošiljke prepovedanih drog. »Do marca letos je za organizacijo in izvedbo transporta droge iz Ljubljane preko Tržiča v Celovec ter financiranje skrbel slovenski del združbe, po aretaciji avstrijskega naročnika pa so se slovenski člani zaradi bojazni po razkritju potuhnili, transport pa je prevzel avstrijski del združbe,« je razložil Donoša.

Droga je bila namenjena nadaljnji ulični preprodaji na avstrijskem Koroškem, od leta 2012 pa so na ta način preprodali najmanj 50

kilogramov heroina, za kar so v Avstriji iztržili okoli milijon evrov, ter neugotovljene količine kokaina in marihuane, je razkril vodja koroškega kriminalističnega urada Gottlieb Türk. Kot je dodal, tokratna preiskava ni bila prva skupna, saj so od leta 2011 avstrijski varnostni organi na podlagi podatkov slovenskih preiskovalcev odvzeli prostost številnim dobaviteljem prepovedanih drog – večinoma Avstrijcem. Med letoma 2011 in 2012 so tako avstrijski kriminalisti zasegli okoli pet kilogramov heroina, nekaj sto gramov kokaina in več kilogramov konoplje. Leta 2012 so prostost odvzeli tudi slovenskima državljanoma, ki sta bila prijeta z več 100 gramov heroina in kokaina ter tremi kilogrami konoplje. Oba prijeta sta intenzivno sodelovala s hudodelskimi združbami z avstrijske Koroške. Iste leta so Avstrijci v sodelovanju s slovensko policijo obravnavali tudi Slovenca, ki je igral ključno vlogo pri tihotapljenju okoli 10 kilogramov heroina, leto kasneje pa so zaradi drog obravnavali še okoli 12 oseb, ki naj bi tihotapili več kot šest kilogramov heroina, okoli šest kilogramov konoplje in nedoločeno količino kokaina. Vsa droga je prišla iz Slovenije.

Reševali so s sedežnice

Šlo je le za vajo, ki so jo v začetku tedna na prenovljeni dvosedežnici izvedli predstavniki Društva gorska reševalna služba Kamnik in družbe Velika planina.

JASNA PALADIN

Velika planina – Zaradi loma reductorja se je v ponedeljek, 20. julija, dvosedežnica Šimnovec na Veliki planini ustavila, in ker je bilo na njej polno potnikov, so se zaposleni v družbi Velika planina odločili, da preko centra za obveščanje na pomoč pokličejo kamniške gorske reševalce, ki so »ujete« obiskovalce planine varno spravili na trdna tla. Takšen je bil scenarij reševalne vaje, in čeprav je verjetnost za tak dogodek na planini zelo majhna, so reševalci dokazali, da so za takšne primere dobro usposobljeni.

»Zakon nam nalaga, da se mora upravljavec žičnice v največ pol ure odločiti, ali bo reševanje izpeljal sam ali bo na pomoč poklical druge reševalce ali pa bo počakal na morebitne boljše

vremenske razmere, če so te krive za težave. Do zaustavitve sedežnice namreč lahko pride iz dveh razlogov – zaradi močnega bočnega vetra, ki lahko iztiri jeklenico, ali pa zaradi loma reductorja. A gre za skrajne, manj

verjetne primere,« nam je opisal Andrej Potočnik, vodja obratovanja na Veliki planini in tisti, ki odloči, kako bo reševanje potekalo. Kot je še povedal, so zadnjič z dvosedežnice na Veliki planini reševali pred dvajsetimi leti,

Reševalna vaja je pokazala na dobro usposobljenost tako gorskih reševalcev kot zaposlenih v družbi Velika planina. / Foto: Gorazd Kavčič

pravkar prenovljena naprava pa je za nesreče še manj dovzetna, saj ima zdaj bolj vodeno jeklenico po kolesih, nove jeklene osovine in gibljive dele, ki se premikajo skupaj z vetrom, zaradi česar je možnosti za iztirjenje zares zelo malo.

Odslej vsako leto dve reševalni vaji

V reševalni vaji je sodelovalo okoli deset članov društva Gorska reševalna služba Kamnik. »Na sedežnici smo podobno vajo nazadnje opravili pred dvema letoma, saj naprava lani ni vozila, in čeprav se tehnika in oprema nenehno spreminjajo, način reševanja za nas ostaja enak, zato smo v tem že res dobro usposobljeni, kar se je pokazalo tudi danes,« nam je povedal predsednik GRS Kamnik Franc Miš in dodal, da so z družbo Velika planina nedavno podpisali novo pogodbo o sodelovanju, ki predvideva tudi to, da bodo na Veliki planini predvidoma izvedli po dve reševalni vaji letno – enkrat na nihaliki in drugič na dvosedežnici.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

POSLOVNI GLAS

Zaradi energetske obnove dela čez glavo

V podjetju Jelovica so ta čas polno zasedeni, saj poteka več energetske sanacije javnih stavb, povečujejo se tudi energetske obnove individualnih stanovanjskih hiš, vse več je tudi povpraševanja strank po servisnih storitvah. Podjetje se na spremenjene tržne razmere odziva s prestrukturiranjem.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V skladu s spremenjenimi tržnimi potrebami je Jelovica ustrezno povečala ekipo sodelavcev na področju monerskih in servisnih storitev ter začela z dolgoročnim uresničevanjem cilja pomladitve strokovne ekipe sodelavcev v proizvodnji oken in vhodnih vrat.

Letošnje poletje se jim povečuje proizvodnja in vgradnja nizkoenergijskih lesenih oken v šole, vrte in druge javne stavbe. Trenutno pospešeno vgrajujejo okna v Osnovni šoli Ivana Groharja v Škofji Loki, v kulturnem domu v Kranjski Gori, v vrtcu v Kropi ter številnih drugih javnih in zasebnih objektih, saj želijo dela dokončati do konca šolskih počitnic. V proizvodnji Jelovice trenutno izdelujejo okna za osnovno šolo in kulturni dom na Jezerskem, za šole Center v Novem mestu ter škofjeloški šoli Mesto in Cvetko Golar. Te dni pa končujejo tudi dela v spomeniško zaščiteni palači Belgramoni-Tacco, kjer gosti koprski Pokrajinski muzej. Ta bo z lesenimi okni ekoterm že v jeseni ponovno zaživel v vsem blišču beneških palač. Eden glavnih izzivov pri obnovi je bilo zagotoviti pristnost beneške arhitekture ene najlepših

palač v Kopru, so na pričakovani dosežek ponosni v Jelovici. Na vrhuncu sezone sicer skušajo tudi individualnim kupcem zagotoviti čim krajše dobavne roke. Trenutno imajo zaostanek pri vgradnji oken in senčil, naročenih v pomladnih mesecih, ki so jim botrovala zamude pri objavah razpisov Eko sklada (prvi javni razpis Eko sklada je bil letos objavljen šele 24. aprila).

»Prepričani smo, da bomo z okrepljenimi montažnimi ekipami lahko zagotovili večji obseg vgradnje oken in s tem skrajšali dobavne in montažne roke, ki so trenutno ozko grlo predvsem pri individualnih naročilih strank. Pričakujemo, da se v prihodnjem letu ne bodo ponovile letošnje zamude objav javnih razpisov Eko sklada, saj slednje z domino efektom povzročijo zamude v proizvodnji in vgradnji oken,« je povedal Matevž Kodela, direktor podjetja Jelovica okna.

Število sodelavcev bodo podvojili

Vprašali smo ga tudi, kako se jim bo povečan obseg dela poznal pri prihodu.

»V Jelovici strankam zagotavljamo celovite storitve od svetovanja pri nakupu

Matevž Kodela

energijsko varčnih oken do končne vgradnje in postavljanja. Na ta način smo našim kupcem precej poenostavili celoten proces in tudi nakupno odločitev, s tem pa gradimo tudi konkurenčne prednosti pred ostalimi ponudniki. Za visoko kvalitete storitve smo v letošnjem letu prejeli tudi nagrado znak kakovosti v graditeljstvu, vse skupaj pa nam zagotavlja dvomestno rast prihodkov na domačem trgu. Jelovica na osnovi kakovostnih energijsko varčnih oken svoje prednosti

gradi tudi s kakovostno celovito storitvijo, na ta način pa tudi povečuje dodano vrednost na zaposlenega,« odgovarja Kodela.

Ali z večjim obsegom dela računajo tudi na povečanje delovnih mest? Matevž Kodela pravi: »V podjetju Jelovica okna smo na podlagi potreb po zagotavljanju visokokakovostnih storitev že podvojili ekipo sodelavcev na področju monerskih in servisnih storitev in jo bomo povečevali tudi v prihodnje. Ob tem smo postopoma pričeli z uresničevanjem

dolgoročnega cilja ustvariti 50 odstotkov iz naslova storitev. Z nadaljevanjem širitve ponudbe na področju storitev se tako za naše sedanje pa tudi nove sodelavce odpira priložnost za izjemno zanimivo terensko delo, ki pa zahteva veliko znanja in izkušenj. Dolgoročni cilj je ekipo storitvenih dejavnosti okrepiti do te mere, da bodo zaposleni v naših prodajno-storitvenih centrih presegli 50 odstotkov vseh zaposlenih v družbi Jelovica okna. V okviru tega cilja pravkar pričnemo tudi

z investicijo v nov moderen prodajno storitveni center v Škofji Loki, kjer bomo na več kot 600 m² na povsem nov način kupcem predstavili svoje izdelke in storitve.«

Tržno nišo so zaslutili tudi v servisnih storitvah. Kolikšno je povpraševanje po teh?

»Povpraševanje je čedalje večje, saj gre pogosto za rutinske popravke, ki pa zahtevajo izkušenega izvajalca,« meni Kodela. »Med slednje štejemo predvsem nastavitve okovja oken in vhodnih vrat, zamenjavo dotrajnega okovja, menjavo tesnil in odkapnih profilov. Redno vzdrževanje zunanega stavbnega pohištva podaljša njegovo življenjsko dobo. Velik obseg povpraševanj beležimo tudi iz naslova montaže dodatnega aluminijskega odkapnega profila na leseno okensko krilo, kar zmanjšuje izpostavljenost lesenih delov atmosferskim vplivom. Naša ekipa izkušenih serviserjev lahko izvede tudi barvanje in s tem strankam prihrani ogromno časa in energije. Naši serviserji okna tudi pregledajo in strankam svetujejo glede potrebnih posegov v smislu servisa oken ali tudi nakupa novih energijsko varčnih oken. Lahko rečemo, da v Jelovici v celoti poskrbimo za vaša okna.«

Občini priznal le navadno terjatev

Stečajni upravitelj Hadesa Trgovine Mirko Filipović Občini Komenda ni priznal izločitvene terjatve za del nedokončanega Centra Komenda, v katerega je občina vložila svoje zemljišče.

ANA ŠUBIC

Komenda – Nedokončan poslovno-stanovanjski objekt Center Komenda s pripadajočimi zemljišči, ki predstavlja edino premoženje podjetja Hades Trgovina v stečaju, se od 30. junija prodaja v okviru postopka javnega zbiranja zavezujočih ponudb. Kompleks se prodaja po likvidacijski ceni 2,8 milijona evrov, stečajni upravitelj Hadesa Trgovine Mirko Filipović pa je določil dvomesečni rok za oddajo ponudb. Pooblaščenec ocenjevalec je sicer vrednost omenjene nepremičnine ocenil na dobre štiri

milijone evrov, je v otvoritvenem poročilu zapisal Filipović.

Kot je razvidno iz objav na spletni strani Agencije RS za javnopravne evidence in storitve, je v stečajnem postopku zoper Hades Trgovino devet upnikov prijavilo za dobrih 12 milijonov evrov terjatev, od tega jih stečajni upravitelj 380 tisoč evrov prereka. Priznanih zavarovanih terjatev je za 10,7 milijona evrov, priznanih navadnih terjatev pa je nekaj manj kot 940 tisoč evrov. Med ločitvenimi upniki so največji Gorenjska banka s 6,2 milijona evrov priznanih zavarovanih terjatev, SGP Tehnik v

stečaju s slabih 2,8 milijona evrov in Deželna banka Slovenije z nekaj več kot 1,3 milijona evrov terjatev.

Med navadnimi upniki sta tudi Občina Komenda in Konjenski klub Komenda, ki sta prijavila izločitveni terjatvi na dobavo določenih delov poslovno-stanovanjskega objekta. Občina je namreč v načrtovanem Centru Komenda v zameno za svoj vložek v obliki zemljišč računala na nekaj stanovanj. Stečajni upravitelj je obe izločitveni terjatvi prerekal, delno pa je upošteval njuni podredni denarni terjatvi. Občini Komenda je tako priznal navadno terjatev v višini

pol milijona evrov, preostalih 266 tisoč evrov pa je prerekal. Konjenski klubu Komenda, ki je podredno prijavil za 534 tisoč evrov terjatev, je stečajni upravitelj priznal 420 tisoč evrov navadnih terjatev, preostali del pa je prerekal.

Stečajni upravitelj naj bi v skladu s potrjenim načrtom poteka stečajnega postopka do septembra izdelal končni seznam preizkušenih terjatev, do tedaj naj bi bil prodan tudi nedokončan kompleks Centra Komenda. Stečajno maso naj bi razdelili najkasneje februarja 2017, Občini Komenda je tako priznal tudi končal.

Država se je ponovno zadolžila

Slovenija se je, že drugič letos, zadolžila za 1,25 milijarde evrov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Naša država je izdala za 1,25 milijarde evrov desetletnih obveznic z letno obrestno mero 2,125 odstotka in zahtevano donosnostjo 2,251 odstotka. Slovenija je tako hitro in kot prva članica evrskega območja izkoristila trenutno ugodnejše razmere na trgu državnega dolga, ki so sledile umiritvi grške krize.

Operacijo so vodile Barclays, Credit Agricole, Deutsche Bank in JP Morgan Chase, ki jim je finančno ministrstvo v ponedeljek podelilo mandat za

organizacijo izdaje. Kot soorganizatorji izdaje so sodelovale Abanka Vipava, Jefferies in NLB. To je že druga zadolžitev letos in tretja v mandatu vlade Mira Cerarja. Marca letos je namreč država izdala za milijardo evrov 20-letnih obveznic s kuponsko obrestno mero 1,5 odstotka, zahtevano donosnostjo 1,553 odstotka in z dospelostjo v izplačilo 25. marca 2035. Konec oktobra lani pa je država izdala za milijardo evrov sedemletnih obveznic z obrestno mero 2,25 odstotka in zapadlostjo 25. marca 2022.

Nevarnost širjenja azijskega kozlička

Azijski kozliček je zelo nevaren škodljivec številnih lesnatih rastlin, med katerimi so pomembne gozdne drevesne vrste in gojene lesnate rastline.

ANA ŠUBIC

Ljubljana – Iz Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin so sporočili, da je evropska komisija izdala izvedbeni sklep o ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja azijskega kozlička, ki velja za vse države članice Evropske unije. Azijski kozliček je zelo nevaren škodljivec številnih lesnatih rastlin, med katerimi so pomembne gozdne drevesne vrste in tudi

Kot so opozorili, so napadena drevesa manj vitalna in se slabše olistajo, listje veni in se suši. Ob močnejšem vetru se lahko lomijo veje ali pa pade celo drevo. Izkoreninjenje je težavno, saj je napadena drevesa težko odkriti. Ponavadi so odkrita šele takrat, ko se je napad že razširil v okolico.

Škodljivec je sicer razširjen na daljnem vzhodu, v EU pa ima status karantenskega škodljivega organizma. V

Azijski kozliček

gojene lesnate rastline. Lastniki morajo ob sumu na navzočnost azijskega kozlička takoj obvestiti lokalnega fitosanitarnega inšpektorja ali službo za varstvo rastlin na Kmetijsko gozdarskih zavodih Nova Gorica, Maribor in Novo mesto, na Kmetijskem inštitutu Slovenije ali Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije. Pravočasno odkritje izbruha je namreč ključnega pomena za preprečevanje širjenja tega nevarnega škodljivca.

zadnjih letih je bilo v Nemčiji, Franciji, Avstriji, Veliki Britaniji, Italiji in na Nizozemskem odkritih več izbruhov azijskega kozlička v okolici skladišč uvoznikov granita in drugih kamnitih materialov iz Kitajske. Izbruhi so posledica vnosa tega nevarnega škodljivca z lesenim pakirnim materialom.

V Sloveniji se programi za ugotavljanje navzočnosti azijskega kozlička izvajajo že od leta 2008 dalje, do sedaj pa ga pri nas še niso odkrili.

Podpora tudi z elektronskimi podpismi

ANA ŠUBIC

Ljubljana – Na Čebelarski zvezi Slovenije (ČZS), kjer si prizadevajo, da bi Organizacija združenih narodov 20. maj, rojstni dan začetnika modernega čebelarjenja Antona Janše, razglasila za svetovni dan čebel, so vzpostavili tudi elektronsko zbiranje podpisov podpore omenjeni pobudi. Elektronski obrazec s podporo pobudi, ki je na voljo v devetih različnih jezikih, je dostopen na spletni strani <http://www.pravapeticija.com/wbd>. Po besedah dr. Petra Kozmusa, strokovnega vodje rejskega programa za kranjsko čebelo pri ČZS, vsak dan pridobijo približno 200 novih podpisov posameznikov.

Pobudo, katere namen je svetovno javnost vsako leto opozoriti na pomen

ohranjanja čebel ter na odvisnost ljudi od njihovega opravevanja, je v začetku aprila sprejela tudi vlada. »Do sedaj smo na pobudo prejeli že mnogo pozitivnih odgovorov in podpor, med katerimi je s čebelarskega področja največja podpora Balkanske čebelarske zveze. Še posebej smo veseli, da bo pobuda obravnavana na 44. Svetovnem čebelarskem kongresu Apimondia, ki bo septembra v Južni Koreji, kjer pričakujemo, da bomo dobili podporo največje čebelarske organizacije na svetu,« je pojasnil Kozmus in dodal, da trdno verjamejo, da bomo s pobudo na koncu uspeli: »V kasnejšem obdobju bo imela tudi mnoge pozitivne učinke na področju turizma in gospodarstva v Sloveniji, zato je tudi v interesu države, da s pobudo uspemo.«

Napadel koruzni hrošč

V Poljanski dolini se je pred kratkim zgodil največji napad koruznega hrošča na Gorenjskem doslej, pojavljati pa se je začel tudi na širšem kranjskem območju. Nevarnega škodljivca, ki povzroča gluhost storžev in poganje koruze, so na Gorenjskem prvič opazili leta 2007, a doslej večje škode ni delal.

ANA ŠUBIC

Kranj – Ta čas v posevkih koruze po vsej Sloveniji opazajo večje populacije koruznega hrošča. Prejšnji teden so večji let tega škodljivca opazili v okolici Gorenje vasi in kot pravi Marija Kalan, specialistka za poljedelstvo na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj, tako hudega napada koruznega hrošča na Gorenjskem, kjer se je prvič pojavil leta 2007, še niso zasledili. »Na tem območju kolobarja, ki je eden najučinkovitejših načinov zatiranja koruznega hrošča, ni, ker imajo kmetije malo njiv in na njih praktično vsako leto raste le koruza,« je pojasnila in dodala, da so ga nato kmalu zaznali tudi na širšem kranjskem območju, a tu populacije niso bile tako številne, poškodbe pa manjše, saj je v kolobarju večji delež koruze.

Kalanova pričakuje, da se bo hrošč slej ko prej pojavil tudi na zgornjem Gorenjskem – če ne letošnje, pa prihodnje leto – in da bodo populacije v vsej regiji narasčale. »Na napadenih območjih bo že to jesen veliko gluhih ali slabo oplojenih storžev, zaradi česar bo kvaliteta koruze bistveno slabša, v prihodnje pa se bo zagotovo pojavilo tudi poganje koruze.« Čeprav koruznega hrošča letos še ni toliko, bo v prihodnjih letih to zagotovo eden največjih škodljivcev v regiji, ki ga ne bo lahko obvladati, meni Kalanova: »Verjetno bo dolgoročno

vplival na zmanjšanje obsega pridelave koruze, ki jo bo potrebno manj vključiti v kolobar. Kaj bo to pomenilo za kmetije, bo pokazal čas pa tudi cena mleka, saj je tudi od nje odvisno, do kje bo kmet še zmožel prenesti večje stroške krme.«

Napada tudi vrtove

Koruzni hrošč se je v Sloveniji pojavil leta 2003, na Gorenjskem so ga prvič opazili pred osmimi leti v Šenčurju. Do leta 2012 je bil karantenski škodljivec, je pojasnila: »To pomeni, da je bil nadzorovan s strani države in da so za preprečevanje širjenja veljali posebni ukrepi in spremljanje. Nato so ugotovili, da se ga ne bo dalo obvladovati, zato so ga izločili iz te skupine in je dejansko postal gospodarski škodljivec.« Na Gorenjskem ga po besedah Kalanove že vse od pojava tedensko spremljajo preko feromonskih vab na desetih lokacijah. Do izpred treh let so bile populacije kar obvladljive in tudi lani, ko je bilo veliko vlažnega vremena, ta škodljivec ni bil problematičen, povsem drugače pa je letos, saj mu vročina in suho vreme zelo prijata. »Zelo je živahen, hitreje se razmnožuje in še bolj agresivno napada,« pravi Kalanova in dodaja, da bi poškodbe koruznega hrošča predvsem v obliki pogriženih spodnjih listov ta čas verjetno zaznal še marsikateri pridelovalec, če bi podrobneje pogledal. Kjer so

Marija Kalan / Foto: Gorazd Kavčič

populacije velike, ga je možno najti tudi na vrtovih, kjer napada cvetove bučk, kumar in druge vrtnine.

Najučinkovitejši je kolobar

Hrošči, ki začnejo iz zemlje izletati sredi junija, se prehranjujejo najprej s cvetnim prahom in svilo, preko katere bi sicer morala potekati oploditev storža, potem pa z zrnjem in koruznimi listi. Še agresivnejše so ličinke. Hrošči septembra v zemljo odložijo jajčeca, spomladi izlegle ličinke pa se prehranjujejo s koreninami gostiteljskih rastlin, najpogosteje koruze, posledica poškodovane koreninskega sistema pa sta slabša prehranjenost rastlin in poganje. »Največ težav je tam, kjer koruzo že več let pridelujejo v monokulturi in imajo ličinke hrano ves čas na mizi. Zato bodo kmetje morali začeti razmišljati o vsaj dveletnem kolobarju, ki prekine razmnoževanje in zmanjša številčnost populacije. Problem pa je, ker imamo močne živinorejske kmetije z velikim staležem goveda in s premalo kmetijskih zemljišč. Praktično vsa gorenjska živinoreja močno temelji na koruzi, ki je potrebna zaradi izravnave obroka in bo morala obstati v kolobarju, bo pa slednjega vseeno treba malo preveriti in na njivo vsako drugo leto posejati morda žito, travne mešanice z enoletno rabo ... Brez kolobarja bo pridelek manjši in slabši, kar bo prineslo stroške dokupa krme, kar gotovo ni ugodno za prirejo mleka, kjer cena že tako pada,« opozarja Kalanova in dodaja, da izkušnje s Hrvaškega in iz Srbije kažejo, da bi s kolobarjem lahko vzdrževali tako nizke populacije, da ne bi povzročale večje škode. »Seveda pa je kolobar veliko lažje uvesti tam, kjer je kmetijskih zemljišč dosti. Na Gorenjskem je prijavljenih

okoli 7000 hektarov njiv, od tega je več kot polovica samo koruze, kar je dejansko velik delež,« je dejala.

Težave pri obvladovanju

Obvladovanje koruznega hrošča je še toliko bolj težavno, ker je za zatiranje na voljo vse manj dovoljenih fitofarmaceutskih sredstev, ki so pogosto nevarna za čebele. Obstajajo različni pripravki za zatiranje ličink, a po besedah Kalanove bolj delujejo na druge talne škodljivce, kot so strune, sovke, saj sredstvo deluje le, če so tla ustrezno vlažna, pa še to samo določeno obdobje. »Dlje časa delujoče sredstvo, ki je dovoljeno tudi za zatiranje koruznega hrošča, je pripravek Force, ki se sicer uporablja proti strunam, vendar je treba imeti posebne eponatorje in jih dodajati v tla. Strošek pridelave koruze se podraži vsaj za sto evrov po hektaru, pri čemer pa učinkovitost verjetno ne bo več kot 50-odstotna. Treba je vedeti še, da bo uporaba insekticida smiselna le, če ga bodo uporabljali na širšem območju. Če ga bo v tla dodajal samo en kmet, bo ličinke sicer obvladoval in mu koruza ne bo polegala, še vedno bo pa imel gluhe storže, ker bodo hrošči prileteli s sosednjih njiv in mu objedli svilo,« opozarja Kalanova. Sodelovanje kmetov na širšem območju je potrebno tudi pri novejši metodi konfuzije oz. zbeganja, ki jo uporabljajo v sosednjih državah, z njo pa hrošče, ko priletijo iz zemlje, s posebnim vonjem odvrnejo od obžiranja koruze. »Gre za sredstvo, ki v Sloveniji še ni registrirano, a je uprava za varno hrano oz. ministrstvo dalo informacijo, da ga bodo verjetno prihodnje leto skušali registrirati,« je pristavila Kalanova.

V Sloveniji je sicer dovoljen tudi insekticid za zatiranje odraslih hroščev, vendar kmetje nimajo ustrezne mehanizacije, s katero bi lahko škropili visoko koruzo. »Imeti bi morali tudi drug sistem sajenja koruze, da bi bile na njivah vozne poti v širini delovanja stroja. Vseeno računam, da bomo populacije koruznega hrošča najprej skušali zmanjšati s kolobarjem in morda z metodo konfuzije, če jo bodo dovolili, saj so fitofarmaceutska sredstva lahko velik problem za čebele,« je še dejala.

Koruzni hrošč med objedanjem svile, kar bo imelo za posledico gluhe storže. / Foto: Marija Kalan

Cilj je brezpapirno poslovanje Z reorganizacijo do ponovne rasti

V podjetju Genis so bili pionirji elektronskega poslovanja v gospodarstvu, zdaj želijo v gospodarstvu uvesti celotno brezpapirno poslovanje znotraj organizacij in tudi pri izmenjavi med podjetji.

MATEJA RANT

Kranj – »Ne bi se radi ustavili zgolj pri elektronskih računih, želeli bi, da bi začeli elektronsko izmenjevati tudi vso drugo dokumentacijo v podjetjih, kar bi posledično pomenilo manj papirja ter dodatnega dela s skeniranjem in vnašanjem v sisteme,« sta prihodnje načrte družbe Genis razkrila Janko in Ana Štefančič iz omenjenega podjetja. V zadnjih letih so skrbeli predvsem za izgradnjo in prenovo informacijskih sistemov v državni upravi, ves čas pa so močno prisotni tudi v gospodarstvu, ki se je v zadnjem letu oziroma dveh ponovno prebudilo in jim omogočilo še večji prodor in odprtost za uvedbo tovrstnih rešitev.

V podjetju Genis so med drugim vzpostavili elektronski dokumentni sistem v podjetju Lek. Potem pa se je pojavila priložnost za vzpostavitev državnih registrov in njihovo vzdrževanje, je pojasnila Ana Štefančič in dodala, da so ti registri postali del naših življenjskih dogodkov. Genisovi državotvorni registri med drugim obsegajo matični register, register državljanstev, centralni register prebivalstva, register stalnega prebivalstva in druge temeljne državne informacijske sisteme, med njimi

Ana in Janko Štefančič / Foto: Tina Dokl

registra biometričnih potnih listov in biometričnih osebnih izkaznic. Za razvoj tako imenovanega pladnja za pridobivanje podatkov, ki se je uporabil pri projektu e-Sociala, so prejeli nagrado Združenih narodov. Z matičnim registrom, ki so ga razvili v podjetju Genis, se naša država uvršča med države z najbolj razvitimi storitvami e-uprave na svetu. Maja je od uvedbe elektronsko vodenega matičnega registra minilo deset let, kar je Slovenija storila kot ena prvih držav na svetu. Za omenjene državne registre jim je pred kratkim družba Oracle, največji svetovni proizvajalec poslovnih

informacijskih tehnologij, podelila status Oracle Ready, kar potrjuje njihovo visoko tehnološko dovršenost. Genisovi državni registri državnim upravam omogočajo povečanje produktivnosti, odpravo administrativnih ovir ter razvoj prebivalcem in gospodarstvu prijaznih storitev.

V zadnjem času se je znova razcvetelo tudi gospodarstvo in je tudi v podjetjih spet več zanimanja za tovrstne investicije in optimizacijo postopkov. »Ta čas približno šestdeset odstotkov prihodkov ustvarimo pri delu z državno upravo, a nas veseli, da se po letih gospodarske krize ponovno

prebujajo tudi v gospodarstvu. Število strank s področja gospodarstva se je povečalo na več kot dvajset velikih, medtem ko jih imamo v državni upravi manj, a gre pri vseh za večje projekte,« je poudarila Ana Štefančič in dodala, da na leto ustvarijo od 2,5 do 2,8 milijona evrov prihodkov. V podjetju je redno zaposlitev našlo trideset ljudi, zlasti na področju marketinga in prodaje pa imajo imajo zaposlene tudi pogodbeno sodelavce. Storitve, ki jih ponujajo v njihovem podjetju, z informatizacijo postopkov pripomorejo k optimizaciji poslovnih procesov. »Zahtevni pa smo tudi glede organizacijske sheme oziroma strukture pravic in pooblastil – katere podatke kdo vidi, kdaj in zakaj,« je pojasnila Ana Štefančič in dodala, da je to njihova dodana vrednost.

Medtem ko je elektronsko poslovanje v podjetjih ta čas v večji meri še vedno omejeno predvsem na izdajanje računov, pa bi ga želeli v prihodnje razširiti na celotno dokumentacijo. »E-račune bi želeli razširiti na tako imenovane i-posle. Kreiranje, izmenjava in shranjevanje dokumentov bi v tem primeru potekalo prek s spletne skupnosti, in ne več prek elektronske pošte,« je še razložil Janko Štefančič.

V žirovski družbi Alpina bodo pod vodstvom nove direktorice Barbare Vtič Vraničar v prihodnjih šestih mesecih izpeljali ukrepe za operativno prestrukturiranje.

MATEJA RANT

Žiri – Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB) je na podlagi pravnomočno potrjene prisilne poravnave postala stodontna lastnica družbe Alpina. »V tem postopku je družba znižala svojo zadolženost in dobila ustrežnejšo kapitalsko ter lastniško strukturo. Sledili bodo ukrepi za operativno prestrukturiranje, ki se bodo intenzivno odvijali v prihodnjih šestih mesecih, rezultati pa bodo vidni že v letu 2016,« so sporočili iz DUTB. Program operativnega prestrukturiranja bo vodila nova direktorica družbe Barbara Vtič Vraničar, ki je na tem mestu zamenjala dosedanega direktorja Matjaža Delopsta.

»Tržne razmere in konkurenca na trgu so bili v zadnjih letih neizprosni in naša družba pričakuje,

da bo letos znova izkazala izgubo,« je razložila Barbara Vtič Vraničar, ki je prepričana, da bodo z reorganizacijo vzpostavili podlago, na kateri lahko skupina zagotovi pogoje za močno prihodnjo rast. »Alpina je uveljavljena blagovna znamka, zlasti v segmentu športa. To želimo uporabiti kot svojo prednost in jo prenesti tudi na druga področja poslovanja.« V okviru načrtovane reorganizacije bodo racionalizirali svoje proizvodne obrate, pregledali prodajno mrežo, zmanjšali delovni in naložbeni kapital ter stroške obratovanja, obenem pa optimizirali portfelja izdelkov in trgov. Vse te ukrepe naj bi izvedli do sredine prihodnjega leta. Z njimi želijo izboljšati učinkovitost družbe in si s pozitivnim poslovanjem v prihodnjem letu zagotoviti možnosti za nadaljnjo rast.

Pošta bo podražila svoje storitve

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Avgusta se bodo podražile univerzalne poštno storitve. Podražitev so odobrili zaradi visokih stroškov in zaradi nadaljnega upadanja storitev na tem področju, kar se dogaja zaradi vedno večje uporabe elektronskega načina komunikacije. Pošta je imela že leta 2012 s prenosom pisem, dopisnic in tiskovin 13 odstotkov manj prihodkov.

Poštno storitve so se doslej podražile v letih 2011, 2013 in 2014. Od avgusta naprej pa bodo cene storitev

v notranjem poštnem prometu spet višje, in sicer bo znamka za standardno pismo veljala 36 centov, za navadno pismo od 50 do 100 gramov 47 centov, za dopisnico 42 centov. Od 20 do 40 odstotkov se bodo podražile tiskovine, kar bo prizadelo zlasti podjetja in poslovne naročnike. Tiskovina do 100 gramov bo veljala 30 centov, od 100 do 250 gramov 65 centov, od 250 do 500 gramov 1,2 evra, od 500 do 1000 gramov 2,26 evra in od 1000 do 2000 gramov 4,36 evra. Storitve so po zakonu iz leta 2011 oproščene plačila DDV.

Največ dela v gostinstvu

Povprečna urna postavka za študentsko delo je na Gorenjskem junija znašala 4,8 evra bruto, kar je slabe pol evra manj od slovenskega povprečja.

ANA ŠUBIC

Kranj – Poletje mladim prinaša tudi možnost dodatnega zaslužka. V tem času se povpraševanje po počitniškem delu poveča predvsem v gostinstvu, v turističnih središčih pa je več povpraševanja tudi po specifičnih delih, kot so npr. učitelji plavanja, animatorji, turistični vodniki, reševalci iz vode... Ta dela so tudi med bolj plačanimi, sicer pa je po podatkih E-študentskega servisa povprečna urna postavka na Gorenjskem junija znašala 4,8 evra bruto, slovensko povprečje pa je bilo 5,2 evra bruto.

Na E-študentskem servisu so razložili, da so ta čas za dijake in študente poleg že omenjenih na voljo zelo

različna dela: »Ponavadi v času počitnic delajo tudi dijaki, ki se poslužujejo predvsem enostavnih del, npr. pakiranje in deklariranje, dekleta zanimajo dela v administraciji ali delo hostes, fantje pa povprašujejo tudi po težjih fizičnih delih, saj v kratkem času lahko zaslužijo več oz. se odločajo za dela v proizvodnji. Na voljo pa so tudi zahtevnejša, strokovna dela, kjer prevladuje delo za računalnikom.« Kot ugotavljajo, se je pri njih ponudba počitniških del glede na lansko poletje celo povečala za trinajst odstotkov, opažajo pa, da težje dobijo dijake in študente za delo.

V Agenciji M servis je dijakom in študentom trenutno

na voljo 517 različnih del, največ tudi pri njih v gostinstvu. »Dela se v tem času posredujejo zelo hitro, ker je zaradi počitnic povečano povpraševanje po slednjih,« pojasnjujejo. Kot ugotavljajo, se je povprečna urna postavka za počitniško delo povečala z letošnjo določitvijo najnižje zakonsko določene urne postavke. »Vse urne postavke, ki so bile nižje od 4,5 evra bruto oz. 3,8 evra neto, so se povišale. Urne postavke, ki so bile višje od 4,5 evra, pa se bistveno niso spremenile,« so razložili.

Februarja uvedene zakonske spremembe so sicer poleg zvišanja najnižjih urnih postavk vplivale predvsem na zmanjšanje obsega študentskega dela,

ugotavljajo v obeh servisih. »Število obračunanih ur se je zmanjšalo za 16 odstotkov. Hujši vpliv spremembe zakonodaje pa je preprečila konjunktura, ki se je zelo hitro zazna na področju posredovanja začasnih in občasnih del,« so pojasnili v M servisu, kjer zaznavajo še, da se podjetja poslužujejo tudi drugačnih oblik sodelovanja, predvsem prek s. p.

V E-študentskem servisu so v štirih mesecih po sprejetju zakona zabeležili 18-odstotni upad obsega dela, merjeno v urah opravljenega dela. »Dela, ki so imela pred sprejetjem zakona urno postavko nižjo od 4,5 evra, so v veliki meri izginila, kar verjetno pomeni, da so podjetja delovno silo nadomestila z notranjimi resursi oz. si zaradi višjih stroškov tovrstne delovne sile ne morejo več privoščiti. To velja predvsem za dela v proizvodnji, pakiranje, prodajo, polnjenje polic...« so še razložili.

Prva vojna v zaledju

V Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori so v četrtek odprli razstavo z naslovom V zaledju soške fronte. Raziskovalne moči so združili sodelavci treh arhivov in dveh muzejev iz Ljubljane, Gorenjske in Primorske. Razstava predstavlja pomen zaledja za prvo frontno črto.

IGOR KAVČIČ

Kranjska Gora – Obeleževanju stote obletnice začetka prve svetovne vojne, ki smo se ji lani z razstavami, predavanji, publikacijami, filmi in drugimi spominskimi dogodki pridružili tudi v Sloveniji, v letošnjem letu dobiva nadaljevanje spominjanjem na stoto obletnico odprtja bojišča na soški fronti. Pri pripravi razstave V zaledju soške fronte so intelektualne, finančne in organizacijske moči ob nosilcu projekta Zgodovinskem arhivu Ljubljana združili še Pokrajinski arhiv Koper, Pokrajinski arhiv Nova Gorica ter Tolminski muzej in Gornjesavski muzej Jesenice. Prav slednji je preko poletja z razstaviščem v Liznjekovi domačiji prvi gostitelj razstave, ki bo kasneje potovala tudi po drugih slovenskih mestih. Kranjska Gora je bila ob Bohinju in Škofji Loki namreč eno izmed osrednjih prizorišč zaledja soške fronte. Avtorji nam z razstavo želijo pokazati, kako zelo je bilo zaledje povezano s prvimi bojnimi linijami tega v narodovi zgodovini največjega vojaškega spopada na slovenskih tleh. Širšemu vedenju o zaledju fronte doslej s podobnimi predstavitvami namreč ni bilo namenjeno ravno veliko prostora.

»Odločili smo se, da z razstavo ne bomo pogledali v strelske järke, kaverne, vojaške utrdbe in na bojne poljane, ampak bodo naše pozornosti deležni ljudje in kraji v zaledju fronte. Ti so se prvo

leto z njo srečevali le posredno, saj so se vojaki bojevali daleč stran v Galiciji in na Balkanu, z vstopom Italije v vojno in odprtjem fronte ob Soči pa so se spopadi prenesli na slovenska tla in korenito spremenili življenje ljudi ob frontni črti in v njenem zaledju,« je zbranim v vrtu Liznjekove domačije uvodoma poudarila urednica razstave Judita Šega iz škofjeloške enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana, ki je skupaj s sodelavci v projektu zaradi obilice gradiva, ki ga hrani v posameznih arhivih oziroma muzejih, morala opraviti skrben izbor tistega, kar je zdaj prikazano na razstavi. »Pri tem smo bili pozorni predvsem na dokumente in predmete, ki imajo neko izpovedno noto in po drugi strani kažejo na segment vojne, ki doslej še ni bil predstavljen. Razstava je sestavljena iz več vsebinsko raznolikih sklopov, ki prehajajo drug v drugega in skupaj tvorijo zaključeno celoto.«

V prvem delu razstave je predstavljen potek soške fronte, Italijani so takoj po zasedbi uvedli svojo upravo in italijanski jezik, spremenilo pa se je tudi življenje za avstrijsko obrambno črto, kjer je bilo v celoti podrejeno oskrbi frontnih položajev. Za potrebe vojske se je gradila prometna infrastruktura, od železnic, cest in poti do vojaških tovornih žičnic, potrebam vojske pa je bilo v veliki meri prilagojeno tudi gospodarstvo. »Industrijski obrati na Jesenicah, v Ljubljani, Idriji, Škofji Loki in drugje

so se preusmerili v proizvodnjo orožja, streliva, obleke, obutve, surovine zanje pa so zaradi pomanjkanja vedno pogosteje pridobivali z različnimi nabiralnimi akcijami – med drugim so zbirali celo kosti, ki so jih uporabljali pri izdelavi mila,« razstavo predstavlja Judita Šega, ki še zlasti poudarja tisti del, ki govori o naglem vojaškem sodišču v Ljubljani, ki je po zbranih podatkih vsaj 23 oseb obsodilo na smrt zaradi veleizdaje, žaljenja cesarja in države ter raznih hudodelstev. Usmrtitve so izvajali na strelišču Suhi bajer v Ljubljani, kar je prvič doslej predstavljeno tudi s fotografijami. Pomembno mesto na razstavi imajo snežni plazovi, ki so pod seboj pokopali veliko vojakov ali ujetnikov. Ena takšnih katastrof je doletela ruske ujetnike pri gradnji vršiške ceste, kar vsako leto konec julija obeležuje s slovesnostjo pri Ruski kapelici. Na razstavi marsikaj izvemo tudi o pregnančih, vojnih ujetnikih, ranjenicah in delovanju vojnih bolnišnic, pa tudi o tem, kako so v zaledju poskrbeli za sprostitev in zabavo.

V obeh muzejih, Tolminskem in Gornjesavskem, so zbrali tudi precej zanimivih muzejskih predmetov, povezanih z zaledjem. »V Gornjesavskem muzeju pa poleg predmetov hranimo tudi precej arhivskega gradiva. V arhivih Kranjske industrijske družbe smo našli kar precej zanimivih načrtov iz tega časa, ki so zelo konkretno povezani

Ministrico za kulturo Julijano Bizjak Mlakar je po razstavi popeljala urednica razstave in kataloga Judita Šega iz škofjeloške enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana. / Foto: Tina Dokl

Poleg predstavljenega arhivskega gradiva, ki odpira nove zgodbe o prvi svetovni vojni, so obiskovalce pritegnili tudi različni predmeti iz zaledja soške fronte. / Foto: Tina Dokl

s potrebami frontne črte na Soči,« je povedala direktorica Gornjesavskega muzeja Irena Lačen Benedičič, vesela, da je razstava premierno na ogled v Kranjski Gori, saj na ta način dopolnjuje letošnjo spominsko slovesnost pri Ruski kapelici.

Razstavo je odprla ministrica za kulturo Julijana

Bizjak Mlakar, ki je med drugim dejala, da bi razstavo zaradi brutalnosti fronte lahko podnaslovili tudi z v preddverju pekla, hkrati pa poudarila, da je pomembno, da si razstavo ogleda tudi čim več otrok in mladine. »Tudi zato, da se taka krvava vojna nikoli več ne bi ponovila,« je med drugim povedal

kranjskogorski župan Janez Hrovat. Razstava bo na ogled do 17. septembra, potem pa jo bodo selili še v Novo Gorico, Kranj, Škofjo Loko, Idrijo, Tolmin in nazadnje še v Ljubljano. Poleg zgibanke v slovenskem in nekaterih tujih jezikih je izšel tudi ličen katalog na šestdesetih straneh.

Alpsko cvetje v domačem skalnjaku

JASNA PALADIN

Kamnik – Minuli konec tedna se je v sodelovanju s Preskarjevimi pastirskim muzejem in Lojzetom Ovijačem iz Domžalskega doma na Mali planini odvil zanimiv dogodek na temo zasaditev alpskega cvetja v domači skalnjak. Udeleženci so najprej prisluhnili predavanju, nato pa so se sprehodili po planini in v naravnem okolju spoznavali alpsko rastlinje, razmere, v katerih raste, in prilagoditve na posebne okoljske dejavnike. Matic Sever je

zbranim s pomočjo različnih primerov predstavil vrste skalnjakov, pri katerih je poudaril predvsem prst in vkopanost kamnov v tla. »Pri tem je dobro opazovati in posnemati skalnjake, ki jih je ustvarila narava. Pogosto naredimo napake z uporabo preveč rodovitne zemlje, saj veliko alpskega cvetja uspeva v skalnih razpokah na revni, tanki plasti prsti. Cvetje v skalnjakih, ki jih kreira narava, uspeva v združbah različnih vrst rastlin. Običajno rastejo razmeroma gosto skupaj in se ponekod preraščajo.

Naravni pogoji v gorah so precej drugačni od tistih v dolini. Primer je lahko jutranja rosa. Poleti je prisotna v gorah, v dolinah običajno ne. Prinesene rastline iz naravnega gorskega okolja zato pogosto v dolini uspevajo drugače, morda ne cvetijo, imajo drugačno velikost ali celo ne uspevajo,« je spoznanja strokovnega druženja strnila Andreja Bečan iz družbe Velika planina in dodala, da so se na delavnici seznanili tudi s cvetjem, ki je zaščiteno in ga zato ni dovoljeno nabirati.

Udeleženci delavnice so se sprehodili po planini in v naravnem okolju spoznavali alpsko rastlinje. / Foto: Andreja Bečan

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Ošpekelnj, kikla z modrcem in bertah na pas

Tomaž Rehberger z Zgornje Bele je že dolga leta predan zbiratelj starih oblačil, kakršne so nosili njegovi predniki. Hrani jih v predalniku, ki je bil del bale njegove babice, in želi, da ostanejo del njihove družinske dediščine.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

S temi dragocenimi predmeti oblačilne dediščine in s fotografijami, ki pričajo, kako so se ljudje v preteklosti oblačili, je sodeloval tudi pri nedavni izdaji knjige *Oblačilna podoba Predvorčanov in okoličanov v preteklosti*.

»Stara oblačila zbiram od ranega otroštva. Prva stvar, ki sem jo dobil, je bila menda židana ruta in ošpekelnj (nabrana bluza) od prababice. Kose oblačil, nekatere stare tudi 130 let, bom sedaj vse označil z listki in svojem naročil, naj jih potem, ko me več ne bo, dajo, kamor hočejo, kar pa je našega, hišnega, naj ostane kot dediščina za naprej. Ljudem vedno govorim: ne mečite stran, to je vaša dediščina, za druge nima take vrednosti kot za vašo hišo. Če pa že nameravate zavreči, raje poiščite zbiratelja, ki mu to nekaj pomeni.« razmišlja Tomaž Rehberger.

Bi se oblačila iz njegovega predalnika še lahko oblekla? »Ko sem z Gorenjskim muzejem sodeloval pri razstavi, so mi zabičali: bog varuj, da to kdo obleče, in bog varuj, da te stvari visijo. V oblačilih je veliko blaga, material je težak in zato je bolje, da so zložena v predalniku. Oblačila gredo le oprana v »kosten«, brez likanja, da ne porumenijo, polikamo

jih šele tik pred oblačenjem. Peče (na poseben način zavezana ženska pokrivala, op. p.) perem samo z mlačno vodo. Peče, pa naj so bile iz tila ali bombaža, so bile dobro »poštirkane« in so tudi po pranju še zelo trde,« razlaga Tomaž Rehberger. In pove tudi, da ta oblačila niso za oblačenje. Včasih so jih pri folklori naredili kakšnemu vitkemu dekletu, današnja dekleta pa jih težko oblečejo. V preteklosti so bila, sodeč po fotografijah, še bolj »priščipnjena« kot danes, saj so ob slabi hrani ves čas garala na poljih.

Gospodi vsečna kmečka noša

Stara oblačila pripovedujejo zanimive zgodbe. Tomaževa družinska pravi: »Prababica in pradedek sta na začetku prejšnjega stoletja kupila mlin in žago. Leta 1911 je prababici mož umrl in ženska je s tremi otroki ostala sama in gospodarila na mlinu in žagi, kupljenima na »puf«, in opravljala vsa težaška dela. Zanimiv je bil dogodek, ko sta prababica in njena hči (teta mojege očeta) na žago valili hlode. Prišla je graščakinja, gospa Wurzbachova, vsa fina v klobuku in s psičkom, in ju opazovala. Stara teta mi je pripovedovala: Naš mat so bili zmeraj čedno napravljeni in vse življenje po starem, nič z

modo naprej, v ošpekelnju, kikli z modrcem iz plavega blaga s pikami in bertahom na pas. To je bila stara kmečka noša. Neverjetno podobno obleko vidimo na freski iz leta 1469 v cerkvi nad Mačami. Gospa Wurzbachova ju torej nekaj časa molče opazuje in nato odide. Čez nekaj tednov pa pride nazaj čisto enako opravljena kot moja prababica: v ošpekelnju, kikli z modrcem in bertahom. Tako se ji je dopadla kmečka obleka, da je našla »mojškro« in si dala delat enaka oblačila. Samo zraven je stala nekaj časa, kot da se želi pokazati, nato je odšla. Tako mi je pripovedovala očetova teta, rojena leta 1904, njeno pripoved o tem dogodku sem posnel tudi na kaseto.«

Več starih oblačil in tudi rjuha z monogramom Marjane Zupan iz leta 1922 je v Tomaževem predalniku. Tudi ta je bil del bale. Tomaža je presunilo, da so imele v preteklosti neveste, torej dekleta okoli dvajsetih let, v bali tudi že oblačila za na pare.

Spodrecana krila za k delu

Tomaž je tudi folklornik. V preteklosti je plesal pri Alenki Krišelj in Mirku Udirju, pozneje pri folklorni skupini Iskraemeco, kjer sedaj še igra na tamburico in se ukvarja s

Tomaž Rehberger z eno svojih peč / Foto: Tina Dokl

scenariji za prireditve, pomaga pa tudi z oblačili. Pri folklori vztraja, da se za oblačila uporabljajo tudi stara poimenovanja, kajti tudi narečni jezik je del kulturne dediščine. Pri folklori so predstavili tudi osem parov s spodrecanimi oblačili.

»Ženske so si pri delu spodrecale krila, da so bila dovolj od tal, da jih niso ovirala pri delu in jim je bilo manj vroče. Vendar je to sodilo k delu, in ne k plesu. Zato sem scenarij za folklorno srečanje priredil tako, da se je ena od deklet spozabila in pustila krilo spodrecano, ko je šla plesat, nato

jo je mat prišla okregat. Na ta način smo pokazali ta način oblačenja in hkrati dali vedeti, da ni sodil k plesu, ampak k delu,« pravi Tomaž Rehberger. Ponosen je še na eno posebnost v oblačenju iz svoje vasi. »Soseda, Cucova Johana, je edina znala iz rute narediti provizoričen klobuk. Nosili so ga pri žetvi. Ko sem bil star desetlet, smo otroci zunaj kartali in kdor je izgubil, je moral opraviti neko nalogo. Jaz sem moral Cucovo Johano vprašati, kako se iz rute naredi klobuk. To sem si zapomnil in to kazal tudi dr. Bojanu Knificu in Marjani Žibert iz muzeja.

Ponosen sem, da se je dobra stvar tako ohranila. Žensko sem tudi slikal, komaj nekaj mesecev pred smrtjo, in tako je stvar tudi dokumentirana, česar sem zelo vesel, saj bi šlo sicer v pozabo. Ta stvar je šla iz navade, Johana pa je bila zelo ponosna, da to še zna narediti. Z ruto se je dalo marsikaj narediti. Tudi peče so bile zavezane na različne načine, ne le na petelina, kot to poznamo danes. Drugače spomladi kot pozimi, drugače pranje kot pri delu. To ni bila uniforma, pač pa živa zadeva, ki so jo ljudje prilagajali na različne priložnosti ...«

Od petka do petka

Supervizor ne deluje, iz Ljubljane potegnili deblak, nuklearka do leta 2043 Stran 18

Pogovor

Dr. Domen Novak iz Begunj, profesor na ameriški univerzi v Wyomingu Stran 20

Pogovor

Sara Jensterle z jeseniške gimnazije je pri maturi zbrala vseh 43 točk. Stran 21

Od petka do petka

V Komisiji za preprečevanje korupcije se morajo braniti pred glasnimi kritikami zaradi nedostopnosti Supervizorja.

Drugi tir Koper–Divača naj bi v OECD ocenili kot ekonomsko nevzdržen projekt. / Foto: Gorazd Kavčič

Meddržavna komisija je ta teden podprla podaljšanje obratovanja Nuklearne elektrarne Krško do 2043. / Foto: NEK

Vroči telefonski pogovori

Hrvati poročajo o neprimernih telefonskih pogovorih med slovenskim članom arbitražnega sodišča Jernejem Sekolcem in slovensko agentko na tem sodišču Simone Drenik o poteku arbitražnega postopka.

SIMON ŠUBIČ

Hrvati prisluškovali slovenskemu arbitru

Ta teden je poletju primerno spet završalo na relaciji Ljubljana–Zagreb. Hrvaški časnik Večernji list je namreč v sredo objavil, da poseduje transkripte telefonskih pogovorov, v katerih naj bi slovenski član arbitražnega sodišča Jernej Sekolec preko slovenske agentke na tem sodišču Simone Drenik slovensko zunanje ministrstvo obveščal o poteku arbitražnega postopka o meji med državama. Med drugim ji je menda zagotovil, da naj bi Slovenija na morju dobila, kar je želela. Kasneje je časnik na svoji spletni strani objavil še zvočne posnetke treh pogovorov, kako jih je dobil, pa ni znano. Na Hrvaškem so pogovore seveda označili za nesprejemljive. Zunanja ministrica Vesna Pusić je na izredni novinarski konferenci dejala, da če se bodo navedbe Večernjega lista pokazale za resnične, »bi bilo to absolutno šokantno ter nesprejemljivo za Hrvaško in bi drastično spremenilo situacijo v zvezi s tem postopkom«. Slovenski zunanji minister Karel Erjavec, ki je zaradi zadnjih dogodkov predčasno prekinil dopust v Franciji, je sprva ocenil, da je omenjeni članek neumnost in del hrvaške predvolilne kampanje,

po objavi posnetkov pa, da bo zadevo komentiral, ko bo opravil pogovore na ministru. Po njegovem vse skupaj ne bo vplivalo na postopek, sicer pa je arbitražno sodišče tisto, ki bo na koncu odločilo, ali gre v tej zadevi za »okuženost« sodnika. Najhujša posledica je po njegovem lahko, da sodnika Sekolca izločijo iz arbitražnega postopka. Premier Miro Cerar je včeraj zatrdil, da ne on ne slovenska vlada nista bila seznanjena z razgovori, ki so potekali med Sekolcem in Drenikovo. Po njegovi oceni so bili ti razgovori neprimerni in pričakuje, da bosta oba za to prevzela odgovornost. Cerarju se sicer zdi nezaslišano, ker očitno nekdo, ki je povezan s hrvaško stranjo, uporablja vohunske metode, da bi vplival na arbitražo. Arbitražno sodišče je pred kratkim napovedalo, da bo odločitev v sporu o meji med državama objavilo decembra.

Iz Ljublanice potegnili deblak

Podvodni arheologi so v ponedeljek na Vrhniki iz Ljublanice potegnili še tretji, 6,62 metra dolg del rimskega deblaka, ki bo razstavljen v Doživljajskem razstavišču Ljublanica. Celotna dolžina deblaka iz hrastovega lesa je dobrih 16 metrov, kar ga uvršča med največje

deblake v Evropi. Ob prvem dvigu dveh kosov deblaka so podvodni arheologi naleteli še na neodkrito rimsko ladjo in vrv, s katero je bila pričvrščena. Lahko bi šlo za vojaške oskrbovalne ladje, ki so iz Italije oskrbovale zaledje Podonavja. Ob dvigu tretjega kosa deblaka pa so naleteli tudi na tkanino, ki je najverjetneje služila kot tesnilo. Tudi ta najdba je izjemno redka.

Supervizor ne deluje

Od ponedeljka na svetovnem spletu niso več dostopni podatki, zbrani v aplikaciji Supervizor. Na Komisiji za preprečevanje korupcije je pojasnjevalo, da je vzrok prenos aplikacije na strežnike ministrstva za javno upravo, ki naj bi ga končali najkasneje septembra. Da večmesečno nedelovanje Supervizorja ni sprejemljivo, so v zadnjih dneh opozorili v Transparency International Slovenia, Mirovnem inštitutu ter društvu in sindikatu novinarjev Slovenije. »Supervizor se je v času od vzpostavitve izkazal za učinkovito orodje nadzora porabe javnega denarja in razkrivanja korupcije. Aplikacija je tudi ključno orodje za opravljanje novinarskega dela in je močno prispevala k razkritju številnih nepravilnosti in zlorab,« so v skupni izjavi poudarili v novinarskih organizacijah.

Drugi tir ekonomsko nevzdržen?

Po poročanju Dnevnika, ki se sklicuje na neuradne vire, je Mednarodni prometni forum (ITF) pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ocenil, da je projekt drugega železniškega tira Koper–Divača, vrednega 1,4 milijarde evrov, ob sedanjih ekonomskih parametrih ekonomsko nevzdržen in zato nepriljubljen za zasebne vlagatelje. V ITF po navedbah časnika ne verjamejo, da bo Luka Koper ob modernizirani obstoječi proggi do Divače sposobna zapolniti zmogljivosti, ki jih bo ponudil drugi tir, zato bi bilo pametneje, če bi Luka Koper ob rastoči konkurenci med severnojadranskimi pristanišči korenito nadgradila svoj poslovni model.

Nuklearka še do 2043

Meddržavna komisija za operativno izvajanje določb meddržavne pogodbe med slovensko in hrvaško vlado o Nuklearni elektrarni Krško, ki se je sestala po petletnem premoru, je ta teden podprla podaljšanje obratovalne dobe elektrarne s 40 na 60 let oz. do leta 2043 in soglašala z izgradnjo suhega skladišča izrabljenega jedrskega goriva v Krškem, ki ga bosta financirali obe državi.

Slovenci v zamejstvu (465)

Petjakova pesem in glasba v Ljubljani

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Novembra lani so v Šmihelu/St. Michael pri Pliberku krstno izvedli kantato K Bogu pred oltar, v kateri je strnjena skladateljska ustvarjalnost koroškega glasbenega samouka, skladatelja, organista in zborovodje Janeza Petjaka, rojenega v Štebnu/St. Stefan pri Globasnici. Idejo za kantato, s katero bi počastila skoraj sedemdeset let trajajočo glasbeno ustvarjanje človeka, ki se razdaja za glasbeno kulturo svojih ljudi in je vodil številne pevske zборе, sta dala Branko Hudl in glasbeni pedagog Edi Oraže. Biografijo Janeza Petjaka pa je napisala etnologinja, kustodinja in muzejska svetovalka Etnografskega muzeja v Ljubljani Polona Sketelj. Pri izvedbi kantate sodeluje

Koroški glasbenik, zborovodja in organist Janez Petjak (v sredini) v družbi etnologinje Polone Sketelj (levo), ki raziskuje življenje ljudi na Koroškem in piše tudi o Janezu Petjaku, ter njene prijateljice Alenke Krišelj z Visokega.

blizu sto pevk in pevcev iz Podjune ter godalni orkester, ki jim dirigira Davorin Mori, učitelj na Slovenski glasbeni šoli na Koroškem, ki študira na celovškem Konservatoriju in na Mozarteumu na Dunaju. Po

prvi predstavi v Šmihelu so kantato novembra lani izvajali še v Borovljah, v Šentpriamožu in v Šentjakobu.

Petjakovo kantato so sredi julija izvedli v cerkvi v Dravljah in nato še na Prevaljah. Milan Krišelj z Visokega, ki

Slovenske organizacije na Koroškem prirejajo med počitnicami številne prireditve za mlade, na katerih utrjujejo znanje slovenščine in slovenskih posebnosti, za udeležence pa so to tudi trenutki zabave in počitniške sproščenosti. Na Osnovni šoli Šmarjeta pri Novem mestu so se že končale tradicionalne, letošnje so bile že 27. jezikovne počitnice, ki jih organizira Krščanska kulturna zveza. Na Rebrci pri Železni Kapli se bodo znova srečali mladi likovni ustvarjalci in športniki, počitniško društvo pa načrtuje tudi Slovenska prosvetna zveza, tako na Koroškem kot v Sloveniji.

se je udeležil njene izvedbe v Dravljah, je zapisal, da je šlo za izjemen glasbeni in pevski dogodek, vendar so predstavniki slovenske države in kulture pri odnosu do Slovencev na Koroškem znova padli na izpitu in pokazali, da so jim Slovenci v zamejstvu in po svetu pogosto le v

breme. Draveljske izvedbe kantate so se udeležili ljudje, ki jim slovenska kultura in umetnost zamejskih Slovencev kaj pomenita in ki prijateljujejo z rojaki zunaj Slovenije in vedo, koliko volje in truda je potrebnega, da ostajata tam slovenska beseda in pesem živa.

Odiseja v vesolju 2015

Sredi julija, ko se večina zahodnega sveta na severni polobli odpravlja na dopust, se je sklenilo eno največjih potovanj vseh časov: ameriška vesoljska sonda Nova obzorja je obletela Pluton in odletela v vesolje ...

MIHA NAGLIČ

Nova obzorja na robu Osončja

Kdo ne pozna legendarne knjige in filma Odiseja v vesolju 2001! A to je znansstvena fantastika. Dne 14. julija 2015 je ta postala resničnost. Na dan, ko se je leta 1789 začela francoska revolucija, se je 226 let pozneje spet zgodilo nekaj revolucionarnega: Nasina vesoljska sonda Nova obzorja (New Horizons – NH) je obletela planet Pluton. »Čas je za praznovanje. Končno je prvo obdobje razgledovanja po Osončju. Začelo se je s Kennedyjem, končuje se z Obamo. Ponosni smo na to, kar je ZDA uspelo doseči, in ponosni smo, da je ekipa NH lahko del tega.« Tako je praznovanja vredni dogodek komentiral Alan Stern, vodja projekta New Horizons. Res: v zadnjih 50 letih, v obdobju med imenovanima predsednikoma, so Američani najprej pristali na Luni, potem pa v vesoljskih plovilih brez človeške posadke obleteli še vse druge planete v Osončju, na Marsu so tudi pristali. Odslej bo v osredju naslednji, že začetni projekt: pristanek človeka na Marsu. – Zdaj pa na Pluton. Ta je tako daleč, da za eno obkroženje Sonca potrebuje kar 248

zemeljskih let. Čas od izstrelitve do točke, ko se je sonda Plutonu najbolj približala, je znašal devet let, pet mesecev in 25 dni. NH se je Plutonu najbolj približala 72 sekund pred načrtovanim časom, kar je izjemen podvig v okviru skoraj desetletja dolge poti. Zakaj 72 sekund prej? Odgovarja slovenski astrofizik Jure Japelj: »Zelo dobro znamo izračunati gibanje planetov in lun, saj iz meritev natančno poznamo njihove orbite. Pri pošiljanju sond je treba vse natančno načrtovati od izstrelitve do morebitnih srečanj z drugimi planeti. Na takšnih sondah je vedno prisotno tudi nekaj goriva, da se lahko let ustrezno popravi. Algoritmni zadaj ves čas tečejo, zato vemo, kdaj je treba kaj popraviti.« Nekateri sprašujejo, zakaj se NH ni utirila v orbito okrog Plutona. »Pri vesoljskih potovanjih je vedno treba delati kompromise. Pluton je zelo daleč, radijski signal do nas potuje štiri ure in pol, od Sonca do Zemlje sicer le dobrih osem minut. Treba se je bilo odločiti, ali naj se dlje časa ustavi ob Plutonu ali pa naj dlje časa potuje do Plutona. Poleg tehničnih ovir je treba upoštevati tudi samo Nasino politiko. Neko misijo je lažje ohranjati pri življenju devet kot pa dvajset let. Sondo so posledično izstrelili z zelo veliko

hitrostjo, tako je mimo Plutona letela s hitrostjo 14 km/s. Sonda ni imela več dovolj goriva, da bi se ustavila in utirila okrog Plutona.« Zdaj z nezmanjšano hitrostjo nadaljuje svojo pot. Trenutni cilj je, da bi neke v letih 2018 ali 2019 analizirala še kakšen objekt v skrivnostnem Kuiperjevem pasu, kjer se nahaja vsaj 800 čezneptunskih teles, med katerimi je največji ravno Pluton. Japelj: »Po ocenah je tam približno za 30 Zemljinih mas materiala, ki se ni nikoli formiral v planet. Natančnega razloga za to ne poznamo, najverjetneje pa gre za vpliv Neptuna na posamezne delčke.« (Vir: MMC RTV SLO) In kaj v človeški odiseji v vesolje sledi? Odprava na Mars? Počakajmo, tudi ta ni daleč

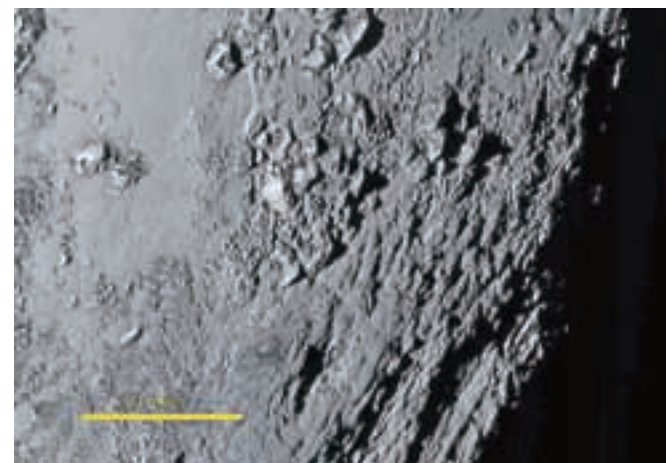
Največji zaposlovalci na planetu

Zdaj pa pogledjmo še nekaj zemeljskih reči. Kdo so največji zaposlovalci na planetu? Podatke je objavil World Economic Forum (WEF) in so kar presenetljivi. Menili bi, da največ ljudi zaposlujejo velike multinacionalke, a ni tako. Največ ljudi na Zemlji zaposlujeta ameriška in kitajska vojska. Ameriško ministrstvo za obrambo (US Department of Defense) zaposluje kar 3,2 milijona,

kitajska vojska (People's Liberation Army of China) pa 2,3 milijona ljudi. Šele na tretjem mestu je največji civilni delodajalec Walmart, ameriška veriga supermarketov (2,1 milijona). Četrta je McDonald s (1,9 milijona). Peta je britanska zdravstvena mreža (UK National Health Service – 1,7), šesta kitajska naftna družba (China National Petroleum Corporation – 1,6) in sedma State Grid Corporation of China (1,5), največja elektrodistribucijska družba na svetu. Na osmem in devetem mestu sledita dve indijski veledružbi: indijske železnice (Indian Railways – 1,4) in indijska vojska (Indian Armed Forces – 1,3). Deseta pa je tajvanska multinacionalka na področju elektronike – Hon Hai Precision Factory (Foxconn – 1,2). – Šele v tej primerjavi vidimo, kako majhen je naš največji zaposlovalec Mercator (kakih 10.000 zaposlenih v Sloveniji).

Še satirikov pogled

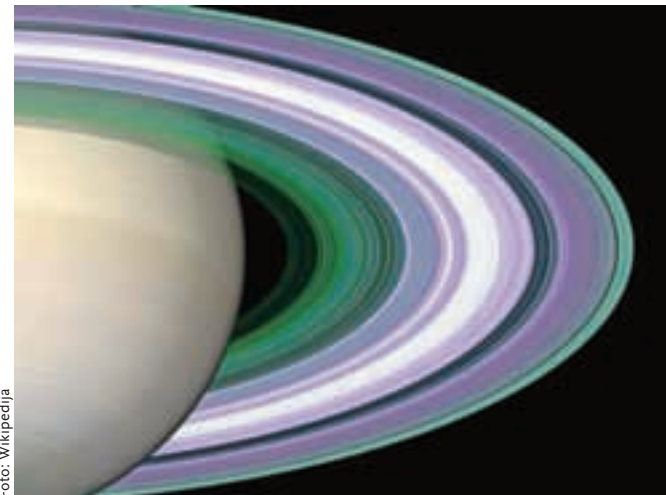
Za konec pa še en »odštekani« pogled na vesoljske raziskave. Ameriški satirik Mark Russell (1932) je izjavil: »Znanstvena teorija, ki mi je najbolj pri srcu, je ta, da so Saturnovi obroči sestavljeni izključno iz izgubljenih letalskih prtljagov.« Hm.

Površje Plutona blizu njegovega ekvatorja, posnetek s sonde New Horizons, 14. 7. 2015 / Foto: Wikipedia

Indijske železnice zaposlujejo 1,4 milijona ljudi, prepeljejo pa jih okrog 30 milijonov na dan! / Foto: Wikipedia

Saturnovi obroči (računalniška simulacija). Iz česa so?

Nove knjige (287)

Velika Habsburžanka

MIHA NAGLIČ

»Mariji Tereziji je v osnovi šlo za mir, saj je, kot je zapisala v pismu francoski kraljici, mir tu di za vladarje, ki se bojijo Boga in ljubijo svoje narode, edina sreča na tem svetu. Zdi se, da ji ni prišlo na misel, da je francoski kralj s posredovanjem v korist ameriških republikancev sicer najprej škodoval angleškemu tekmeču, a nazadnje tudi monarhistični stvari. Ameriška revolucija, ki je napovedovala francosko, je povzročila večji preobrat kot kateri koli prej na tem svetu. Šlo je za popolno spremembo načela, je pruski zgodovinar Ranke pojasnil bavarskemu kralju. P rej je bil kralj po Božji milosti tisti, okrog katerega se je vse

razvrstilo, zdaj pa se je pojavila ideja, da mora oblast priti od spodaj. Vsepovsod se širi du h upora, je Marija Terezija leta 1775 pisala Mariji Antoinetti. Vedno več ljudi hrepeni po plodovih, ki visijo na drevesu razsvetljenstva, jih vabijo in ki jih bodo uničili. Pri tem ni toliko mislila na Avstrijo, kjer je še vedno opozarjala in vse nadzorovala, ampak bolj na Francijo, kjer je imel novi duh največ privržencev in je stari režim vzbujal največ zgražanja. Za to je bila kriva tudi njena hči, ki je na dvornem odru igrala primadono, med gledalci pa povzročala vse več nezadovoljstva. Kriv je bil tudi njen zet Ludvik XVI., saj je s podpisom Američanov povzročil sušo v blagajni in odprl

zapornice revolucionarnemu veletoku, ki je spodkopaval odpornost burbonske monarhije.«

Gornji odlomek je iz odlične knjige o nekdanji in doslej zagotovo največji vladarici Slovencev in drugih Srednjeevropejcev, ki smo do 1918 skupaj živeli v habsburški monarhiji. Priča o tem, da niti kronane glave niso pravočasno dojele, kakšno prevratno moč ima razsvetlenski duh, ki je v 18. stoletju zajel zahodni svet. Marija Terezija in njen sin Jožef II. sta državo še pravočasno reformirala in jo tako za svoj čas povedla stran od glavnega revolucionarnega

toka. Še manj kot cesarica mati je spremembe dojemala njena hči, ki je s habsburško ženitovanjsko politiko postala francoska kraljica in bila v revoluciji ob glavo. Knjigo je prevedel Igor Antič (živi v Komendi) in jo obogatil s predgovorom, v katerem je celovito povzel, kaj vse je cesarica pomenila tedanjim Slovincem, živčim v njenih kronskih deželah. Naše ljudstvo je s svojimi reformami šele ona povedla iz podaljšane srednjega veka, v katerem ga je zadrževala in obvladovala katoliška reformacija. In ne nazadnje: knjiga je zelo berljiva, priporočam.

Franz Herre, Marija Terezija, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2015, 352 strani, 34,96 evra, www.emka.si

Pogovor

V Ameriki je drugače

Domen Novak

V začetku julija se je za mesec dni na dopust v domače Begunje iz Amerike, kjer je profesor na Univerzi Wyoming, vrnil dr. Domen Novak.

MARJANA AHAČIČ

Begunje – Domen Novak, 29-letni doktor elektrotehnike, je iskri in sproščen sogo-vornik. O svoji življenjski poti, o zavirljivi akademski kari-ri, govori s takšno sproščeno samoumevnostjo, da se človeku, ki ga posluša, kaj hitro zazdi, da v vsem skupaj niti kaj tako zelo posebnega. A tako je videti le, dokler se ne sooči-mo z dejstvi o tem, da imamo pred seboj nekdanjega zlatega maturanta Gimnazije Jeseni-ce, študenta, ki je na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko diplomiral s povprečno oceno 10,0, tamostal kot raziskovalec in doktorand, a kasneje pobe-gnil na univerzo v Zürichu in od tam na Univerzo Wyoming v ZDA, kjer se ukvarja z medi-cinsko robotiko. Predava, razi-skuje in predvsem, kot pravi-jo tisti, ki ga najbolje poznajo, dobro ve, da tudi v širnem sve-tu ni nič podarjenega. V ZDA se je s šestletno pogodbo v žepu odpravil septembra lani.

Kakšni so ameriški študentje v primerjavi s slovenskimi?

»Ko sem bil na dodiplom-skem študiju na fakulteti v Ljubljani, je večina študentov sedela čim bolj zadaj, bila tiho in nekako preživela preda-vanja. V Švici je bilo že malo drugače – tam je še treba tudi sodelovati, a so še vedno precej zadržani. Američani pa se ne bojijo biti glasni. Že prvi semester, ko sem začel pre-davati, je eden od študen-tov vstal in mi rekel: »Takole pa ne bo šlo. Kar ste pravkar povedali, je narobe. Menim, da snovi niste dobro odpreda-vali...« Poskusil sem mu poja-sniti, da gre za detajl, ne bis-tveni del snovi, in nas čaka še veliko dela, sicer bomo zgre-šili pomembnejše stvari. Pa je vztrajal, z argumentom, da bom, če zadev ne pojasnim takoj, imel na govorilnih urah kup študentov, ki bodo vsak posebej prišli po razlago. No, za tem je vstal drug študent in rekel, da on že ne bo hodil k meni in da vendarle nadaljuj-mo z delom. Pa smo nadalje-vali...«

Kako profesorji obvladujejo takšne situacije?

»Teško. Sploh če je to prvi semester. Američani ob tem veliko dajo na mnenje študen-tov. Če se študentje ne strin-jajo, nikoli ne moreš posta-ti izredni profesor. Veliko profesorjev ima v prvih letih hude težave, če jih študentje ne marajo...«

Kako potem balansirate med tistim, za kar menite, da jih morate naučiti, in željo, da bi bili študentom všeč?

»Saj so večinoma tako in tako prijazni, tisti, ki me je izzival čisto na začetku, je bil bolj kot ne izjema; ko začneš predavati, se zavedaš, da boš naredil tudi napake. A bolj kot to je pomembno, da si fer in da se znaš opravičiti, če narediš napako. Študen-tje se najbolj pritožujejo, če narediš nekaj, kar se jim ne zdi pravično. Na primer: če bi nekaj na predavanju naro-be pojasnil in bi študentje na podlagi tega delali napa-ke pri domači nalogi, ki bi jim jo jaz potem ne glede na to, da sem bil kriv za težavo, zaradi napak slabo ocenil...«

In če bi se vam kaj takšnega zgodilo na ljubljanski fakul-teti?

»Težave bi imel že samo, če bi se odločil, da jim dam domačo nalogo...«

Z domačimi nalogami ima-mo pravzaprav pri nas težava-ve že v osnovni šoli ...

»Američanom, se mi zdi, je bistveno pomembnejše, da od študija tudi kaj odnesejo, da se nekaj naučijo. Pri nas je bolj važno, da dobiš diplomu. Spomnim se, da sem študen-tom nekoč rekel, da na dolo-čen dan med prazniki ni nuj-no, da imamo predavanja. Vprašal sem jih, ali bi bili radi prosti, pa so odločno odvrnili, da ne, ker da bi se radi čim več naučili. Torej sem predaval. To se pri nas ne bi zgodilo...«

Zakaj?

»Ne vem, takšni so Ameri-čani. Individualisti. Tudi pri domačih nalogah se potrudijo, da imajo od njih koristi. Ko sem prišel, sem pričakoval, da bodotisti, ki jim domani uspe-lo narediti naloge, ob prihodu na fakulteto nalogo prepisali od kolegov, morda oddali na pol narejeno ... Napaka. Oni ne prepisujejo drug od druge-ga. Želijo si pač biti boljši od drugih. No, tudi ocene so jim pomembne. Pogosto pridejo in vprašajo, če jim jo lahko zvi-šam, kadar jim do višje oce-ne zmanjka le kak procent...«

Pa jo?

»Ne, že tako ali tako imajo pri meni večinoma zelo dob-re ocene...«

Je na vaši univerzi veliko predavateljev iz Evrope?

»Ne, smo univerza sred-njega ranga, zelo spodobne

Dr. Domen Novak / Foto: Gorazd Kavčič

kvalitete, a ne med tistimi, na katero bi si množično želeli vrhunski študentje. Veči-na predavateljev na našem oddelku je Američanov. Sicer pa so predavatelji tudi iz Indi-je, Vzhodne Azije...«

Imate tujci poseben status, vljate za drugačne?

»Ko pride tuj profesor, štu-dente na začetku najprej skr-bi, če bo sploh znal angleško...«

Se mar zgodi, da kdo pride in ne zna?

»Ne ravno, ampak zlasti matematiki so znani po tem, da so lahko izjemno dobri znanstveniki, predavati pa ne znajo. Stereotip je, da če pride profesor s Kitajske, to pogosto pomeni, da je zelo slab v angleščini...«

Kje ste se je pa vi naučili?

»Na televiziji in z računal-nika (smeh) ... Dobro, priz-nam: zasluge za to, da dokaj dobro govorim angleško, ima tudi oče, ki je profesor angleščine...«

Kako to, da ste iz Švice sploh odšli v ZDA?

»Zato, ker je zaradi izjem-ne konkurence v Švici skoraj-da nemogoče dobiti profesu-ro. In če ne govoriš res dobro nemško, ne moreš predava-ti dodiplomskim študentom. Pa tudi želel sem si poskusi-ti še kaj novega in Amerika je trenutno tisti trg, ki ima odpr-tih največ akademskih mest. Imajo pač veliko univerz, čep-rav to ne pomeni, da je lah-ko dobiti profesorsko mesto. Mislim, da statistika govori, da le kakih 15 odstotkov štu-dentov s podoktorskega štu-dija dobi profesuro...«

Tako se pač prijavljaš in v naših krogih nekako vel-ja, da ti na prvih deset prijav niti odgovorili ne bodo. Imel sem štiri razgovore in dobil dve ponudbi. Eno sem zavrn-il, drugo sem sprejel...«

Razmišljate o tem, da se bo-ste kdaj vrnili v Slovenijo?

»Do penzije res ne bil hotel biti v Ameriki. Ta sicer ponuja veliko predno-sti, je pa tudi precej slabosti. Ampak si predstavljam, da bi se želel vrniti, ko bi se upo-kojil ... verjetno pa že prej...«

Kaj v ZDA najbolj pogreša-te? Poleg mame in dekleta?

»Američani so prijazni, ampak Amerika ni Indija Koromandija, sploh te, sred-nje države ne. Socialna država ne funkcionira, zavarovanj ni, ljudje imajo po tri službe, pov-sod so na urnih postavkah...«

Živate v bližini univerze?

»Ja, k sreči, Pet minut vož-nje z avtom, kar je precejšnja prednost. Država Wyoming je lepa, s prostranimi gozdo-vi in gorata, čisto blizu je slo-viti park Yellowstone, samo mesto, kjer živim, pa stere-otipno ameriško predmes-tje s pravokotnimi ulicami in belimi ograjami pred hiša-mi. Točno tako, kot vidimo v filmih. Celo kavboje srečaš, smo namreč že na zahodu. Ljudje imajo konje, pištole, klobuke in nekateri brade...«

Prav zares?

»Zares. Imajo svojo kav-bojsko kulturo z ranči in klu-bi, ki se imenujejo The Cow-boy, The Buck Horn...«

Kako je videti vaš delavnik?

»Tako kot vsi začetniki bom prvi dve leti predaval le en predmet na semester, da se nava-dim, po nekaj letih bom pri-šel na dva. Predavam trideset odstotkov vsega delovnega časa, drugo porabim za pisa-nje projektov, prošenj državi za denar in za raziskave...«

So pogoji za raziskovalno delo dobri?

»Kar dobri; na začetku dobiš osnoven denar, s kate-rim lahko dve leti financiram doktorskega študenta, in še denar za opremo, ki ga pora-biš, kot sam misliš, da je naj-bolj prav...«

In v katere raziskave ste se zdaj, ko ste v ZDA, usmerili?

»Večinoma raziskujem robotiko, ki se uporablja v rehabilitaciji. Pa interakcijo ljudi z računalnikom na raz-lične načine, na primer igre za trening spomina, trening navigacijskih sposobnosti za starejše, senzorje za merjenje gibov...«

Kaj pa počnete v prostem času?

»Kakih devet ur na dan sem na univerzi, kaj za službo nare-dim še doma. Sicer se pa lahko v okolju, kjer živim, športa in narave naučijem neomejeno. Tudi družba se najde...«

Ni bilo težko vzpostaviti kontaktov?

»Ne, sploh če primerjam s Švico, kjer so ljudje pove-čini hladni in ohranjajo dis-tanco. Američani so mor-da manj razgledani kot Švi-carji, manj profesionalni, a zelo prijazni in odprti. Bolj kot Švicarji in tudi bolj kot Slovenci...«

»Američani so morda manj razgledani kot Švicarji, manj profesionalni, a zelo prijazni in odprti. Bolj kot Švicarji in tudi bolj kot Slovenci.«

Pogovor

Bodoča onkologinja, ki govori tudi turško

Sara
Jensterle

Pri splošni maturi je z gorenjskih srednjih šol vseh 34 možnih točk zbrala le Sara Jensterle z Gimnazije Jesenice. Tako je uspešno kronala svoj štiriletni trud, saj je vsa leta šolanja na gimnaziji končala z odličnim uspehom s samimi odličnimi ocenami.

MATEJA RANT

Čeprav so na podelitvi maturitetnih spričeval na Gimnaziji Jesenice najbolj nestrpno čakali prav Sara Jensterle, je podelitev minila brez nje, saj že od začetka julija počitnice preživlja na morju. Sara Jensterle, ki je doma z Bleda, je namreč letos že od začetka julija pri teti in njeni družini na počitnicah v Nerezinah, konec julija pa gre na morje še k staršem v Zambratijo. Njena zdaj že nekdanja razredničarka Tatjana Sitar jo je pohvalila, da je vsa štiri leta na gimnaziji končala z odličnim uspehom, naštel pa je še nekaj njenih drugih uspehov, s katerimi se je lahko pohvalila v času šolanja. Med drugim je letos prejela Krkino nagrado za raziskovalno delo Polifenoli v vršičkih borovk in bronasto priznanje na državnem srednješolskem tekmovanju mladih zgodovinarjev. V preteklem šolskem letu se je lahko pohvalila z bronasto Preglovo plaketo iz kemije, še leto prej pa je osvojila zlato priznanje na državnem tekmovanju iz angleščine. Vsa leta je sodelovala tudi pri oblikovanju radijskih oddaj na šoli.

Glede na to, da ste rezultate mature pričakali na morju – kako ste izvedeli, kakšen rezultat ste dosegli?

»Začelo se ni ravno spodbudno, saj sem imela nekaj težav z vzpostavljanjem internetne povezave. Ko se je končno odprla stran državnega izpitnega centra, sem izvedela, da sem na maturi dosegla 34 točk.«

Rezultati so bili znani ob peti uri zjutraj. Ste vstali bolj zgodaj kot navadno?

»Ne, vstala sem kot običajno ob 10.30, čeprav sta me teta in sestrična, pri katerih preživljam počitnice, poskušali predčasno zbuditi, ker sta bili tako neučakani.«

Videti je, da vas ni preveč skrbelo?

»V bistvu me je zelo skrbelo, zato sem odlašala z vplegledom v rezultate.«

Pa ste čisto iskreno pričakovali tudi takšen uspeh?

»Ne, takega uspeha nisem pričakovala, saj nisem imela dobrega občutka glede eseja in pisnega dela pri kemiji.«

Sara Jensterle rada preživlja čas ob morju. / Foto: osebni arhiv

Kaj vam osebno pomeni ta izjemni dosežek, da ste se uvrstili med 16 najboljših v državi?

»Pomeni mi ogromno, saj sem s tem nekako počastila spomin na svoja pokojna stara starša, ki sta bila najzvestejša oboževalca mojih šolskih uspehov.«

Kdo je bil poleg vas še najbolj vesel takega rezultata? Kako ste to proslavili?

»Najbolj so bili veseli mati Darja, oče Domen, teti Barbara in Tatjana, bratranca Žiga in Žan, sestrična Urša, babica Natalija in prijateljica Tina. Rezultata se je razveselila tudi sedaj že nekdanja razredničarka, profesorica Tatjana Sitar, ki me je poklicala po telefonu in mi čestitala za uspeh. Uspeh smo proslavili tako, da smo zvečer nazdravili.«

Kako ste se pripravljali na maturo? Ste se kateremu izpitu še posebno posvetili oziroma vam je kateri delal več težav?

»Na maturo sem se pripravljala predvsem z zapiski, ki sem jih delala pri pouku vsa štiri leta. Najbolj sem se posvetila matematiki, saj je meni osebno najzahtevnejša, zato sem se nanjo začela pripravljati že decembra.«

Je bila po vašem občutku matura letos zelo zahtevna?

»Ja in ne. Menim, da smo dobili zelo zahteven naslov eseja. Poleg tega sta se mi zdeli izpiti poli pri kemiji težji kot v preteklih letih. Nasprotno pa se mi je zdela matematika izredno lahka.«

V kakšnem spominu vam bo ostala jeseniška gimnazija, njeni profesorji in zdaj že nekdanji sošolci?

»Jeseniška gimnazija ima sicer nekaj napak, ki bi jih vodstvo moralo odpraviti, a je na splošno dobra šola, saj ji ugled dvigujejo predvsem enkratni profesorji. Prav z vsemi, ki so me učili, sem zgradila lepe odnose. Spodbujajo nas pri raziskovalnem delu in nam pomagajo pri osebni rasti. Najbolj bom pogrešala izjemno profesorico Natašo Meglič, ki je poskrbela, da pri njenih zanimivih urah zgodovine nikoli nisem rada slišala šolskega zvonca. Tudi dijaki Gimnazije Jesenice so čudoviti. Spoznala sem veliko prijetnih oseb, med njimi tudi prijateljico Tino, s katero bova skupaj preživljala študijska leta v Ljubljani.«

Kaj bi kot uspešna učenka pri našem šolskem sistemu pohvalili in kaj bi bilo po vašem treba spremeniti?

»Pri našem šolskem sistemu bi pohvalila celoten sistem mature, saj omogoča, da so vsi dijaki obravnavani objektivno. Menim pa, da bi

bilo treba graditi na trajnem znanju dijakov. Opažam, da je preveč snovi. Posledično se učimo samo za preizkuse znanja, naučeno pa čez nekaj tednov – na žalost – uspešno pozabimo. Če bi bilo manj snovi, bi jo lahko bolj utrdili in bi si tako več zapomnili.«

Kaj je najpomembnejše, česar ste se naučili v gimnaziji?

»Nič ni nemogoče. S prizadevnim delom lahko dosežeš vse zastavljene cilje.«

Kje nameravate nadaljevati študij in kako vidite svojo nadaljnjo poklicno pot?

»Študij nameravam nadaljevati na medicinski fakulteti v Ljubljani, kasneje pa bi rada postala onkologinja.«

Kako gledate na sedanje politične in gospodarske razmere v državi, v katerih mladi težko najdejo zaposlitev in se posledično težko osamosvojijo in si ustvarijo lastno družino?

»Slovenija izgublja stik z Evropo, kjer delavni ljudje brez večjih težav najdejo zaposlitev. Mi pa smo še vedno pod vplivom struktur bivše države, kjer bolj kot prizadevnost in delavnost štejejo zveze in poznanstva. Tako najsposobnejši Slovenci ne dobijo zaposlitve in raje odidejo v tujino, kjer jih sprejmejo odprtih rok.«

Če bi imeli to moč – kaj bi v naši državi najprej spremenili?

»Preprečila bi izčrpanje podjetij v politične namene in ustvarila prijetno poslovno okolje.«

Kaj vam v življenju največ pomeni?

»V življenju mi največ pomenita družina in iskreno prijateljstvo.«

Kako preživljate prosti čas?

»V prostem času rada gledam filme, igram klavir, spremljam dirke Formule 1 in MotoGP, se igram s psičko Lori. Rada se učim nove jezike, ta čas je to turščina. Zelo rada potujem in preživljam čas ob morju.«

Do konca julija boste na morju. Kako pa nameravate preživeti preostanek letošnjih, za vas najdaljših počitnic?

»Sredi avgusta odpotujem za en teden v Stockholm, nato pa se bom vrnila v Zambratijo, kjer bom najverjetneje ostala do konca septembra. Tu bom vzela v roke kakšen očetov učbenik in se že začela pripravljati na prvo študijsko leto. Upam tudi, da se bom z družino uspela udeležiti kakšne dirke Formule 1, saj sem letošnjo Veliko nagrado Avstrije zaradi mature zamudila.«

“Slovenija izgublja stik z Evropo, kjer delavni ljudje brez večjih težav najdejo zaposlitev. Mi pa smo še vedno pod vplivom struktur bivše države, kjer bolj kot prizadevnost in delavnost štejejo zveze in poznanstva. Tako najsposobnejši Slovenci ne dobijo zaposlitve in raje odidejo v tujino, kjer jih sprejmejo odprtih rok.”

Na robu

Nikogaršnji otrok, 3. del

Slamnata poroka

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Moških sem se zelo bala, ker sem vedela, da lahko ženski naredijo silo, da zanosi. Kam bi z otrokom, če sem še sama živela iz rok v usta. Brez bližnjih, brez domačih. Boj za preživetje je bil krut in brezobziren. Včasih sem poslušala radio, vsi so govorili o svobodi, o pravicah za malega človeka. Kakšne pravljice! Še takrat, ko sem bila pol dneva prosta, sem morala na udarniško, ko se je odstranjevalo ruševine.«

Leta 1954 je prvič zanosi. Eden od natarjev ji je toliko časa pihal na dušo, da mu je popustila in z njim preživela nekaj uric po koncu popoldanskega šihata.

»Zelo sem bila zaljubljena vanj, saj je bil lep in mi je znal pihati na dušo. Žal ali na srečo sem že ob prvem stiku z njim zanosila. Ko sem mu povedala, ga je skoraj kap. Šele takrat sem izvedela, da je poročen, da ima tri otroke in da živi na Igu. Zagrozil mi je, da ne smem nikomur povedati. Čez kakšen teden sva se dogovorila, da me odpelje v Celje, k neki ženski, ki je delala splave. Na vso moč sem se mu upirala. Nisem bila ravno verna, toliko pa, da sem vedela, da je to, v kar me je silil, velik greh. Splavi so bili takrat še prepovedani, če še ne veste. Sredi noči se je vtihotopil v mojo sobo in medtem ko sem spala, mi je na čelo nastavljal pištolo. Ne vem, kje jo je dobil, spominjam se le, da sem se ga na smrt ustrašila. Naredila boš splav ali pa te ubijem, me je prepričeval. Ker je bila tema, mu nisem mogla videti oči. Oblekla sem se in mu potem tresočih nog sledila na železniško postajo. Ženska, h kateri sva bila namenjena, je živela v centru Celja. Nikoli ne bom pozabila bele, že malo raztrgane platnene rjuhe, ki jo je ženska s črnimi lasmi, spetimi v figo na vrh glave, pogrnila preko desk in mi pomignila, naj se uležem. Trenutki, ki so sledili, so bili pošastni. Zelo se je ustrašila, ker nisem

nehala krvaveti. Dovolila mi je, da sem počivala do naslednjega dne, a le zato, ker tisti dan ni imela več strank. Ponoči obe nisva spali. Jaz sem dobila vročino, njej pa se je bledlo od vseh grozot, ki jih je že naredila. Mučila jo je umazana vest, ne vem, ali se ji je bledlo ali je govorila resnico, ko je pripovedovala o zarodkih, ki so bili že živi, ko jih je izpraskala iz maternice. Utopila jih je v vodi, nakar jih je zavila v žakljevino in odnesla na kakšno gradbišče, kjer je splavljenčke zakopala. Kakšnih pet let po tistem, ko sem bila pri njej, sem slišala, da se je ženska vrgla pod vlak in umrla. V Ljubljano se nisem več vrnila. Preveč se mi je zamerila. Začela sem sovražiti moške, imela sem srečo, da sem našla zaposlitev v tovarni Emo, kjer sem delala med samimi ženskami. Četudi so bile mlade, so bile zgarane od trdega dela doma, njihovi možje so bili pijanci, po družinah je bilo veliko nasilja. To so bili časi, ko še ni bilo otroških vrtcev, ko so imele ženske svoje pravice le na papirju. Nema lokrat so nas po šihatu naložili na kakšen tovornjak in nas odpeljali na različna delovišča, kjer se je gradilo. Spominjam se nekega Jožeta. Nekoč je hotel odnesti s seboj nekaj žebeljev, pa so ga ulovili in

zaradi tatvine obsodili na pet let zapora. Za delovodjo pa sva s še eno žensko vsakič, ko sva končali z delom, pod krilom odnesli marsikaj.«

Medtem ko je pripovedovala, je roke držala v naročju. Bilo je prav nenavadno: delovala je zelo mirno, kljub bolečim spominom. Četudi je bila že skoraj povsem slepa, je točno vedela, na kateri polici je kaj. Sredi pripovedovanja se je ustavljala, da ji je hči prinašala fotografije, stara pisma ali pa predmete, ki jih je hranila še iz starih časov.

»Ves čas, kar sem pobegnila iz Ljubljane, sem bila v Celju brez stanovanja. Enkrat sem prespala tu, drugič tam. Nekoč pa pride k meni med malico nek možak, bil je že ves siv, četudi še ni bil toliko star. Vprašal me je, ali imam kakšnega fanta, in ko sem odkimala, mi je predlagal, da bi se poročila, ker bi na takšen način lažje prišla do stanovanja. Ime mu je bilo Sandi. Povedala sem mu, da mi do moških ni, da sem imela splav, da verjetno ne bom nikoli več mogla imeti otrok, in da če se poročiva, bova živela kot brat in sestra. Na vse je pristal. Uredil je tudi papirje, da sva se potem na prvo septembrsko soboto res poročila. Stanovanje, ki sva ga dobila, je bilo zelo lepo, dvosobno, zame prava graščina. Sandi je imel nekaj denarja prihranjenega, tako da sva ga lahko za silo opremila. Na poročno noč sva sedela na obali Savinje in se pogovarjala. Pripovedoval mi je o partizanih pa o tem,

kaj je počel po vojni. Količ jih je pobil in kje. Zaradi grozot, ki jim je bil priča, je tudi prezgodaj osivel. Fantje, ki so počenjali grde reči, so bili mladi in polni alkohola. Med njimi so bili redki, ki jim je uspelo, da so ušli svoji vesti. Do mene je bil dober kot kruh, ob mesecu mi je dal vso plačo, komaj kakšen dinar je shranil zase. Domači so se mu odrekli, prijatelji so se ga izogibali, sodelavci tudi. Pravzaprav so vsi v Celju vedeli, kdo je in kaj je počel. Sem in tja ga je ponoči tlačila mora, takrat sem ga držala za roko toliko časa, dokler ni v lastnem znoju utrujen zaspal. Skupaj sva živela že več kot dve leti, pa ga še nisem videla z odpeto srajco, kaj šele golega. Počasi sem se nanj navadila, nič ne bi imela proti, če bi me kdaj objel in legel k meni. A tega ni nikoli storil. Dogovor je dogovor, je vztrajal, ko je v mojih očeh opazil žalost. Bilo je enkrat konec maja, ko se je odločil, da gre na Triglav. Sekcija Planinskega društva iz fabrike je organizirala avtobusne izlete, včasih sva kam šla celo skupaj. Da bi plezala na Triglav, me pa res ni mikalo. Tisto sobotno jutro sem ga zadnjič videla živega. Kasneje so mi povedali, da so se ga na Kredarici malo napili, beseda je dala besedo in začeli so ga zmerjati z morilcem. Sandi je menda vstal in se brez besed umaknil iz družbe. Nekateri so menili, da mu je ob vrnitvi v dolino, kamor se je podal sam, spodrsnilo, drugi, da se je vrgel čez skale. Nikoli ne bom vedela. Iskreno in od

srca sem žalovala za njim. Bil mi je prvi in najboljši prijatelj, kar sem jih imela. Po finančni plati sem bila preskrbljena, v srcu pa je zazijala velika praznina. Šele potem ko ga ni bilo več, sem spoznala, koliko mi je pomenil. Zamenjala sem tudi službo, saj se mi je gnusila že misel, da bi srečevala tiste, ki so moža hote ali nehoti pogrnili v smrt. Karkoli je že počel, se je za svoja dejanja v srcu že zdavnaj spokoril,« pripoveduje Marija.

Zaproši za nekaj trenutkov premora, da se odpočije.

»O, ti naša mama,« si ne more kaj ena od njenih hčera in jo objame ter stisne k sebi.

Druga mi razloži, da med njimi ni skrivnosti. Da jim je mama že vse povedala. Sicer ne na takšen način kot tokrat, ob našem srečanju, pa vendarle. Kljub temu jim ni bilo lahko poslušati, kakšno trnovo pot je morala mama prehoditi vse do današnjih dni.

Kmalu se je Marija zbrala in nadaljevala svojo zgodbo: »Mislim, da si nihče ne more predstavljati, kako se počuti tisti, ki je čisto sam na svetu. Moja mama, kakršnakoli je že bila, je umrla, bratom in sestram zame ni bilo mar, moža nisem imela več, prijateljic tudi ne. Kakšen dan, ko sem delala v popoldanski izmeni, me je korak zanesel pred bližnjo šolo. Od daleč sem opazovala otroke in si predstavljala, da je eden od njih moj. Ne morem povedati, kako me je bolelo srce!«

(Konec prihodnjic)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jakob Alešovec in njegov Brencelj

PETER COLNAR

Kako bogati smo Slovenci s kriminalkami? No, nekaj jih imamo, prvo z naslovom Iz sodnijskega življenja pa je napisal Jakob Alešovec, ki se je rodil 24. julija 1842 v Skaručni. Zaslovel je sicer kot humoristični pisatelj, saj je leta 1869 začel izdajati satirično-politični list Brencelj, ki ga je urejal in praktično tudi sam pisal. Izhajal je 17 let, v njem pa je Alešovec nenehno zbadal nemškiškutarje in nemško politiko na Slovenskem. V tem času je napisal nekaj prijetnih in zabavnih spisov, kot so Jama nad Dobršno, Petelinov Janez, Ne v Ameriko.

Rodil se je v družini revnega bajtarja čevljarja. Ker ni bilo denarja za šolanje, se je začel učiti obrti pri očetu. Zaradi izredne nadarjenosti je dobil podporo nekaterih dobrotnikov, da je lahko

obiskoval šolo v Kamniku in Ljubljani. Nekaj časa je bil na učiteljski, vendar je zaradi pomanjkanja denarja prekinil šolanje in se zaposlil kot domači učitelj pri Miroslavu Vilharju na gradu Kalc. Vilhar, ki je bil znan narodnjak in ljudski pesnik, je vplival na Alešovca predvsem tako, da je začel namesto v nemščini pisati v domačem jeziku. Njegova naslednja služba je bila pri grofu Lantierju v Vipavi, kjer je urejal knjižnico, potem pa se je preselil v Ljubljano in postal časnikar in pisatelj. Pod vplivom nemške šole je objavljaval potopise in ljudske povesti v nemščini in napisal tudi tri ljudske igre, ki so jih uprizorili v nemškem gledališču v Ljubljani.

Od leta 1866 je pisal v slovenščini. Objavljal je ljudske in meščanske povesti, brez

velikih umetniških ambicij, pogosto hudomušne.

Za oder je napisal ljudsko igro Eno uro doktor. Najboljša in najbolj znana Alešovčeva pripoved pa je

avtobiografska povest Kako sem se jaz likal, ki ji je pisatelj dal podnaslov Povest slovenskega trpina. V povesti na prijeten in duhovit način pripoveduje o svojem

razburkanem in trpkem življenju, od otroških let do moške dobe, ko je v starosti 44 let odložil pero.

Umril je 17. oktobra leta 1901 v Ljubljani.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Podgori pri Gorenji vasi pri Poljanah se je 20. 7. 1932 rodil pisatelj Vladimir Kavčič. V pripovedni prozi osvetljuje vdor nasilja, smrti, ideoloških pritiskov ter etičnih deformacij.
- V Križu pri Kamniku se je 23. 7. 1914 rodil vojaški poveljnik in politik Janko Rudolf. Bil je politični komisar Ljubljanske brigade, 18. in 30. divizije ter komandant 18. divizije.
- V Trziču se je 25. 7. 1710 rodil miniaturist Simon Tadej Volbenk Grahovar. V spominski knjigi Dizmove bratovščine je naslikal 198 podob grbov s slikovno ponazorjenimi gesli.
- V Domžalah se je 26. 7. 1894 rodil slovenski kipar Peter Loboda.
- V Kranju se je 26. 7. 1896 rodil umetnostni kritik in prevajalec Karel Dobida. Bil je ravnatelj Narodne galerije, od leta 1952 do leta 1957 pa tudi Moderne galerije v Ljubljani.
- V Kranju se je 26. 7. 1918 rodil politik Franc Emmer. Po začetku druge svetovne vojne je vodil Slovensko narodno gibanje. 4. 12. 1941 ga je kot nevarnega nasprotnika ubila VOS.

Zanimivosti

Planinski izlet: Mala Mojstrovka (2332 m)

Kamini, police, žlebovi

Vzpon na hišno goro Vršiča po klasični, zavarovani plezalni poti, ki jo je leta 1928 nadelal Ivan Vertelj - Hanza iz Kranjske Gore. Najboljši prehod preko severne stene.

JELENA JUSTIN

V obdobju po prvi svetovni vojni je del današnjega slovenskega ozemlja spadal pod Italijo. Del Italije je bil tudi Vršič, in ko so začeli Italijani na prelazu ovirati prestop meje, se je Slovensko planinsko društvo odločilo, da omogoči Slovincem vzpon na Malo Mojstrovko preko severne stene. Teren oz. steno so pod vodstvom dr. Stanka Tominška natančno proučili, da so našli najlepše možne prehode, steno pa je nato nadelal Ivan Vertelj - Hanza, ki je leta 1926 nadelal tudi po njem imenovano pot na Prisojnik.

Zaradi visokega izhodišča in ne prevelike višinske razlike je tura na Malo Mojstrovko zelo obiskana. Mi se bomo povzpeli po Hanzovi

zavarovani plezalni poti, ki spada med klasike slovenskih gora, in sestopili po običajnem dostopu.

Izhodišče ture je Vršič, naš najvišje ležeči prelaz na višini 1611 m, od koder se povzpemo po markirani poti v smeri Slemenove špice in Mojstrovke do sedla Vratca, med Nad Šitom Glavo in Robičjem. S sedla zavijemo levo na pot, ki preči prodnato, skrotasto kotanjo pod severnim ostencem. V Planinskem vestniku je leta 1928 pisalo: »Pot je drzna, a ves čas skrajno zanimiva, morda najlepša v naših planinah. Menjajo se stene, kamini, police in žlebovi, na vsak korak kaj novega, nepričakanega ... V nedeljo, dne 26. avgusta, se je nova pot slovesno otvorila in izročila prometu. Okoli

100 turistov je obhodilo vso pot, med njimi skoraj polovica dam ...«

Vstop v Hanzovo smer je precej strm. Vstopni prag je zavarovan le s klini in ni možnosti samovarovanja. Sledijo poševne gredine, ki dajejo občutek, kot da se vzpenjamo po nekakšnem žrelu navzgor. Pot se strmo dviguje, plezanje ni težavno. Zračna, vodoravna prečnica zavije nad prepadom poševno navzgor. Po skobah in ob jeklenicah priplezamo na gruščnato polico. Sledi verjetno najtežji del stene: navpični pragovi, ki jim sledijo varovala in kjer je nujna moč v rokah, saj se moramo krepko potegniti. Sledi izrazita prečka v levo. Hoja po skalah je polna kamenja in paziti moramo, kako hodimo, da ga ne prožimo, kajti

hodimo visoko nad vstopom v smer. Plezarija se kmalu obrne v desno in dosežemo severozahodni greben Mojstrovke, kjer se drznost stene umiri. Smo na ploščadi pod vršno steno, s katere se nam odpre razgled na sosedo - Veliko Mojstrovko, na katero vodi neoznačena pot. Visoka Mojstrovka je bistveno manj obljudena kot njena mala sestra, je pa vsekar zanimiva za alpiniste, saj nanjo vodi nekaj lepih smeri.

Pri napredovanju si do vrha pomagamo z rokami in nekaj klini. In potem vrh; s fantastičnim razgledom na kolos Julijskih Alp, Prisojnik, pa na Špik, Oltarje, Rokave, Škrlatico. Če pogledamo proti zahodu, se nam pokaže Jalovec s Kotovim sedlom, Kotovo špico, Ponca itd. Spodaj, pod nami, sta

Foto: Jelena Justin

Izpostavljena prečka na Hanzovi zavarovani plezalni poti

Slemenova špica in Ciprnik, dve enkratni razgledišči na Jalovec. Od Mojstrovke naprej je Velika Mojstrovka, Zadnja Mojstrovka in Travnik.

Ob sestopu, tik pod robom vrha, je žig in vpisna knjiga. Sestopimo po južni strani, po markirani poti, ki delno vodi po grebenu in po pobočju med Veliko in Malo Mojstrovko. Tukaj bi opozorila na sestop, saj je pot zagruščena, pod kamenjem pa so gladke sklance plošče, kjer človek hitro lahko zdrсне. Previdno! Ko dosežemo sedlo, se na levi strani pokaže

melišče. Sestopimo do njega in potem hitro, po melišču dosežemo Vršič. Najbolje je »ujeti« levi krak melišča, kajti desni nam na koncu postreže z nekaj metri gostega ruševja.

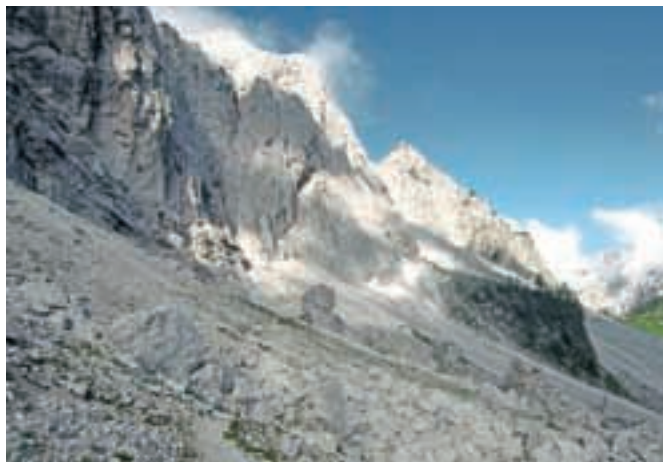
Za omenjeno turo potrebujemo čelado, neizkušeni pa svetujem tudi uporabo plezalnega pasu in samovarovalnega kompleta. In naj bo pot v užitek!

Nadmorska višina: 2332 m

Trajanje: 4 ure

Višinska razlika: 721 m

Zahtevnost: ★★★★★

Proti vstopu v zavarovano plezalno pot, ki je speljana preko severne stene Mojstrovke. / Foto: Jelena Justin

Pod vrhom Male Mojstrovke se odpre pogled na sosednjo Veliko Mojstrovko in na slovenski kristal, na Jalovec.

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15
EUR

Gorenjski Glas

Lekcija iz kurologije

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Že kar dolgo nisem bila pri Sandri. Polmrak v njenem studiu, nevlažen hlad, precej boljše kot kopanje v mlakuži ali posedanje v klimatiziranem lokalu. Seveda nanes beseda tudi na njene prijateljice kokoške in Srečka, ki je intelektualec med petlini. Ima dobresedno viteške navade. Je pozoren, pazi, da vsaka dobi svoj obrok, počaka, da najprej poje kokodajoče ženstvo in potem šele kavne v svoj del. Črva jim prinese kot plen in čaka na hvaležni kokodak. Od tistih, ki sem jih poznala, je pri hiši le še Kleopatra in jo grem pogledat v kurnik. Kurnik si vedno predstavljamo kot nekaj temačnega in stisnjenega. Srečko vlada v svetlem prostoru s pobeljenimi stenami

in posebnim vodnjakom. Kadar počiva, si lahko njegove koko-konkubine ogledujejo svojo lepoto v ogledalu pod budnim očesom Picassove reprodukcije. A po veliki noči je ta kurji svet skrenil s tira, se smeje Sandra. Najprej je bilo preveč jajc, po sedem na dan, kar je čudež, precej več kot običajna štiri, potem pa jajc ni bilo več, ne v gnezdu ne v živi meji, nikjer. Kure so bile kot zblojene. In ker ne poznam nobenega psihiatra za kokodajse, sem bila že na tem, da se jim odpovem. Potem pa so se na lepem v kurniku spet zableščala jajca. Medtem se je Kleopatra veličastno dvignila in odšla na sprehod. Domov prišla vsa nasmejana in z dvodnevni pridelkom

kurje palače. Čez sveže gares ni!

Okroška (izgovor: akróška)

Za 6 oseb: 1,5 l kefirja, 400 g kuhanega mesa ali lahke salame, 6 srednje velikih krompirjev, 3 trdo kuhana jajca, 6 trdih svežih kumaric, 1 manjši hren, 6 mladih majhnih čebulic, 1 pest koprca, sol, poper

V originalnem receptu je namesto kefirja kvas, ruska pijača, ki je pri nas ni dobiti. Skuhamo jajca in krompir. Ohladimo in olupimo. Zrežemo na kocke, prav tako izbrano meso ali salamo. Če ne jemo mesa, povečamo količino zelenjave. Zelenjavo operemo. Kumaric ne lupimo, ampak jih zrežemo na kocke.

Če so kumare večje, pa jih olupimo, odstranimo semene, jih naribamo ter s sokom vred vmešamo v kefir. Čebulice in redkvice drobno narežemo. Količino hrena naribamo po okusu. Koprce sesekljamo. Nato pripravljene sestavine prelijemo s kefirjem, previdno premešamo, začini s koprcom, soljo in poprom. Damo za nekaj ur v hladilnik in ponudimo zelo hladno.

Malinov clafoutis

Za 4 osebe potrebujemo: 250 g malin, 2 žlici gozdne ali sivkinega medu, 4 jajca, 250 puste skute, 1 bio limeto, lupinico in sok, 120 g moke, tip 405, 1 žličko pecilnega praška, maslo za pekač, sladkorno moko za posip.

Maline odberemo in jih zmešamo z dvema žlicama in pol medu. Jajca ločimo. Beljake stepamo v zelo trd sneg in postopoma dodajamo 60 g sladkorja. Rumenjake vmešamo s skuto, dodamo naribano lupinico in sok limete. Moko in pecilni prašek skupaj presejemo in po žlicah dodajamo skutni zmesi. Previdno vmešamo sneg. Namastimo pekač in ga napolnimo s testom. Medene maline posujemo po testu in počakamo, da se posedejo. V pečici, ogreti na 180 °C, pečemo 30–35 minut. Če začne testo preveč rjaveti, ga prekrijemo s folijo.

Postrežemo toplo. Preden damo clafoutis na mizo, ga potresemo s sladkorno moko. Pa dober tek!

Ste za vroče?

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Nekateri so za vroče. Tak je naslov filma, ki velja med poznavalci za najboljšo komedijo vseh časov. V izvorniku: *Some like it hot*, 1959, režija Billy Wilder. Joe (Tony Curtis) in Jerry (Jack Lemmon) sta glasbenika, ki sta v Chicagu priča mafijškemu pokolu. V begu pred zasledovalci storita vse mogoče, da bi se rešila. Preoblečeta se v ženski, se predstavljata kot Josephine in Daphne, na vlaku za Miami se pridružita ženskemu ansamblu in se oba vroče zaljubita v usodno Marilyn Monroe. Svoje doda še milijonar Osgood (Joe E. Brown), ki se zaljubi v Jerryja. V zadnjemu prizoru v filmu se Osgood želi poročiti z Daphne (Jerry), slednji pa se skuša temu na vsak način izogniti ... Vroči zapleti, a to pot si od filma

sposodimo le naslov. Vročina, za katero nam gre, je tista, ki jo povzroča visoka zunanja temperatura. Poletna vročina.

In kaj je z njo narobe? Nič. Pasji dnevi so tu – kdaj pa bo vroče, če ne zdaj! Sicer pa – vsaj na gorenjskem podeželju – ta vročina sploh ni tak problem. V dolinah pod gorami se zrak ponoči prav prijetno ohladi, komur je to premalo, ima na voljo še kar nekaj čistih vodotokov in jezer, da se v njih ohladi. V mestih je to malo težje, zato pa več lokalov s hladnimi pijačami in družbo. Najbolj vroči del leta ima še eno dobro stran – da prav v tem času popusti vročina v politiki in posledično tudi v medijih, pa v službi in še kje. Tisti, ki skozi vse leto skrbijo, da je tudi v najhujši zimi dovolj vroče, odidejo na (ne)zasluženi in dobro plačani dopust in nam tako nehote omogočijo, da si oči in ušesa malo spočijejo in da jih lahko namenimo še za kaj drugega.

Poletje bi lahko bilo tudi čas za več ljubezni. Ta pa je vroča že sama po sebi. In prav v tem je nevarnost. Če se visoka temperatura ozračja sešteje ali celo pomnoži s povišanim utripom srca in vročo krvjo, lahko pride do nepredvidljivih in nevarnih zapletov. Zato kaže tudi v teh rečeh ravnati previdno. Če je mogoče, seveda, ljubezen v raznih oblikah pač ni nekaj preudarnega. Naši predniki naj bi se v tem času ravnali po temle navodilu: »Julij in avgust, vino pij in babe pust!« Tega pregovora še zdaj nekako

ne razumem. Zakaj vino ja, babe pa ne!? Da ne bi uživali obojega hkrati? Tudi vino ogreje in če telesno temperaturo sredi vročega dne ali noči dvigne še seksualna aktivnost, je situacija res že blizu infarktne. Vsaj dve možnosti imamo: da se držimo starega reka in lepo počivamo, pa malo popijemo; ali pa staro navodilo vsaj po malem in preudarno kršimo. Če vročinske preizkušnje vzdrži množica kolesarjev, ki se te dni podi po naših gorskih cestah, bi jih morali tudi zapečkarji.

In ne nazadnje: v teh vročih dneh so lahko Gorenjcem za zgled Primorci. Pri njih je tako, da poleti zgodaj vstajajo in postorijo, kar je treba. Dopoldne vsi nekam izginejo, zaprejo vsa polkna, njihove hiše so od zunaj kot izumrle. Pod večer se spet pojavijo in živahno delujejo še pozno v noč. Dan si torej organizirajo drugače. Delo in počitek – oboje v dveh obdobjih, dnevnem in nočnem. Mogoče bi kazalo tudi aktivnosti, povezane z vinom in ženskami, prilagoditi temu razporedu: da bi se vinu posvečali zvečer, ženam pa opoldne, za okni, ki so že itak zagnjena

Sicer pa bo še najbolje, da v pasjih dneh – od 23. julija do 23. avgusta – z ničimer ne pretiravamo. Vsakega po malo, predvsem pa več počitka. Še prehitro bo spet čas, ko bo vsega preveč. Sam bi dan razporedil takole: zjutraj delo, čez dan branje, zvečer pa rekreacija v vseh mogočih oblikah. Ako bog da. Vročina bo pa tako ali tako popustila.

Vaš razgled

Pred visokimi poletnimi temperaturami lahko pobegnemo tudi v gore. Če gremo na pot dovolj zgodaj in če je ta senčna, nam ne bo hudega in kmalu bomo dosegli magično mejo tisočih metrov nadmorske višine. Če tam še ne bo hladneje, pa naj nas tolaži vsaj prepričanje, da nad tisoč metri ni več greha. D. Ž. / Foto: Gorazd Kavčič

Poletna vročina je morda za mnoge že moteča, kot kaže pa je naravnost idealna za lokvanje. Fotograf Gorazd Kavčič je naletel na čudovit prizor na Brdu, kjer se na enem izmed tamkajšnjih okrasnih ribnikov bohotijo v vsej svoji veličini. Cvetovi tisočeri barvnih odtenkov vabijo vse romantične duše, da vsaj za kratek čas zapustijo urbani vrvež in se prepustijo naravnim lepotam – klimatske naprave ne bodo pogrešali. S. L.

Sedmi člen je še vedno naša pravica

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Čeprav sem na začetku sedemdesetih let hodil še v osnovno šolo, se zelo dobro spominjam gesla »Člen 7 – Naša pravica«. Naši mediji so ga ponavljali iz dneva v dan, namenjen pa je bil podpori Koroškim Slovincem v Avstriji, ki so bili tedaj žrtev koroških nacionalistov. Ti so ponoči na avstrijskem Koroškem odstranjevali dvojezične napise. Posnetki, ki še vedno obstajajo, niso prijetni. Avtomobilske kolone so se v zavetju noči ob glasnem hupanju valile od ene do druge slovenske vasi, za njimi pa so ostajali izravnani napisi. Leta 2006 sta jih v dokumentarcu z dvojezičnim naslovom

»Artikel 7 – Unser Recht/Člen 7 – Naša pravica« uporabila umetnostna zgodovinarica Eva Simmler in režiser Thomas Korschil. Film o položaju slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem je nastal v koprodukciji RTV Slovenija in avstrijske državne televizije ORF. Najprej so ga v najbolj gledanem terminu predvajali na naši televiziji. Čeprav je ob istem času na drugem kanalu potekal prenos nogometne tekme, so izmerili 14-odstotni delež gledanosti in ocenili, da si ga je ogledalo okoli 90 tisoč gledalcev. Avstrijci so ga premierno pokazali na graškem filmskem festivalu, nato pa še na festivalih

v Linzu in Freistadtu, v Sloveniji pa na festivalih v Izoli ter Mariboru. Predvajali so ga celo v dunajskih kinematografih, zataknilo pa se je, ko bi ga morali predvajati še na televiziji ORF. Že tako je bilo najprej njegovo predvajanje predvideno v času, ko je gledanost najslabša, na koncu pa se je vodstvo avstrijske televizije odločilo, da ga umakne s sporeda. Kot vzrok za to odločitev so navedli njegovo neobjektivnost.

Zgodbo o tem filmu je potrebno obnoviti v luči civilnodružbene pobude 122 ugle dni podpisnikov, na čelu s Francetom Bučarjem in Ivanom Kristanom, ki so maja v državni zbor vložili poziv

za notifikacijo nasledstva avstrijske državne pogodbe iz leta 1955. Avtorji pobude pravijo, da je akt potreben z državnopravnega vidika, saj bo šele s tem uresničena ustavna listina o slovenski samostojnosti in neodvisnosti, Slovenija pa bo v odnosu do Avstrije postala suverena.

Toda naša politika je na tej točki že dolga leta izredno previdna, saj se očitno boji avstrijskih zamer. Še najbolj ostri so v Združeni levici, kjer so med drugim o tem zapisali: »Z razpadom Jugoslavije bi bilo normalno, da vlogo skrbnika za izvajanje 7. člena pogodbe prevzame Slovenija. Svoj hlapčevski odnos do zahodnih demokratičnih držav, ki

ga javno demonstrira s poslušnim izvajanjem ukazov neoliberalnega kapitala v preobleki bruseljskih zahtev, kaže tudi v tem primeru. Da se ne bi zamerili! Vloga države je, da prevzame odgovornost in zaščiti naše manjšine v Avstriji, in ne le da leporeči in kleči pred tujino.«

Slovincem se pozna, da v zgodovini dolgo nismo imeli svoje države. Še posebej pa to, da smo bili nekoč pod Avstro-Ogrsko. Zanimivo pri tem pa je, da smo zelo poslušni do Avstrije in manj do Madžarske. Verjetno predvsem zato, ker pri slednjih ni bilo kontinuitete kapitalizem, ki nam je zdaj postal taka svetinja.

POPLAVA KUHARSKIH ODDAJ

Čprav je poletje v polnem razmahu, bo jesen tu, kot bi mignil, televiziji pa že napovedujejo nova dejanja preverjenih resničnostnih šovov in pa tudi kakšno novo televizijsko oddajo. Teh je največ na temo kulinarike.

Alenka Brun

Tako se na male zaslone POP TV-ja vrača resnični kuharski šov *Gostilna* išče šefa, ki pa se bo tokrat snemal na drugi lokaciji, novi voditelj *Gostilne* bo Boštjan Romih, kuharski šef Bine Volčič pa ostaja.

V bistvu je omenjeni šov v slovenskem prostoru dosegel, da se je vrednost kuharskega oziroma gostinskih poklicev nasploh zvišala. Kuharske knjige, ki so nastale po receptih iz šova, so postale ene bolj priljubljenih knjig, najbolj iznajdljivi in prodorni tekmovalci pa so svojo prepoznavnost znali unovčiti: eni so danes šefi kuhinj, drugi imajo svoje blagovne znamke, tretji svoje gostilne. Pa tudi nagrada v šovu ni ravno zanemarljiva, saj ponuja

Ena večjih sprememb v *Gostilni* je zagotovo lokacija: tokrat se bo šov odvijal v Ljubljani. / Foto: arhiv POP TV

najvišjo vsoto v zgodovini resničnostnih šovov: sto tisoč evrov. Prijave za jesensko resničnost sprejemajo do konca meseca julija.

Gostilna se seli v Ljubljano

In kaj meni o *Gostilni* Boštjan Romih? »Vodenje šova *Gostilna* išče šefa je nova stopnička v mojem televizijskem delu. Z veseljem sem sprejel ponudbo, saj gre za izredno priljubljen šov, v katerem imam priložnost, da pokažem nov voditeljski obraz. Dejstvo je tudi, da me svet okusov in vonjav zelo zanima, kulinarčno sem solidno podkovan, zato nestrpnost čakam nove nore Binetove kreacije (smeh).« Bine Volčič pa takole komentira novega voditelja: »Moje delo v šovu je skoncentrirano na delo v gostilni.

S tekmovalci dihamo skupaj od prvega do zadnjega dne. Čisto drugače pa je v studijskih oddajah, kjer je včasih prav zanimivo pogledati dogajanje z druge perspektive. Boštjan se mi zdi super za vodenje oddaje takšnega tipa, kot je *Gostilna* išče šefa. Poznam ga tudi kot člana mednarodnega kulinarčnega združenja *Chaîne des Rôtisseurs* in z ženo sta redna gosta na kulinarčnih večerih. Zato sem prepričan, da bo v kuharskih vodah odlično splaval.«

Seveda nova *Gostilna* išče šefa, obljudlja spremembe, vendar največji smo zagotovo že omenili: voditelja in lokacijo, saj se bo nova gostilna snemala v slovenski prestolnici, v BTC-ju, nasproti Koloseja. »Polni pričakovanj z veseljem razkrivamo, da bo najbolj priljubljeno lokacijo v Ljubljani popestrila najbolj

popularna *Gostilna* v Sloveniji. Veliko nam pomeni, da bo nova lokacija ljudem bolj dostopna. *Gostilna* se bo jeseni namreč še bolj približala gostom, željnim novih kulinarčnih doživetij, ki bodo prvič dobili priložnost vplivati na potek tekmovanja. Nova lokacija omogoča še večje možnosti za atraktivne izzive in pompozne dogodke,« pove kreativni direktor produkcije Donald Rose.

Kdo je Tereza Poljanič?

Sicer hči Barbre Drnač, drugače pa strokovnjakinja za zdravo prehrano, certificirana presno-veganska kuharica, ki je diplomirala v Los Angelesu na šoli *Matthew Kenney Culinary*, in avtorica bloga *Teresamisu*. Na vprašanje, ali je presnojedka, veganka ali vegetarijanka odgovarja: »Sem oseba, ki je.

Valentino in Luka Novaka bomo spremljali na *Planet TV*. / Foto: arhiv Planet TV

Moja hrana je strastna in slastna, hranljiva in domišljajska, vedno zdrava, brez pretiranega navora ali stresa. Sem človek, ki nikoli ne šteje kalorij, saj s tem, ko si sestavim jedilnik polnovrednih živil, postavim svoje telo v odlično ravnovesje.«

Pred dobrim letom je prodala svoje čevlje z visokimi petami, spakirala ponve in pekače, objela prijatelje in si kupila enosmerno vozovnico za Novo Zelandijo. Sedaj v Aucklandu snema svojo kuharsko oddajo *Zdravo, Tereza!* zokusnimi, zdravimi in preprostimi recepti, ki jo boste lahko jeseni spremljali na POP TV.

Njena filozofija je torej preprosta: jedilnik je vedno sestavljen iz polnovrednih, svežih sezonskih sestavin, ki v telesu zbudijo poziti-

Oddaja pa vam bo približala tudi Novo Zelandijo, njeno njeno kulinarčno kulturo, ki je v mnogih pogledih zelo podobna slovenski.

Vračata se Valentina in Luka

Vendar tokrat ju bomo lahko spremljali na *Planet TV*. Že konec avgusta namreč prihaja nova kuharska oddaja *Planet kuha*, ki bo na sporedu v sklopu informativne oddaje *Planet Danes*. Kulinarčna ustvarjalca Valentina in Luka Novak bosta gledalcem recepte predstavila na preprost in uporaben način.

»Ponovni izziv kuharije je v zraku – tema Expo 2015 je hrana, družabna omrežja so je polna, hrana se dogaja – danes o hrani želimo izvedeti več: kaj, zakaj, od

Tereza Poljanič vam bo jeseni predstavila Novo Zelandijo in zdrave ter preproste recepte. / Foto: arhiv POP TV

tivno energijo in pričarajo nasmeh na obraz. Kuhinja je zanjo igralnica, v kateri lahko preživi dan in noč. Je najsrečnejše dekle, ko lahko ustvarja okusne zdrave jedi in jih deli z drugimi. Pokazala vam bo, kako ostati na zdravi prehranski poti, ne glede na to, kako stresno in zasedeno je vaše življenje.

ko, kako? Trudila se bova, da vsaj na del teh vprašanj ponudiva odgovore, raziščeva zgodbo živil, poiščeva kulturni kontekst in ga pokaževa v receptu – natančno, domače in uporabno,« je na kratko predstavila oddajo Valentina, ki dodaja, da na takšen informativni način kuharske oddaje še ni bilo.

Boštjana Romiha bomo jeseni spremljali v voditeljski vlogi v šovu *Gostilna* išče šefa. / Foto: arhiv POP TV

KRIŽEM KRAŽEM

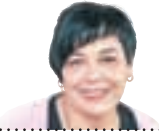
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Pri financah boste občutili tako varnost, kot že dolgo ne. Zopet boste na višku razmišljanja in domišljija vas popelje do popolne rešitve. V krogu prijateljev se boste ugriznili v jezik, saj ne bo potrebe, da slišijo vaše misli.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Na čustvenem področju se boste morali bolj potruditi za dosego svojega cilja. Vprašajte se, koliko vam ta oseba pomeni, in dobili boste vse odgovore, ki jih iščete. Pri denarju bodite previdni, da vas ne zavede nepremišljen nakup.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Našli boste srečo, za katero ste že mislili, da ne obstaja več, no vsaj za vas ne. Na trdnih temeljih boste začeli graditi jutrišnji dan in to brez obtoževanj in slabe vesti za karkoli. Sreča je tokrat v vaših rokah. Ne spreglejte je.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Na vidiku imate zelo dobro priložnost za naknadni zaslužek. Dopust bo zaradi tega veliko prijetnejši, kot ste sprva mislili. V ljubezni bo prišlo vaših pet minut in glejte, da ne boste ponovili svojih starih napak. Vse je za nekaj dobro.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Ne bojujte se proti spremembam. Prišel je vaš čas. Sprejmite nov način razmišljanja, s tem pa bodo tudi odločitve drugačne, kot so bile do sedaj. Zaupali boste zunanjim vplivom, vodili vas bodo točno tja, kjer tudi morate biti.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Bodite brez skrbi. Odločitev, ki ste jo pred kratkim sprejeli, je prava in usmerila vas bo na pravo pot. Pot uspeha in zadovoljstva. Manjše prepire in nesoglasja v družinskem krogu boste rešili na miren način, kar bo dobro za vse.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Radi bi prehiteli čas in včasih še sami sebe. V tem tednu raje še malo počivajte in se predajte razvajanju z ljubljeno osebo. V okviru družine se boste odpravili na daljšo pot in prijetno vzdušje vam ne uide. Četrtek bo vaš dober dan.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Že vnaprej vas bo začelo skrbeti, da si boste nakopali finančne težave. Proti koncu tedna boste prišli do zelo dobre priložnosti, tako da se vam bo trenutno slabo stanje spremenilo v zelo dobro. Pri čustvih boste izgubili ravnotežje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
V tednu, ki prihaja, vas bo mučila neustavljiva radovednost. Nenehno boste poskušali kaj novega. Presenečenja, ki sledijo, so velika in prijetna. Na čustvenem področju se vam odpirajo nove poti, za kar pa je tudi že skrajni čas.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Ste in še boste v obdobju, ki vam bo precej spremenilo življenjski standard. Sprejemali boste izzive, za katere bi še pred časom rekli, da niso za vas. Glejte le, da z delom ne boste pretiravali, saj so posledice lahko težke za vas in vaše bližnje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Vsake toliko časa se vas bo polotila jeza in šele proti koncu tedna pade odločitev o dopustu in zasluženem počitku. Strah pri financah bo odveč, pa tudi nekdo, od katerega ne pričakujete, vam bo priskočil na pomoč. Na dobre stvari je vredno počakati.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Ker ne boste zaupali drugim, boste s tem sami sebi zelo škodovali in s tem dobili nezaupanje tudi do sebe. Pred vami je veliko dela, zato se resno vzemite v roke in začnite delati na sebi, na osebni rasti. Za dopust bo dovolj časa.

MORSKO UPANJE

Nada je žensko ime, v hrvaškem jeziku pomeni tudi upanje, v eni bolj znanih marin v hrvaškem Biogradu na Moru, priljubljeni predvsem pri slovenskih morjeplovcih, pa je zasidrana petintridesetmetrska Nada, ki bi lahko, če bi znala govoriti, pripovedovala o številnih ladijskih dogodivščinah.

Alenka Brun

Biograd na Moru je blizu ljubiteljem jadrnanja, saj se veliko jadralskih poti začne prav v tamkajšnji marini Kornati. Gre pač za točko, od koder lahko raziskujete večino naše sosedice z morske perspektive. In v marini z nekaj sreče naletite tudi na Nado, ki jo lahko spremenijo v plavajočo sejno sobo, poročno dvorano, namenjena je zabavam, romantičnim večerjam v času sončnega zahoda.

Preden pa so Nadi spremenili namembnost – več o tem je sicer povedal vodič, ki me je tako zasul z informacijami, da upam, da sem si prav zapomnila – je bila zgrajena za vojaške namene, nazadnje pa parkirana v eni izmed marin bivših jugoslovanskih držav. Ili-rija, ena večjih hrvaških turističnih družb, katere ime v Biogradu srečamo praktično na vsakem koraku, se je odločila, da iz stare ladje naredi luksuzno barkačo, konferenčni plavajoči center v dveh nadstropjih, ki sprejme do sto osemdeset ljudi, velik poudarek

Še zadnje fotografiranje pred vstopom v znamenito mestno katedralo v Zadru, kjer se poroke ob sončnih sobotah vrstijo ena za drugo. / Foto: A. B.

dajejo tudi kulinariki oziroma dalmatinskim okusom. Dejstvo je, da je verjetno plovba z Nado bolj zanimiva bogatim, tujim turistom ali pa ljudem, ki iščejo nekaj drugačnega z več udobja in so to pripravljene tudi plačati.

Ker sem imela priložnost pluti z Nado iz Biograda do Zadra v soboto, sem si sicer ogledala mesto, a pozornost sta pritegnili kopica turistov, ki se izkrcajo iz ravno prispele

križarke in številne poroke, ko pred glavno katedralo v mestu pari čakajo na svoj obred malodane v vrsti. Tipična hrvaška poroka pa v teh krajih seveda ne mine brez glasbene spremljave, bučnih svatov in hrvaškega ponosa – zastave na začetku same poročne povorke.

Za piko na i je osebje ladijske kuhinje na poti nazaj v domačo marino postreglo z okusno dalmatinsko rožato,

pravzaprav dalmatinsko crème brûlée, kot se je izrazila hrvaška potnica, ki je sedela poleg mene. Vendar razlage ni nadaljevala, saj jo je tako rekoč katapultiralo na palubo ladje, kjer se je odvijal eden lepših večernih pogledov na zahajajoče sonce, ki nekje v oddaljeni deželi pade v morje ... In kot pravi Nadina posadka: en večer ni enak drugemu, vedno sonce pade v morje malo drugače.

Nada v večernih urah / Foto: A. B.

Dalmatinska rožata / Foto: A. B.

LAŽJI SUDOKU

7	1			3	2		6	
4	9		6			3	5	1
	5		9					
5			1		3	4	8	
9				7				3
	8	1	2		6			5
					1		3	
1	6	7			8		4	9
	3		4	6			2	

Rešitev:

4	2	1	6	9	7	5	3	8
6	7	9	8	2	5	1	4	3
8	5	1	9	7	2	3	6	4
5	3	8	1	4	6	9	7	2
2	9	7	6	1	3	5	8	4
8	2	7	1	6	5	9	3	4
1	5	4	9	8	2	7	6	3
3	6	2	4	5	1	8	9	7
9	8	3	7	5	1	2	4	6

TEŽJI SUDOKU

7	9			5				4
		6		9		3		
		4	7		6	5		
1			8	6	3			2
5			2	7	4			9
		7	1		5	6		
		3		4		7		
	2			8				1

Rešitev:

4	1	8	2	9	9	5	2	7
5	8	2	7	6	1	9		
7	2	9	5	1	7	8	6	3
6	3	1	7	2	8	9	5	
2	9	6	1	5	2	7	9	4
3	5	7	9	8	6	4	1	2
8	2	7	1	6	5	9	3	4
9	7	5	1	8	2	4	6	3
1	6	4	9	3	5	1	7	8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	UTRJNI PAS OB CESTI	GRŠKI DEMON MAŠCE- VANJA	MUSLI- MANŠKI SODNIK	GROBO DOMAČE SUKNO	PRETEP	STANE SEVER	USTANO- VITELJ SAMOSTANA V BIZANCU	RIMSKA BOGINJA JEZE	SRH	ANDRAŽ VEHOVAR	KOŠ ZA LISTJE	FINSKO JEZERO, ENARE	POPOLNA ZMAGA PRI TAROKU
ZALIV V HRVAŠKEM PRIMORJU				10								7	
IZDELKI IZ ALABA- STRA													
PREDUJEM			21			PISATELJ FLEMING				IGRALEC MINEO			
GRŠKA CRKA				POGRINJEK		RIMSKA LJUBLJANA				RAHEL VETRC			
IRENA TRATNIK		4	SLABA NAMERA	OKRAS NA ANTICNIH STEBRIH	VELIKA IZU- MRLA PTICA	HRV. PEVEC (GORAN)			SOKRATOV TOŽNIK			13	
PETERO- GLAŠNO SOZVOČJE									3,14			STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM	UDELEŽE- NEC ALKE
GOROVJE V MJANMARU						17	LUNINO ŠTEVILO		1				
GORENJSKI GLAS	IZDELO- VALEC SKODEL	OBMEJNA VOJAŠNICA	RIBJA LUSKA							GRŠKA PESNICA	ROBERT LOGGIA		19
NAŠ SLIKAR (FRANCE)													
NAŠ IGRALEC (JERNEJ)								VELIKA SKUPINA LJUDI					
NADLEŽNA ZUŽELKA	9			BOROVA KISLINA	HOLMIJ	NAMIZNO PREGRIN- JALO		NESTRO- KOVNJAK	REKA V SRBIJI			18	
DOMINIČ KOZARIČ			RAZPOKA (ST. IZRAZ)										
DELAVEC V LIVARNI			SLOV. BOG PASTIRJEV					POTOMCI EDOMA	SLADKO TROPSKO SADJE				KOŽNA BOLEZEN
SREDSTVO ZA ANE- STEZJO			3						POLT				KOLT. REVOLVER
LESEN PLUG							STOTINA KILOGRAMA					2	
GORENJSKI GLAS	GLAVNO MESTO TURČIJE	GLASBENIK JOHN	NAJVIŠJI GRŠKI BOG					DEBELA PALICA	LADJA ZA PREVOZ VOZIL	GR. MEST- NI TRG			
SPLOŠNO NAČELO							MESTO V SLOVENIJI NAŠ DIRIGENT (ANTON)						
NIKO ROBAVS			TIRAN							REKA V ŠVICI			
KOSMATA ODEJA			CEDILKA, SEDILNIK							LATINSKA NIKALNICA			ZAC EFRON
VITAMIN B1				PRAMERA					NAŠ ALPINIST (ROMAN) DEL SKELETA				KAJŽAR
KAVBOJ- SKA PRIRE- DITEV				5		ZVIJAČA							DEKOR
POKRAJINA V SAVDSKI ARABJI						100				MOTOCIKEL	IGRALEC VOIGHT	15	NATRIJ
AKARIJA ZA AKSIOM ALASTOR KTITOR SASOLIT	REKA V TURČIJI, ARAS	IGRA NA SREČO	JUŽNI SOSED								REKA V SIBIRIJI		
FINSKI SMUČARSKI SKAKALEC (JANNE)		12											FRNIKOLA
ROBERT REDFORD			GRŠKI BOG VOJNE			20		PRIMOR- SKO VINO					14
STARO- RIMSKI POZDRAV			EPOHA					RT V JUŽNI ŠPANIJI					SILICIJ
REČNA RIBA, KORESELJ					BESEDA BREZ NAGLASA ANGELINA JOLIE								ZMAGO RAVBAR
ZUNANJI HLEV ZA ŽIVINO									11	NAŠA REKA			

Gorenjska moj planet

Pretecimo ga!

Vabljeni na sproščene športno rekreativne dogodke na Gorenjskem!

Gorenjska je s svojo lepoto in razgibanostjo ena najbolj privlačnih pokrajin na svetu in nudi številne možnosti rekreacije, tudi teka. Gorenjska mesta, vasi, jezera, hribi, doline ... prebivalcev in obiskovalcev ne puščajo ravnodušnih, ampak nas vedno znova navdušujejo in nas vabijo v ta čudoviti svet, v različne koticke našega malega planeta. Vabimo vas, da ga skupaj pretečemo na tekaških prireditvah v okviru povezave »Gorenjska, moj planet«!

- Pomladni tek · Jesenice · 21. marec
- Tek po ulicah Tržiča · Tržič · 11. april
- Radolška 10ka · Radovljica · 24 junij
- Tek štirih srčnih mož · Bohinj · 8. avgust
- Mali blejski maraton · Bled · 30. avgust
- Veronikin tek · Kamnik · 10. oktober
- Miklavžev tek · Snovnik · 5. december

Tek štirih srčnih mož, Bohinj

SOBOTA, 8. AVGUST 2015, ob 10.00

NEDELJA, 30. AVGUST 2015, ob 10.00

(start otroškega Zakijevega teka ob 9.30)

Pretecimo Bled z Romanom Kejžarjem, tekaški dan, Bled, 2. avgust

Spremljajte nas na www.gorenjska-mojplanet.si

1. nagrada: povratna vozovnica za ladjo Bohinj za 2 osebi, 2. nagrada: obisk Korit Mostnice za 2 osebi, 3. nagrada: majica Tek štirih srčnih mož
Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 5. avgusta 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21

DRUŽABNA KRONIKA

S PREŠERNOM SKOZI KRANJ

Prešernova sestra Katra ni bila nič kaj navdušena, ko so Franceta pred njegovo hišo v centru Kranja obiskali prijatelji, da mu sporočijo dobro novico. S seboj so pripeljali celo njegovo Julijo, a kaj več besedi okoli druženja Katri najprej res ni bilo vseč ...

Alenka Brun

France Prešeren je 22. julija 1846 z Dunaja prejel dve novici: v Kranju bo končno lahko odprl samostojno advokaturu, dovolili pa so mu tudi tisk Poezij, a brez Zdravljice. Menda naj bi mu pa sploh prepovedali tiskanje tretje kitice, kar smo gledalci izvedeli na licu mesta – v sredo popoldne pred Prešernovo hišo v starem Kranju. A Prešeren se je v sodobni igralski različici kar malo poživžgal na mnenje veljakov tam na Dunaju.

Predstava se je tokrat začela tako, da je Prešerna z dobro novico presenetil tiskar Jožef Blaznik s svojim pomočnikom in pisarko, z okna obiska ni bila vesela Katra, oglasila pa se je tudi Francetova ljubezen Julija. Zgodba se je nadaljevala v dvoranici BB Teatra v Kranju, ki so jo posebej za to priložnost spremenili v tiskarno.

S Prešernom skozi Kranj je ideja Bojana Beštra, nastopili pa so že omenjeni Bojan Bešter, Katja Kutnjak, Sanda Mladenovič, Boris Jalovec, Žiga Ažman in Sandra Šimunič. Projekt sta podprla tudi Mestna občina Kranj in Gorenjski muzej.

Zakaj se Beštru pravzaprav zdi, da je 22. julij pomemben datum? »Takrat je Prešeren dobil dovoljenje za svojo advokaturu. Lahko bi ga poslali tudi v Postojno, pa Kranj ne bi poznal Prešerna. Prav tako pa so mu dovolili tisk Poezij. Naslov dogodka je pravzaprav Če bi se srečali ... in tako bomo vsako leto s rečali znane Slovence, povezane s Prešernom. Letos je novico Francetu prinesel tiskar Jožef Blaznik iz Ljubljane, ki je natisnil prve Poezije. Prišli so še njegov pomočnik in pisarka, pri Francetu doma je bila Katra, pa tudi Julija ga je obiskala,« pove. In ker ga

Kranjčani že vrsto let srečujejo v vlogi znanega poeta: »Ravno to me zanima: kakšen človek je bil. Upam, da mi uspeva predstaviti pravega, živega in čutečega Prešerna. Je pa tudi res, da bolj ko ga spoznavam, manj ga poznam. Res je bil zanimiva oseba.«

Konec tedna pa bo Kranjska noč gostila kopicu dogodkov, kjer bo poskrbljeno tudi za ljubitelje plesa. Severino spremljajo varovanci Anžeta Škrubeja, Maraayo pa člani studia Jay Dance oziroma Kaos, ki redno sodelujejo še s Tanjo Žagar, tokrat pa jih boste lahko spremljali na odru Kranjske noči.

Francetova sestra Katra najprej ni bila navdušena nad obiskom. / Foto: A. B.

Prešerna je tokrat tiskar Blaznik razveselil z dobro novico. Prišla je tudi Julija (skrajno desno). / Foto: A. B.

France Prešeren je prejel tudi novico, da lahko tiska Poezije. / Foto: A. B.

Tokrat so gledalci lahko tisk spremljali v živo. / Foto: A. B.

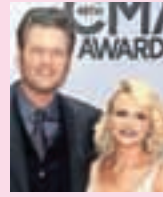
S Prešernom se je skozi Kranj in čas sprehodila tudi Alenka Bole Vrabec. Tokrat kot gledalka. / Foto: A. B.

Maraayo pri nastopih spremlja plesni Kaos: Jakob Horvat, Laura Udovič, Jernej Šerjak, Marjeta in Marjan Duhani. / Foto: A. B.

VRTIMO GLOBUS

Miranda in Blake gresta narazen

Po štirih letih zakona se ločujeta zveznika kantri glasbe **Miranda Lambert (31)** in **Blake Shelton (39)**. Kot poročajo tuji mediji, sta se pevca razšla zaradi pomanjkanja časa. Žalostno novico sta potrdila za javnost ter prosila za zasebnost v težkih trenutkih. Par je bil skupaj deset let, otrok nimata, večkrat pa so se pojavljale govornice o njuni nezvestobi.

Bill Cosby zanika zlorabljanje

Bill Cosby (78) trdi, da nikoli ni omamljal žensk ali imel z njimi spolnih odnosov brez njihove privolitve. Ena izmed njegovih žrtev je Andrea Constand. Cosby je na sodišču obtožbe zanikal. »Nikoli se mi ni zdelo, da ji je težko. Ko je odhajala, je bila vedno nasmejana. Ko mi je povedala, da je vse razložila svoji mami, sem ji rekel, naj ji raje pove, koliko orgasmov je doživela z mano,« je izjavil igralec, ki je takrat še študentki v zameno za molk plačal šolnino.

Poslovil se je Theodore Bikel

Umrl je z oskarjem in tonyjem nagradjeni karakterni igralec in glasbenik **Theodore Bikel**, ki je blestel v tisočerihih ponovitvah broadwajske predstave Goslač na strehi. Star je bil 91 let. V svoji bogati karieri, ki je zajemala oder, film in televizijo, je zaigral še v odrski predstavi Moje pesmi, moje sanje ter filmih Moulin Rouge, Afriška kraljica in My Fair Lady. Na televiziji je nastopil v serijah Cona somraka in Mala hišica v preriji.

Taylor 'ukradla' kar devet nominacij

Sedaj lahko zagotovo rečemo, da je leto 2015 leto **Taylor Swift (25)**. Poleg tega, da je sveže zaljubljena in je za njo uspešna svetovna turneja, je pevka nominirana za devet MTV Music Awards nominacij, med drugimi v kategoriji za najboljši ženski videospot in video leta. S šestimi nominacijami ji sledi njen dober prijatelj Ed Sheeran.

Ena iz Škofje Loke, druga iz Šentvida. Simona in Ana sta na Blejskih dnevih mimoidočim predstavili Jezerškov šmorn in poletno ričoto, ki sta jo stregli tudi s kranjsko klobaso. / Foto: A. B.

Knjiga poletja je Ogenj, rit in kače

Poletje je čas, ko si lahko po napornem šolskem letu ali službi končno vzamemo nekaj časa in preberemo dobro knjigo, za katero med letom ni bilo časa.

KLAVDIJA RUPAR

Škofja Loka – V knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki se s poletjem umik prestavi na poletnega, knjižnico pa po besedah knjižničarke Tine Oman običeje predvsem več tistih ljudi, ki med letom za branje nimajo časa. »Ljudje si izposojajo predvsem lahke žanre, kriminalke, romane, športne biografije, peščica pa si vzame tudi kakšno težjo knjigo, za katero med letom nimajo časa. Najbolj brana knjiga letošnjega poletja in tudi leta pa je Ogenj, rit in kače avtorice Milene Miklavčič.« Najbolj klasično vprašanje, ki ga bralci zastavijo, je, če imajo kakšno dobro knjigo za na dopust, zanima pa jih tudi, ali jim lahko dvotedensko izposojajo knjige podaljšajo na tri tedne ali pa do vrnitve z dopusta. »Načeloma podaljševanje knjig ni problem, do težav pride, ko gre za knjigo, ki je rezervirana že kar nekaj tednov vnaprej, tukaj pa ne moremo pomagati, saj nimamo dovolj sredstev, da bi za poletje kupili več izvodov enake knjige,« pravi direktor Matjaž Eržen. Največja razlika v poletnem

Poletje na mladinskem oddelku škofjeloške knjižnice / Foto: Gorazd Kavčič

času je večje število dogodkov in prireditev, ki jih prirejajo predvsem na mladinskem oddelku, da bi pritegnili otroke in mladostnike. »Odkar se je mladinski oddelk preselil nad Namo, ljudje občasno potožijo, da to ni ravno prikladno, vendar pa se je zaradi večje izbire knjig obisk povečal,« še dodaja direktor.

Letošnje poletje so tako na mladinskem oddelku pripravili počitniški boljši sejem, na katerem lahko otroci prodajajo ali podarijo svoje stare stvari, ob torkih pa za

osnovnošolske otroke potekajo delavnice. »Na delavnica otroci delajo mozaike, slikajo na majice, prejšnjič so naredili tudi ribiško vas. Imamo pa tudi nekaj natečajev, kot je faceknjiga, ki poteka preko Facebooka, otroci pa iz svojih knjig gradijo knjižni stolp. Za malo starejše pa smo pripravili projekt Iz vagabundove malhe, kjer mladi s potovanjem po knjižnih policah pripravijo počitniški boljši sejem, na katerem lahko otroci prodajajo ali podarijo svoje stare stvari, ob torkih pa za

da otroci več berejo poleti, saj so police bolj prazne.

Tudi otroci se radi udeležujejo delavnic, saj se jim zdi, da s tem koristno preživljajo prosti čas. Tjaša Kmetec, ki gre v tretji razred, pravi, da je njegova najljubša knjiga Podobne veselja, v knjižnici pa se znajde predvsem takrat, ko doma nima nič za brati. Lenart Maček pa dodaja: »Največkrat grem v knjižnico poleti, ker se lahko družim z drugimi otroki in se imamo lepo. Najraje pa knjige berem zvečer.«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
Kopalni avtobus v **IZOLO**: 25. 7., 27. 7., 30. 7., 1. 8.; **GOLI OTOK**: 6. 9.; **MADŽARSKE TOPLICE**: 4.–8. 10.; **BANJA VRUČICA, Z OGLEDOM SARAJEVA**: 25. – 28. 10.; **MEDŽIGORJE**: 18.–20. 10.; **MORJE: DUGI OTOK** – več terminov, **MURTER**: od 30. 8. do 5. 9.. **AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

B.O. FEJST

Ribčev Laz – Tradicionalna otroška prireditve B.O. FEJST bo v nedeljo, 26. julija, ob 16. uri na prizorišču Pod skalco v Ribčevem Lazu. Zaplesali bodo Pastirčki KD Bohinj, predstavila se bosta Kajak Kanu klub Bohinj in Slovenska vojska, dobrodelno bo nastopil tudi Čarodej Toni, izkupiček njegovega nastopa bo namenjen akciji Srce Sloveniji, gledališče Kolenc bo nastopilo z Gusarji, Dežela zabave pa s predstavo Kosovirja na leteči žlici, ne bo manjkala nit poslikava obrazov.

Dan krompirja

Spodnji Brnik – Semenarna Ljubljana vabi na prireditev z naslovom Dan krompirja, ki se bo v petek, 24. julija, ob 8.30 začela na njivi kmetije Roberta Golca na Spodnjem Brniku. Predstavljeni bodo poskusi različnih sort krompirja priznanih evropskih dobaviteljev. Ob 8.30 bo predstavitev poskusa na polju, ob 9. uri predstavitev različnih sort krompirja s poudarkom na uporabnih prednostih in lastnostih, ob 10. uri bo predstavitev ponudbe za strniščno in pozno poletno setev, od 10.30 dalje pa druženje s pogostitvijo. Za strokovne nasvete bosta na voljo tudi svetovalec iz KGZ Kranj: Marija Kalan, specialistka za poljedelstvo, in Robert Golc, kmetijski svetovalec.

Kranska kuhna za Kranfest

Kranj – Glavni trg bo znova zasedla Kranska kuhna, ki bo tokrat še pestrejša, še okusnejša in še bolj raznolika; 25. julija od 10. ure dalje bodo vsi tam. Pridite še vi!

IZLETI

V Fieso

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kopalni izlet v Fieso pri Piranu, ki bo v torek, 11. avgusta, z odhodom avtobusa ob 7. uri izpred Globusa. Prijave z vplačili sprejemajo na društvu do zasedbe mest v avtobusu.

Kolesarjenje Kranj–Jezerko–Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Jezerko–Kranj, in sicer v torek, 28. julija, z odhodom ob 7. uri izpred društva. Zahtevnost je označena kot težka, vožnje bo devet ur. Če bo deževalo, bo izlet odpadel.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – KAC Kranj vabi jutri, v soboto, 25. julija, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo O osebnosti in ljubezni Ellen White. Pogovor bo povezoval Jani Grubelnik. Vstopnine ne bo.

OBVESTILA

Likovna kolonija

Gozd - Martuljek – Društvo likovnega ustvarjanja Ribnica v sodelovanju s Klubom oglarjev Slovenije vabi na likovno kolonijo, ki bo v soboto in nedeljo, 8. in 9. avgusta, potekala v okviru srečanja oglarjev Slovenije in oglarskih dni v Gozdu - Martuljku. Svojo udeležbo na delavnici potrdite do 31. julija na: 031 728 042 – Brane Žunič, 040 258 089 – Monika Žunič ali 041 657 560 – Jože Prah.

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

• **Družba Domplan, d. d.**, zagotavlja profesionalno in korektno posredovanje nepremičnin, ki ga izvajajo naši strokovni nepremičninski posredniki. V zadovoljstvo naših strank, opravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
• Aktualno ponudbo si lahko ogledate na naši spletni strani www.domplan.si ali na www.nepremicnine.net.

STANOVANJE – PRODAJO

Sp. Jezersko, 2-sobno stanovanje v pritličju večstanovajske hiše v izmeri 69,80 m², zgr. l. 1940. Stanovanje obsega bivalno kuhinjo, dnevni prostor, spalnico, kopalnico, ločen WC, hodnik. Ogrevanje je na trda goriva. Potrebno je obnove. V bližini je avtobusna postaja. ZK urejeno. Cena 40.000,00 EUR, El: F(150–210 kWh/m²a).

Kranj, Župančičeva ulica, 4-sobno v pritličju v izmeri 99,47 m², zgr. l. 1942, v celoti obnovljeno l. 2012 – tlaki, okna, vrata, instalacije, kopalnica z WC-jem. Stanovanje ima 75 m² uporabne površine, 2 kleti, balkona ni, lastna CK na olje, parkirni prostor, možna menjava za manjše stanovanje z doplačilom, prodamo. Cena 125.000,00 EUR, El: G(210+ kWh/m²a).

STANOVANJE – ODDAMO V NAJEM

Kranj, staro mestno jedro, 3-sobno stanovanje v l. nadstropju v izmeri 82,00 m², zgr. l. 1900. Stanovanje je bilo obnovljeno l. 2015 – instalacije, tlaki, okna, vrata, WC s kopalnico. Delno opremljena kuhinja. CK na plin, balkona ni. Možnost vselitve takoj, oddamo. Cena 450,00 EUR/mes. + stroški.

HIŠE – PRODAJO

Podbrezje, 182 m², dvojček, zgr. l. 1901 na parceli 256 m², tloris 10 x 9 m, podkletena, v pritličju hodnik, dnevni prostor s kmečko pečjo, kuhinja, shramba, kabinet, WC. V nadstropju sta še dve sobi, ogrevanje na trda goriva, potrebna obnove, ZK urejeno. Cena 140.000,00 EUR.

POČITNIŠKI OBJEKT (APARTMA) – PRODAJO

Kriška planina, Krvavec, 44,00 m², počitniški objekt – apartma, zgrajen l. 1998, obnovljen l. 2006, opremljen (prodaja se brez audio-video opreme in dekorativnih elementov) s 15 m² lastne terase na južni sončni strani, nahaja se v polkleti Doma na Kriški planini, dostop urejen, k apartmaju pripadata tudi dve lastniški parkirišči, neposredna bližina smučišča in sedežnice, ZK urejeno. Cena 84.900,00 EUR, El: E(105–150 kWh/m²a).

PARKIRNA MESTA – PRODAJO

Na novozgrajenem parkirišču (poleg obstoječega parkirišča stavb Ulice Gorenjskega odreda in Gubčeve ulice) prodajamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr. 2014. Cena pokritega parkirnega mesta znaša 9.400,00 EUR, nepokritega pa 6.600,00 EUR z DDV-jem in daljinskim upravljalnikom. Možen takojšnji prevzem parkirišča.

Nekaj nepokritih parkirnih mest je na voljo tudi za najem. Mesečna najemnina znaša 22,00 EUR z vključenim DDV-jem.

PARKIRNA MESTA – ODDAMO V NAJEM

Na zgornji ploščadi parkirne hiše ob Gogalovi ulici (poleg trgovske šole) oddamo parkirna mesta v velikosti 12,50 m², l. izgr. 1980. Možnost parkiranja takoj. Cena najema znaša 15,00 EUR/mes. + 31,20 EUR za daljinski upravljalnik. Možni tudi ugodni letni najem – 144 EUR na leto. Najemniki imajo možnost pranja avtomobila poleg garažne hiše za doplačilo cca 1,00 EUR – odvisno od porabe vode.

SKLADIŠČE – ODDAMO V NAJEM

Sp. Bitnje, v pritličju skupaj s pisarno, gardebo in sanitarijami velikosti 212 m² in l. nadstr. velikosti 215 m², l. izgr. 1984, možnost cca. 15 parkirnih mest, cena 3,50 EUR/m² skupaj s stroški.

POSLOVNI PROSTORI – ODDAMO V NAJEM

Kranj, Primskovo, l. nadstr., 4 pisarne velikosti 23 m²–34 m², l. izgr. 1978, možnost parkiranja. Cena 8,00 EUR/m² skupaj z vsemi stroški.

PARCELE – PRODAJO

Britof, parceli v velikosti 928 m² in 1123 m², zelo lepa sončna lega, infrastruktura na parcelah ali v neposredni bližini, dostop urejen prek sosednje parcele z vpisano služnostjo, pretežno namenjeno za stanovanjsko, poslovno ali storitveno dejavnost. Cena 95,00 EUR/m².

LOTO

Rezultati 58. kroga – 22. julija 2015
2, 5, 12, 13, 14, 32, 35 in 27

Loto PLUS: **2, 9, 10, 19, 32, 38, 39 in 12**
Lotko: **561142**

Sklad 59. kroga za Sedmico: **330.000 EUR**
Sklad 59. kroga za PLUS: **340.000 EUR**
Sklad 59. kroga za Lotka: **120.000 EUR**

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v reviji Viharnik 3. julija 2015, je bilo podjetje Baldrijan, d. o. o., iz Kranja, ki poklanja lepe nagrade petim nagrajencem. Ti srečni nagrajenci so: 1. nagrado, bon v vrednosti 30 evrov, prejme **Marinka Draksler**, Preddvor; 2. nagrado, bon v vrednosti 20 evrov, prejme **Zlatko Bobnar**, Preddvor; 3.–5. nagrado, bon v vrednosti 10 evrov, prejmejo: **Stanislava Klemenc**, **Janez Križaj** in **Jani Povše**, vsi iz Preddvora. Nagrajencem čestitamo!

Ivan Sivec
ZELENA SOLZA

Vojni roman
Zelena solza se lahko bere tudi kot nadaljevanje knjige Ognjeni ruj. V Zelenu solzi sledimo napeti in čustveno bogati pripovedi iz katere lahko zasluţimo potek življenja med prvo svetovno vojno skozi zgodbo o kraški družini Jakomin.

Trda vezava, 336 strani.
Redna cena je 32,10 EUR.

Pisatelj Ivan Sivec je tudi to knjigo ponudil po posebni ceni: če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le

10 EUR
+ poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek – do srede
do 14. ure in za objavo
v torek – do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno od
7. do 15. ure, sreda od
7. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje v Mostah pri
Komendi, tel.: 041/837-483 15002501LESCE – oddam opremljeno 1.5-sobno
stanovanje, tel.: 031/600-337 15002512

ODDAM

GARSONJERO, 25 m², na Planini I, 1.
nad., 210 EUR + stroški + 1-mesečna
varščina, tel.: 04/25-26-860,
041/816-528 15002474

K3 KERN
NEPREMIČNINE
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

V LJUBNEM oddam 2-SS samski
osebi ali paru (upokojenci), enoletno
predplačilo, tel.: 040/389-518 15002490

POSESTI

PRODAM

TRAVNIK na Golniku, tel.: 040/730-
922 15002508

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

GOSTINSKI lokal v Kranju- Primskovo,
Jezerka c. 46, 140 m², tel.:
031/250-817 15002285

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

POSLOVNE PROSTORE v IOC Inteks
na Savski cesti 34, Kranj (bivša Trenča)
oddamo, velikost od 140 do 500 m².
Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.:
041/426-898 15002317

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Zafira 1.8 16V, 7 sedežev,
srebrna kovinska, letnik 2008, možna
menjava, 111.000 km, tel.: 04/50-22-
000, 041/630-754 15002515VW Golf III., letnik 1997, karavan,
bencin, tel.: 04/25-51-487, 041/540-
617 15002494YUGO Koral 45, let. 1998, reg. do
28. 1. 2016, 400 EUR in 2 kom notr.
vrat 75 x 200, bukev, tel.: 051/271-
314 15002506GRADBENI
MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019 15002287AKCIJA PELETI – ne čakajte na
podražitev! Cena 1 T = 218, 243, 267
EUR ter odkup živine za izvoz, plačano
v 4 dneh. Smrekca center, d.o.o.,
Žabnica 5, tel.: 04/25-51-313 15002281BUKOVA, hrastova in mešana drva,
možna dostava, tel.: 051/412-165 15002326DRVA mešana, gabrova, hrastova,
bukova, razžagana, možnost dostave,
tel.: 031/330-425 15002414KVALITETNA bukova drva, cela/
razrezana, možna dostava, tel.:
041/905-557, popoldan 15002513

IŠČEM

PROSIM, če mi kdo podari bukova
drva. Sem v stiski, tel.: 040/798-244,
Bojana 15002481

GLASBILA

PRODAM

KLASIČNO kitaro, cena 50 EUR,
in novejši hladilnik Candy 160 x
55, dvovratni, cena 100 EUR, tel.:
040/724-600 15002504

TURIZEM

ODDAM

APARTMA Murine (Umag), lepo
urejeno, z lastnim parkiriščem, po
ugodni ceni, tel.: 041/887-285 15002488

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kovance in drobnarije,
tel.: 051/258-936 15002292MEDICINSKI
PRIPOMOČKIPREGLED ZA OČALA kot na
napotnico s popustom ob nakupu
očal do 100 EUR v Optiki Aleksandra
v Qlandii. Tel. 04 234 234 2,
www.optika-aleksandra.si 15002290ŽIVALI IN
RASTLINE

PRODAM

PO simbolični ceni prodam bele in
rdeče oleandre, zelo lepe, tel.: 04/25-
51-487, 041/540-617 15002479

PODARIM

MLADE mucke, tel.: 04/25-51-223 15002480

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

8-METRSKI trak za seno (kocke), drva
..., na elektro motor, tel.: 040/943-
227 15002489KIPER prikolici 3 T in 5 T, obe imata
zračne zavore, lepo ohranjeni, tel.:
031/570-791 15002497SILOKOMBAJN Mengele MB 220,
tel.: 041/356-157 15002485

KUPIM

FREZO Pasquali, Tomo Vinkovič, lahko
tudi v okviri ali slabšo, tel.: 041/677-
605 15002500TRAKTOR, trosilec in kiper prikolico,
tel.: 031/500-933 15002478

PRIDELKI

PRODAM

JEČMEN in česen, tel.: 041/335-818 15002469

KRMNI krompir in domači česen, tel.:
041/347-243 15002495KROMPIR jedilni beli Marisbard in
rdeči Belarosa, tel.: 041/971-508 15002484KROMPIR, ječmen, korenje in čebulo,
tel.: 04/25-22-006 15002492RDEČO peso in krompir, tel.:
041/558-711 15002483RDEČO peso in čebulo, tel.: 040/607-
451 15002493VSAK dan sveže rezano cvetje gladiol.
Smolej, Luže 22a, tel.: 041/789-608 15002327

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

10 DNI staro teličko simentalco, tel.:
041/840-724 150025022 BIKCA ČB, stara 14 dni in 3 tedne,
tel.: 041/254-711 15002511BIKCA simentalca, starega 12 dni, tel.:
04/53-38-040 15002482BIKCA simentalca, starega 4 tedne,
tel.: 031/275-258 15002498BIKCA in teličko simentalco, stara 1
mesec, tel.: 031/542-293 15002507JAGNETA za zakol ali nadaljnjo rejjo,
tel.: 04/25-51-171, 051/410-138 15002491KOKOŠI – nesnice jarkice, pred
nesnostjo, rjave barve, pripeljemo na
dom, tel.: 041/710-113 15002247KRAVO brejo, staro 5 let, primerna za
dojiljo, cena 950 EUR, tel.: 031/685-
910 15002496RJAVO kravo LS, pašno s teličkom,
staro 3 leta, tel.: 04/25-60-223,
031/840-266 15002510

TELICE po izbiri, tel.: 040/730-922 15002509

VEČ bikcev ČB ter ČB/LIM, stare 2
tedna, tel.: 031/416-894 15002503

KUPIM

KRAVO simentalco, drugič brejo,
ali menjam za bikca simentalca, 6
mesecev starega, tel.: 031/785-236 15002487

OSTALO

PRODAM

BARJANSKO seno v okroglih balah in
slamo, tel.: 041/623-449 15002471SENO balirano, okrogle in kockaste
bale, tel.: 04/25-03-705, 040/842-
844 15002514

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

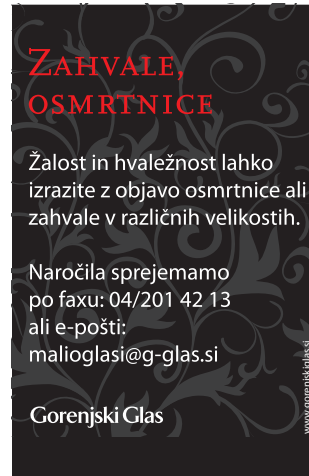
ZAPOSLIM voznika kombija za prevoze
po Sloveniji. kategorija B vozniškega
izpita. Z delom se lahko prične takoj.
Orel transport Gregor Bergant, s.p.,
Trnje 16, Šk. Loka, tel.: 031/564-
285 15002478

STORITVE

NUDIM

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter,
s. p., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič,
tel.: 59-55-170, 041/733-709;
žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese,
plise zavese, komarniki, markize,
www.asteriks.net 15002288ADAPTACIJE od temelja do strehe,
omete, fasade, kamnite škarpe,
tlakovanje dvorišč, tudi manjša
gradbena dela – z našim ali našim
materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva
ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 15002468

GLIVICE NA NOHTIH? NIČ VEČ!

Končno učinkovita in uspešna metoda
zdravljenja glivic po Rife-Freq metodiMedikoel d.o.o.
Jalnova cesta 2, Radovljica (bivši kompleks Almire)
tel.: 04 537 85 10, 041 273 523, www.medikoel.comASFALTIRANJE, tlakovanje dvorišč,
dovoz, poti, parkirišč, polag. robnikov,
pralnih plošč, izd. betonskih in
kamnitih škarp, Adrovič & Co, d. n. o.,
Jelovškova 10, Kamnik, tel.: 01/83-
94-614, 041/680-751 15002236EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259,
Tržič vam ponuja čiščenje, razrez
cistern, filtracijo, prevoz in odkup
kurilnega olja, tel.: 041/989-987 15002291FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo
33, Kranj izvaja vsa gradbena dela
od temeljev do strehe, adaptacije,
omete, omete fasad, kamnite škarpe,
tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 15002289KERAMIČARSTVO Janez Kleč, s.p.,
Milje 77, Visoko vam nudi kakovostno
in cenovno ugodno polaganje
keramičnih ploščic in mozaikov,
adaptacije kopalnic in drugih prostorov.
Ustrežemo tudi najbolj zahtevnim, tel.:
051/477-438 15002267KVALITETNO in v roku izvajamo
gradbena dela: adaptacije,
novogradnje, temeljne plošče in kleti
za montažne objekte, zunanje ureditve
ter manjša gradbena dela. TIP TOP,
d. o. o., Planina 27, Kranj, 031/458-
289, tiptop@gmail.com 15002295

**ZAHVALE,
OSMRTNICE**
Žalost in hvaležnost lahko
izrazite z objavo osmrtnice ali
zahvale v različnih velikostih.
Naročila sprejemamo
po faxu: 04/201 42 13
ali e-pošti:
malioglas@g-glas.si
Gorenjski Glas

TESNENJE OKEN IN VRAT,
uvožena tesnila, do 30 % prihranka
pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni
več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije.
Karkol, d.o.o., Ul. Toma Brejca 14,
Kamnik, tel.: 031/720-141 15002286

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe različnih starosti,
pričakovani, po vsej državi, tel.:
031/836-378, www.zau.si 15002293

POSLOVNI STIKI

FESST d.o.o., Koroška c. 2, Kranj

Nudimo vse vrste posojil,
ugodne obresti
04/236-73-75

RAZNO

PRODAM

ALUMINIJASTI vetrolov, cena 180
EUR, in kupim vhodna vrata, tel.:
040/393-000 15002486MANJŠI komat z jermeni za vprego,
obseg vratu 72 do 74 cm, in kisik
steklenico za varjenje, tel.: 04/53-18-
664 15002499OTROŠKI bazen, 274 x 76 cm, in
nov brusilni stroj z 2 kamnoma, tel.:
031/272-632 15002505

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 47

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a spomin nate
bo večno ostal.*

V 83. letu starosti nas je zapustil

PAVEL OBLAK
od Sv. DuhaIskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem
za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in svete maše. Zahvaljujemo
se gospodu župniku Aliču za obisk v bolnišnici, gospodoma župniku Snoju in župniku
Ambrožiču za opravljeno sveto mašo in pogrebni obred. Hvala cerkvenim pevcem
Sv. Duha za zapete pesmi, trobentaču in pogrebni službi Akris.

Žaljuči vsi njegovi

ZAHVALA

*Tam, kjer si ti,
ni sonca ne luči.
Le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli.*

V 84. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, brat in stric

ALOJZ BLAZNIK
z Olševka 55aZahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sose-
dom z Olševka in Luž, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob
strani. Hvala vam za vsak stisk roke, darovano cvetje, sveče in sv.
maše. Iskrena hvala doktor Vavkovi, Bolnišnici Golnik – odde-
lek 100, Društvu upokojencev Cerklje, PGD z Luž – govorniku
Štefanu Ajdovcu in ostalim PGD iz okoliških vasi. Iskrena hvala
prelatu Antonu Slabetu za molitve ter gospodu župniku Urbanu
Kokalju za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem in pogrebni
službi mestnega pokopališča Komunala Kranj. Vsem imenova-
nim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.Žaljuči vsi njegovi
Olševke, Srakovlje

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil
naš dragi oče, mož in brat

LADISLAV BEVK

Od njega se bomo poslovili v petek, 24. julija 2015,
ob 17. uri na pokopališču v Bitnjah.

Žaljuči vsi njegovi

V SPOMIN

IRMI UDOVIČ

11. 3. 1971–25. 7. 2013

Vsi, ki smo ostali brez tebe, te neskončno pogrešamo in cenimo, kar si nam dala.

Hvala vsem, ki jo nosite v svojem srcu.

Vsi njeni
Šenčur, 25. julija 2015

ZAHVALA

MARO RADOJIČIČ

Vsem, ki ste našo drago mami in babi
spoštovali in imeli radi ter jo spremili na zadnji poti.
Mami, pogrešamo te!

Hči Milka z Bojanom in vnuka Andrej in Sašo

ZAHVALA

*Če bi te solza obudila,
te črna zemlja ne bi krila.*

IVAN KEPIČ

V 78. letu nas je zapustil

Ob boleči izgubi dragega moža, atija, brata, strica in botra se z žalostjo v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, znancem, pevcem in nosačem, župniku in pogrebni službi Navček. Hvala vsem za stisk roke in sočutne besede, darovane sveče in svete maše ter darove za cerkev. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim za darovano cvetje, sveče in denarno pomoč.

Žalujoci: žena Anka, sinova Silvo in Tomaž z družinama ter brat Rajko z družino
Visoko, Naklo, Olševek, Luže

ZAHVALA

7. julija 2015 nas je za vedno zapustila draga mama, babica, prababica, sestra, teta in sestrična

ANTONIJA JERIČ

iz Dvorij

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalja, darovali sveče in sv. maše. Posebna zahvala velja dr. Beleharju, dr. Šterovi in ostalemu osebju internističnega oddelka Bolnišnice Jesenice, osebju Dializnega centra Naklo, Tončkinim sodelavkam Osnovne šole Davorina Jenka Cerklje, gospodu župniku Stanislavu Gradišku, pogrebniku Jeriču iz Dvorij in ostalim. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Sin Andrej ter hčerke Cilka, Marina in Tončka z družinami
Dvorje

ZAHVALA

*Vrača se pomlad,
a življenje ne,
le spomini, kakor jata ptic,
znova ožive ...*

ob boleči izgubi moža, očeta, dedka, tasta, brata in svaka

MIRA ROZMANA

iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, sočutne stiske rok, za darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo izrekamo sestri Mari in zdravniku dr. Stepanoviču za vso skrb, gospodu Francetu Mačku za tople poslovilne besede in pevcem. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Kranj, Tržič

ZAHVALA

Po številnih prevoženih kilometrih so se pedala za vedno ustavila našemu

BOJANU UDOVIČU

s Prebačevega

V težkih trenutkih ob boleči izgubi ste nam mnogi stali ob strani. Zahvaljujemo se trebanjskim gasilcem, policistom in kolesarjem, ki so nesebično priskočili na pomoč; preddvorskemu župniku Mihi Lavrinču, ki je v zadnje slovo vložil veliko srca in osebnih spominov; preddvorskemu cerkvenemu zboru in skupini Canticum, ki sta blažila tišino, ki je ostala za njim, in vsem za oporo, izrečene besede tolažbe, cvetje, sveče in druge darove. Hvala vsem, ki ste bili del Bojanove zasebne, poslovne in kolesarske poti in boste še naprej vrteli pedala v njegov spomin.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Le kdo nam bo vzor odslej,
kdo nas usmerjal naprej?
Vendar ne skrbi, dovolj si nam dal,
da si si zaslužil svoj večni raj.*

Ob boleči izgubi našega dragega

JAKOBA DOVŽANA

p. d. Bundrovega Jaka

Iskreno se zahvaljujemo vsem za darovano cvetje, sveče, molitve, svete maše, prispevke za cerkev sv. Ane, za vsa izražena ustna ter pisna sožalja. Prav tako iskrena hvala g. župniku Romanu Starcu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi naše drage mami, žene, hčere, sestre

ANDREJE KRIŽAJ

iz Preddvora

se za vso pomoč, izrečeno sožalje in srčno podporo v najtežjih trenutkih zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem in nepregledni množici, ki so bili z nami ob slovesu Andreje s tega sveta. Na začetku gre zahvala ekipi nujne medicinske pomoči in gasilcem iz Trebnjega ter policistom, ki so vodili postopek ob prometni nesreči. Velika zahvala gre kolesarskemu društvu Gorenje Ponikve, ki so nam nudili neprecenljivo pomoč na kraju nesreče in tudi kasneje. Zahvala gre vsem sodelavcem in prijateljem iz Ministrstva za notranje zadeve – Policije, ki so nam ves čas stali ob strani in sočustvovali pri spremljanju Andreje na njeni skrivnostni poti. Pevcem cerkvenega mešanega pevskega zbora sveti Peter Preddvor in mladinskemu pevskega zboru Canticum, ki ste z angelskimi glasovi Andrejo pospremili na pot v nebo, najlepša hvala. Za lep pogreb in neprecenljive besede se zahvaljujemo župniku Mihi Lavrinču, ki je skupaj z nami preživel težke trenutke. Za vso pomoč se zahvaljujemo tudi gasilcem iz Preddvora in vsem, ki so pripomogli, da je pogrebna slovesnost tekla brezskrbno. Vsem, ki ste z nami, pa smo hvaležni za vse besede podpore in zavedanja, da kljub hudi izgubi nismo ostali sami. Andreja bo ostala okoli nas in v naših srcih za vedno.

Ata Andrej, mama Rozka, brat Zdravko z ženo Urško s svojimi štirimi otroki Nejcem, Urbanom, Gašperjem in Pio. Andreja. Mož Milan in otroci Anja z Joštom, Matic in Tina ne bomo pozabili lepega skupnega življenja in tvoje neskončne energije in volje do življenja, ki si nam jo dala.

ZAHVALA

Ob slovesu našega ljubega moža, očeta, starega očeta in strica

CIRILA KUSTRA

roj. 5. 7. 1926

se zahvaljujemo duhovnikom g. Francu Godcu, g. Francu Šenku, g. Rudiju Tršinarju in g. Dragu Žumru za darovano sveto mašo, občutene besede slovesa in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, znancem in stanovskim kolegom za izrečena sožalja, darove za sv. maše in sveče. Pristrčna zahvala vsem, ki ste bili z nami ob boleči izgubi. Ob tem gre še posebna zahvala članom ZŠAM in Avtohiši Vrtač za izkazano pozornost.

Vsi njegovi
Kranj, 11. julija 2015

ANKETA

Dobivajo se ob
pol desetih

KLAVDIJA RUPAR

Med poletnimi počitnicami v Škofji Loki potekajo počitniške delavnice Dobimo se ob pol desetih, v katerih se vsakodnevno družijo otroci od prvega do petega razreda. Povprašali smo jih, kaj jim je najljubše in kaj najraje počnejo med počitnicami.

Foto: Tina Dokl

Hana Kolendo:

»Na delavnice hodim vsakodnevno. Všeč so mi, ker ustvarjamo, se kopamo, igramo in se zabavamo. Med počitnicami grem tudi na morje, na kopanje z družino ali se igramo družabne igre.«

Teja Jezeršek:

»Delavnice so mi všeč zato, ker se gibamo ali pa se igramo kakšno igrico. Poleg tega med počitnicami obiščem bratrance in sestrične, se grem kopat za Soro ali pa se igram s prijateljicami.«

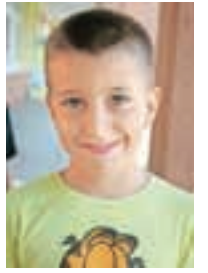
Karin Čančar:

»Na delavnice sta me prijavila starša, drugače pa ne hodim vsak dan. Delavnice so mi všeč, med počitnicami pa rada plavam na morju.«

Ožbej Lubanjšek:

»Tukaj sem štirikrat ali petkrat na teden, ker doma nimam varstva, moj najljubši del pa je igranje nogometa. Drugače pa med počitnicami najraje igram igrice.«

Ivano Čančar:

»Nisem vsak dan na delavnicah, hodim pa zato, da mi doma ni dolgčas. Najbolj mi je všeč, ko igramo nogomet. Drugače pa sem med počitnicami najraje za računalnikom.«

Paradižniki so jim skoraj oveneli

Kljub vročini je prva otroška prireditev Dežela Kosovirija v Kranjski Gori uspela, saj se je proti večeru, ko je temperatura nekoliko upadla, nabralo lepo število obiskovalcev.

ANDRAŽ SODJA

Kosovirija – Na prireditvenem prostoru pri hotelu Kompas v Kranjski Gori se je minulo soboto odvijala prva otroška prireditev Dežela Kosovirija, ki je zgodbo črpala iz ene najbolj priljubljenih otroških zgodb Svetlane Makarovič, z naslovom Kosovirija na letišči. Prireditve se je udeležilo več sto obiskovalcev, zagotovo pa bi jih bilo precej več, če na ta dan temperatura v Kranjski Gori ne bi presežala 37 stopinj Celzija. »Vreme je naredilo svoje, tako smo se tudi organizatorji iz tega nekaj naučili. Vrhunec obiskovalcev je na Kosovirijo prišel po pol šesti uri, ko je temperatura nekoliko upadla, glede na to, da je šlo za prvo tovrstno prireditev, pa smo tudi preizkušali, katere delavnice bodo dobile boljši odziv,« je povedala Elizabeta Kežžar iz Dežele zabave, ki je prireditev organizirala. Glavna atrakcija med otroki so bile seveda poslikave obraza z Alenko Peternel, ki je bila povsem oblegana, njene poslikave pa so pravi umetniški izdelki. Tudi obiskovalci so bili zadovoljni, čeprav se

je izkazalo, da nekateri zgodbe o kosovirjih sploh ne poznajo, še posebno mlajši, kljub temu da sta Kosovirija na letišči v učnem načrtu za četrti razred osnovne šole.

»Lahko rečemo, da je prireditev uspela, tako bomo z njo nadaljevali. Prednost predstavlja dejstvo, da ni vezana na določeno okolje, ampak vsak kraj lahko postane Kosovirija, tako se bomo lahko v prihodnosti pojavili tudi v kakšnem drugem kraju. Poskrbeti moramo pa moramo najprej za to, da kosovirjeva najljubša hrana, to je paradižnik,

Najbolj oblegana je bila poslikava obraza z Alenko Peternel.

zaradi hude vročine ne oveni,« zaključuje Elizabeta Kežžar. Kosovirija se bosta

konec tedna udeležila tudi poletnega otroškega festivala Bo-Fejst v Bohinju.

Med najbolj priljubljenimi delavnicami je bila delavnica izdelovanja paradižnikov.

Koncesija za oskrbo
zapuščenih živali

URŠA PETERNEL

Jesenice – Občina Jesenice je objavila javni razpis za podelitev koncesije za opravljanje gospodarske javne službe zavetišča za zapuščene živali na območju občine. Dosele so to dejavnost opravljali prek pogodbe, Občina Jesenice je (skupaj s 17 občinami na Gorenjskem) z zavetiščem Perun ter izvajalcem veterinarske pomoči imela sklenjeno neposredno pogodbo za opravljanje

storitev pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču. Po novem pa bo to izbirna občinska gospodarska javna služba, koncesija bo podeljena za obdobje petih let, izvajanje pa naj bi se pričelo 1. januarja 2016. Koncesionar bo skrbel za sprejem prijav o zapuščenih živalih, zagotavljanje veterinarske pomoči zapuščenim živalim, zagotavljanje ulova, prevoza, namestitve in oskrbe zapuščenih živali v zavetišču.

Otroci bodo lahko postali pastirji – pripravniki

Velika planina – Družba Velika planina vabi vse otroke in njihove starše v nedeljo, 26. julija, ob 10. uri v Preskarjev muzej na Veliki planini, kjer za najmlajše pripravljajo prav posebno doživetje. Za nekaj časa bodo namreč lahko postali pastirji – pripravniki. Dopoldne, med 10. in 13. uro, bodo v Velikem stanu na planini lahko spoznavali običajen pastirjev dan. Preizkusili se bodo v poslušanju kravjih zvoncev, prepoznavanju zdravnih cvetic, iskanju zanimivih delčkov pastirskih bajt, obiskali bodo pastirja Petra Erjavška, ki rezlja t. i. pisave, in nekdanjo pastirico Rezko Mali, ki izdeluje tradicionalne velikoplaninske trniče. Vse to bo za otroke brezplačno.

Cesta je obnovljena

Kranj – Lani so dela začeli, pred kratkim pa se je obnova z razširitvijo cestišča, gradnjo pločnika, ureditvijo meteorne kanalizacije, gradnjo fekalne kanalizacije ter obnovo vodovoda in javne razsvetljave na trasi med vodovodnim stolpom in avtocestnim nadvozom na Rupi končala. Potrebna so samo še zaključna dela in odprava napak. Investicija se delno pokriva s traso projekta Primarni vodovod zajetje Bašelj - Kranj. Vrednost celotnega projekta znaša 1,3 milijona evrov z vključenim DDV.

vremenska napoved

Danes in jutri bo večinoma sončno, popoldne spremenljivo oblačno s krajevnimi nevihtami. Vročina bo nekoliko popustila. V nedeljo bo pretežno oblačno z občasnimi padavinami in bolj sveže. Najvišje dnevne temperature bodo okoli 25 stopinj Celzija.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

19/33 °C

SOBOTA

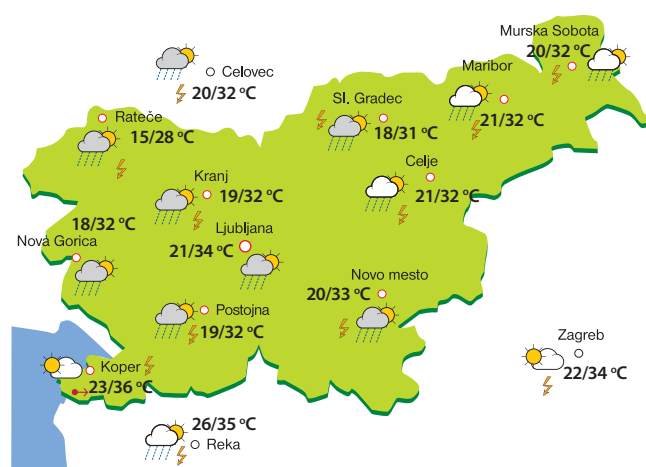

18/32 °C

NEDELJA

16/25 °C

RADIO
KRANJ 97.3

E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček